

Välinehuoltoalan perustutkinto

Välinehuoltoalan perustutkinto

Välinehuoltaja osaa suunnitella työtään ja toimia välinehuoltoprosessin eri vaiheissa laatutyön ja kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Välinehuoltaja osaa käyttää turvallisesti työhönsä liittyviä koneita ja laitteita sekä ylläpitää niiden toimintakuntoa. Välinehuoltaja osaa hyödyntää työssään kielitaitoaan, tieto- ja viestintätekniikkaa sekä digitaalisia toimintatapoja ja työympäristön mahdollistamaa automaatiota. Hän osaa tehdä moniammatillista yhteistyötä sekä toimia asiakaspalvelussa. Välinehuoltoalan perustutkinnon suorittanut tuntee yritystoiminnan perusteita ja osaa edistää toiminnallaan työpaikkansa yritystoiminnan kannattavuutta. Välinehuoltaja osaa kehittää ja tuotteistaa erilaisia työhönsä liittyviä palvelukonsepteja. Aseptinen toiminta, hyvien hygieniakäytäntöjen noudattaminen ja infektioiden torjunta eri menetelmin on työympäristöstä riippumatta keskeistä välinehuoltajan osaamista. Välineiden tarkistaminen, puhdistaminen, desinfiointi, sterilointi, pakkaaminen, säilyttäminen, varastointi ja kuljettaminen muodostavat välinehuoltoprosessin keskeisen sisällön. Välinehuoltaja tuntee huollettavat välineet nimiltään, ominaisuuksistaan, erityismerkinnöiltään ja huoltotavoiltaan. Hän osaa käsitellä välineitä oikein ja turvallisesti.

Välinehuoltoalan perustutkinnon suorittanut välinehuoltaja osaa noudattaa työssään välinehuoltoa koskevia kansallisia ja kansainvälisiä säädöksiä ja määräyksiä sekä hyviä käytös- ja toimintatapoja. Hän tuntee työturvallisuus- ja työsuojelumääräykset ja -ohjeet ja noudattaa toiminnassaan ammattietiikkaa, tietosuojaa ja salassapitoa sekä kuluttajansuojasäädöksiä. Hän työskentelee ergonomisesti ja edistää omalta osaltaan työhyvinvointia.

Välinehuoltoalan perustutkinnon suorittanut arvostaa ja kehittää omaa työtään ja ammattialaansa. Hänellä on realistinen käsitys osaamisestaan. Hän kehittää ammattitaitoaan elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti. Hän arvioi työtään, asettaa itselleen oppimisen tavoitteita sekä hyödyntää ammatillista täydennyskoulutusta. Hänellä on edellytykset hakeutua jatko-opintoihin.

Välinehuoltoalan perustutkinnon suorittanut välinehuoltaja voi toimia erilaisissa infektioiden torjuntaan, puhdistamiseen, desinfektioon, pakkaamiseen ja sterilointiin liittyviä toimintoja ja palveluita tuottavissa työpaikoissa. Hän voi työskennellä sosiaali- ja terveydenhuollossa esimerkiksi välinehuoltokeskuksissa, leikkaus- ja anestesiaosastoilla, endoskopiayksiköissä, laboratorioissa, teho-, dialyysi- ja synnytysosastoilla, poliklinikoilla, lääkehuollossa ja suun terveydenhoidon yksiköissä. Välinehuoltaja voi työskennellä myös lääke- ja kemianteollisuudessa, elintarviketeollisuudessa sekä muissa kliinisissä toimintaympäristöissä kuten eläinlääkäriasemien, pieneläinsairaaloiden ja koe-eläinlaitosten välinehuolloissa. Toimintaympäristöt voivat olla teknologialtaan erilaisia. Välineiden huoltotoiminta on joko keskitetty alueellisiin, pitkälle automatisoituihin välinehuoltokeskuksiin tai pienempiin välinehuoltokeskuksiin.

Perusteen nimi	Välinehuoltoalan perustutkinto
Määräyksen diaarinumero	OPH-2523-2017
Tutkintonimikkeet	Välinehuoltaja (01001)
Voimaantulo	01.08.2018

SISÄLTÖ

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	4
2.1. Huippuosaajana toimiminen, 15 osp (400010).	4
2.2. Infektioiden torjunta välineiden huoltotyössä, 20 osp (105549).	7
2.3. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp (400013).	17
2.4. Prosessin ohjaus, tuotantojärjestelmien hyödyntäminen ja laatutyö välinehuoltotyössä, 20 osp (105550).	26
2.5. Terveysthuollon logistiset palvelut, 25 osp (105551).	35
2.6. Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp (400011).	43
2.7. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp (400012).	47
2.8. Välinehuolto kliinisissä ja elintarvike- sekä kemianteollisuuden palveluyksiköissä, 25 osp (105557).	107
2.9. Välinehuolto suun terveydenhuollossa, 25 osp (105552).	115
2.10. Välinehuolto toimenpideyksiköissä, 25 osp (105553).	126
2.11. Välineiden pakkaamisprosessissa toimiminen, 25 osp (105554).	137
2.12. Välineiden puhdistaminen ja desinfiointi, 30 osp (105555).	145
2.13. Välineiden sterilointi, 25 osp (105556).	158
2.14. Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp (400014).	170
2.15. Yrityksessä toimiminen, 15 osp (400009).	193
2.16. Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp (400008).	195
3. Arviointiasteikko.	198

1. Tutkinnon muodostuminen

Välinehuoltoalan perustutkinto muodostuu ammatillisista tutkinnon osista (145 osaamispistettä) ja yhteisistä tutkinnon osista (35 osaamispistettä). Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Välinehuoltoalan perustutkinto sisältää viisi pakollista tutkinnon osaa: Infektioiden torjunta välineiden huoltotyössä, Välineiden puhdistaminen ja desinfointi, Välineiden pakkaamisprosessissa toimiminen, Välineiden sterilointi ja Prosessin ohjaus, tuotantojärjestelmien hyödyntäminen ja laatutyö välinehuoltotyössä. Valinnaiset tutkinnon osat ovat: Välinehuolto suun terveydenhuollossa, Välinehuolto toimenpideyksiköissä, Välinehuolto kliinisissä ja elintarvike- sekä kemianteollisuuden palveluyksiköissä ja Terveystieteiden logistiset palvelut.

Yhteiset tutkinnon osat ovat: Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen ja Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen.

Tutkintoon sisältyy valinnaisuutta 25 osaamispisteen laajuisesti.

Välinehuoltoalan perustutkinnon tutkintonimike on välinehuoltaja.

AMMATILLISET TUTKINNON OSAT 145 OSP	
Pakolliset tutkinnon osat 120 osp	
Infektioiden torjunta välineiden huoltotyössä, 20 osp, P	
Välineiden puhdistaminen ja desinfiointi, 30 osp, P	
Välineiden pakkaamisprosessissa toimiminen, 25 osp, P	
Välineiden sterilointi, 25 osp, P	
Prosessin ohjaus, tuotantojärjestelmien hyödyntäminen ja laatutyö välinehuoltotyössä, 20 osp, P	
Valinnaiset tutkinnon osat 25 osp	
<i>Valitaan 25 osaamispistettä.</i>	
Välinehuolto suun terveydenhuollossa, 25 osp	
Välinehuolto toimenpideyksiköissä, 25 osp	
Välinehuolto kliinisissä ja elintarvike- sekä kemianteollisuuden palveluyksiköissä, 25 osp	
Terveydenhuollon logistiset palvelut, 25 osp	
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp	
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp	
Yrityksessä toimiminen, 15 osp	
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp	
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 5-15 osp	
<i>Tutkinnon osa sisältää työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>	
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-15 osp	
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 15 osaamispistettä.</i>	
Korkeakouluopinnot 5-15 osp	
<i>Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>	
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-25 osp	
YHTEISET TUTKINNON OSAT 35 OSP	
<i>Viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen laajuus on vähintään 11 osaamispistettä, matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen laajuus on vähintään 6 osaamispistettä ja yhteiskunta- ja työelämäosaamisen laajuus on vähintään 9 osaamispistettä. Lisäksi yhteisiin tutkinnon osiin tulee sisältyä valinnaisia osaamistavoitteita opiskelijan valitsemasta yhdestä tai useammasta yhteisestä tutkinnon osasta ja tutkinnon osan osa-alueelta tai osa-alueilta siten, että yhteisten tutkinnon osien 35 osaamispisteen laajuus täyttyy.</i>	
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp, P	
Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp, P	
Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp, P	

Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet | 9 osp

Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla tutkinnon perusteissa määrättyjä tai koulutuksen järjestäjän päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita. Valinnaisiin osaamistavoitteisiin voidaan sisällyttää myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.

2. Tutkinnon osat

2.1. Huippuosaajana toimiminen, 15 osp (400010)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida ja kehittää omaa osaamistaan ja työympäristöään
- työskennellä alan huippuosaamista vaativissa tehtävissä
- huomioida huipputuotannon, -tuotteen tai -palvelun laatuvaatimukset
- toimia alan verkostoissa ja yhteistyössä asiakkaan kanssa.

Arviointi

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa osaamistaan ja työympäristöään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan • kehittää osaamistaan ja työtapojaan • laatii itselleen yksilöllisen kehityssuunnitelman • sopeutuu muutoksiin ja työskentelee pitkäjänteisesti huippuosaamista vaativissa työtehtävissä • kehittää työympäristöään yhdessä muiden kanssa • toimii luontevasti osana tiimiä ja sopeutuu työyhteisöön
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan sekä perustelee arviotaan • kehittää aktiivisesti osaamistaan ja työtapojaan • laatii itselleen yksilöllisen kehityssuunnitelman niin, että se tukee kasvua alan huippuammattilaiseksi • sopeutuu nopeasti muutoksiin ja työskentelee pitkäjänteisesti työtään kehittäen huippuosaamista vaativissa työtehtävissä • tukee yhdessä muiden kanssa työympäristön kehittämistä huippuosaamisen vaatimalle tasolle • toimii aktiivisesti osana tiimiä ja sopeutuu hyvin työyhteisöön
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan sekä perustelee arviotaan ja määrittelee kehittämistarpeitaan • kehittää aktiivisesti osaamistaan ja työtapojaan haastavien työtehtävien tasolle • uudistaa aktiivisesti omaa osaamistaan niin, että se tukee kasvua alan huippuammattilaiseksi • ennakoii muutoksia, jotta voi helpommin sopeutua niihin ja työskentelee pitkäjänteisesti työtään itseään kehittäen huippuosaamista vaativissa tehtävissä • arvioi työympäristöään ja antaa siihen kehitysehdotuksia ja palautetta • toimii huippuammattilaisena tiimissä ja jakaa aktiivisesti osaamistaan muille.

Opiskelija työskentelee alan huippuosaamista vaativissa tehtävissä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää omatoimisesti työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja • työskentelee huolellisesti • hankkii ja käyttää työssä tarvittavaa tietoa omatoimisesti ja kysyy tarvittaessa neuvoa • toimii aika- ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden kustannustehokkaasti ja tuloksellisesti • toimii työssään edistäen pysyviä asiakassuhteita • käyttäytyy työpaikan sääntöjen mukaisesti ja noudattaa työaikoja • toimii vastuullisesti ja noudattaa alan ammattieettisiä periaatteita • ottaa vastuun oman toimintansa työturvallisuudesta ja noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • varmistaa asiakkaiden ja muiden käyttäjien turvallisuuden ohjeiden mukaan • työskentelee ergonomisesti ja pitää työympäristönsä siistinä koko työprosessin ajan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valitsee omatoimisesti työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit sekä käyttää niitä muuttuvissa tilanteissa • työskentelee huolellisesti, luovasti ja innovatiivisesti • hankkii ja soveltaa työssä tarvittavaa tietoa omatoimisesti ja pystyy ratkomaan ongelmatilanteita yhdessä muiden kanssa • toimii oma-aloitteisesti aika- ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden kustannustehokkaasti ja yrityksen tai organisaation tuloksellisuutta edistävästi • edistää aktiivisesti toiminnan jatkuvuutta ja pysyviä asiakassuhteita • käyttäytyy työpaikan sääntöjen mukaisesti ja noudattaa työaikoja • toimii vastuullisesti ja oma-aloitteisesti alan ammattieettisten periaatteiden mukaan • ottaa vastuun oman toimintansa työturvallisuudesta ja havaitsee ja ilmoittaa työhönsä liittyvät vaarat sekä noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • varmistaa asiakkaiden ja muiden käyttäjien turvallisuuden itsenäisesti • työskentelee ergonomisesti ja pitää työympäristönsä siistinä koko työprosessin ajan myös haasteellisissa työtilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valitsee rohkeasti uusiakin työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja sekä käyttää niitä sujuvasti muuttuvissa tilanteissa • työskentelee järjestelmällisesti, tarkasti ja varmasti sekä luovasti ja innovatiivisesti • hankkii ja soveltaa itsenäisesti työssä tarvittavaa tietoa vaihtelevissa työtilanteissa ja perustelee ratkaisujaan hankkimansa tiedon pohjalta • työskentelee yrittäjämäisellä asenteella huomioiden ajan ja muut käytettävissä olevat resurssit kustannustehokkaasti ja yrityksen tai organisaation tuloksellisuutta edistävästi • edistää itsenäisesti toiminnan jatkuvuutta ja pysyviä asiakassuhteita

	• käyttäytyy työpaikan sääntöjen mukaisesti ja noudattaa työaikoja • on ylpeä ammatistaan ja osaamisestaan, toimii vastuullisesti ja kehittää työtään alan ammattieettisten periaatteiden mukaan • ottaa vastuun oman ja työtiimin toiminnan työturvallisuudesta, noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita sekä havaitsee ja ilmoittaa työhönsä liittyvät vaarat • varmistaa asiakkaiden ja muiden käyttäjien turvallisuuden aktiivisesti ja muuttuvissa tilanteissa • työskentelee ergonomisesti ja pitää työympäristönsä siistinä koko työprosessin ajan myös haasteellisissa työtilanteissa ja osallistuu työolosuhteiden kehittämiseen.
--	--

Opiskelija huomioi huipputuotannon, -tuotteen tai -palvelun laatuvaatimukset.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• havaitsee poikkeamia • selviytyy tavallisimmista ongelmatilanteista oppimateriaaleja ja ohjekirjoja hyödyntäen • asettaa tavoitteensa ja suunnittelee oman työnsä ja aikataulun realistiseksi ja toteuttamiskelpoiseksi huomioiden korkeat laatuvaatimukset • toimii yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• neuvottelee ja etsii ratkaisuja poikkeamille • selviytyy itsenäisesti ongelmatilanteista • asettaa tavoitteensa ja suunnittelee oman työnsä ja aikataulun realistiseksi ja toteuttamiskelpoiseksi muuttuvissa olosuhteissa huomioiden korkeat laatuvaatimukset • toimii aktiivisesti yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti ja havaitsee kehittämiskohteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• neuvottelee ja etsii ratkaisuja poikkeamille sekä korjaa toimintaa sovittujen ratkaisujen mukaan • selviytyy itsenäisesti ongelmatilanteista ja pystyy perustelemaan valintansa • asettaa tavoitteensa ja suunnittelee oman työnsä itsenäisesti ja aikataulun realistiseksi ja vaiheiltaan toteuttamiskelpoiseksi muuttuvissa olosuhteissa huomioiden korkeat laatuvaatimukset ja kykenee tarvittaessa muuttamaan suunnitelmaa • toimii sitoutuneesti yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti sekä kehittää toimintamalleja näiden tavoitteiden aikaansaamiseksi.

Opiskelija toimii alan verkostoissa ja yhteistyössä asiakkaan kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kommunikoi asiakkaiden kanssa ja työyhteisössä omalla kielellään sekä välttävästi vähintään yhdellä itselleen vieraalla kielellä • tuntee toimialan keskeiset kansalliset verkostot ja tutustuu alansa toimijoihin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kommunikoi asiakkaiden kanssa ja työyhteisössä omalla kielellään sekä vähintään yhdellä itselleen vieraalla kielellä • tuntee toimialan keskeiset kansalliset ja kansainväliset verkostot ja tutustuu alansa toimijoihin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kommunikoi sujuvasti asiakkaiden kanssa ja työyhteisössä omalla kielellään sekä sujuvasti yhdellä itselleen vieraalla kielellä • tuntee toimialan keskeiset kansalliset ja kansainväliset verkostot ja osaa hyödyntää verkostoja työssään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä toimimalla huippuosaamista vaativissa oman alan työtehtävissä. Osaaminen on mahdollista osoittaa myös kansallisissa ja kansainvälisissä kilpailutilanteissa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Infektioiden torjunta välineiden huoltotyössä, 20 osp (105549)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa infektioiden torjuntaan liittyvät työtehtävät välineiden huollon työympäristössä
- hyödyntää ja käyttää mikrobiologista tietoutta välineiden huoltotyössä
- käyttää infektioiden torjuntatyöhön liittyvää ammattikäsitteistöä
- noudattaa työssään tavanomaisia varotoimia tartuntaketjun katkaisemisessa
- noudattaa infektioiden torjuntaa ohjaavia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeistuksia
- arvioida infektioiden torjuntatyön merkitystä
- toimia yhteistyössä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- toimia työssään ammattieettisyyttä noudattaen
- toimia työssään edistämällä työturvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia
- ottaa vastaan palautetta ja ratkaista ongelmatilanteita
- toimia kestävästä kehityksen periaatteiden mukaan
- hyödyntää kielitaitoaan välinehuollon palvelutilanteessa
- arvioida omaa toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa infektioiden torjuntaan liittyvät työtehtävät välineiden huollon työympäristössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee infektioiden torjuntaan liittyvät työtehtävät työohjeiden mukaan • sisällyttää suunnitteluun aseptisen työjärjestyksen mukaisen toiminnan • suunnittelee tavanomaisten varotoimien mukaisen toiminnan välineiden huollon työprosessin eri vaiheissa • tarkistaa huoltotilojen toimintavalmiuden välinehuoltoprosessin vaiheissa • toimii välineiden huoltotyötehtävissä välineiden käyttötarkoituksen ja puhtaustason mukaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee oma-aloitteisesti infektioiden torjuntaan liittyvät työtehtävät ja hyödyntää suunnittelussa työohjeita • perustelee suunnittelemansa aseptisen työjärjestyksen merkityksen • arvioi omaa työskentelyään ja toimii huomioimalla tavanomaiset varotoimet • valmistelee ja ennakoii huoltotilojen toimintavalmiuden välinehuoltoprosessin eri vaiheissa • tekee oma-aloitteisesti välineiden huoltotyötehtävät ja perustelee tekemänsä työn infektioiden torjunnan näkökulmasta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee itsenäisesti infektioiden torjuntaan liittyvät työtehtävät ja hyödyntää työohjeita, määräyksiä ja suosituksia • perustelee suunnitelmallisuuden ja aseptisen työjärjestyksen merkityksen ja tärkeyden infektioiden torjuntatyössä • arvioi omaa ja työyhteisön toimintaa tavanomaisien varotoimien noudattamisessa sekä esittää kehittämiskohteita • varmistaa ja ohjaa muita huoltotilojen toimintavalmiuden ylläpitoon välinehuoltoprosessin eri vaiheissa • tekee itsenäisesti välineiden huoltotyötehtävät ja kehittää toimintaansa • ohjaa muita välineiden huollon ja infektioiden torjuntaan liittyvissä työtehtävissä.

Opiskelija hyödyntää ja käyttää mikrobiologista tietoutta välineiden huoltotyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää tietoa välineiden huollon työtilanteissa yleisimmistä tartuntateistä ja -porteista • käyttää välineiden huoltotyössä tietoa mikrobiologian perusteista, infektioiden torjuntaan vaikuttavista tekijöistä ja työmenetelmien vaikutuksesta erilaisiin mikrobeihin • käyttää välineiden huoltotyössä mikrobikohtaisia toimintaohjeita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää perustellen tietoa välineiden huollon työtilanteissa yleisimmistä tartuntateistä ja -porteista • hyödyntää välineiden huoltotyössä tietoa mikrobien merkityksestä, infektioiden torjuntaan vaikuttavista tekijöistä ja käyttää mikrobiologian peruskäsitteitä • hyödyntää ja käyttää välineiden huoltotyössä tietoa hoitoon liittyvistä infektioista ja niitä aiheuttavista viruksista, prioneista, sienistä, alkueläimistä ja bakteereista sekä näiden erilaisista kontaminaatiotavoista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee välineiden huoltotyössä ratkaisujaan mikrobiologian perusteilla, infektioiden torjuntaan vaikuttavilla tekijöillä ja työmenetelmien vaikutuksella erilaisiin mikrobeihin • perustelee välineiden huoltotyötä mikrobikontaminaatioiden ennaltaehkäisyyn näkökulmasta eri puhtausalueilla • ohjaa muita käyttämään tietoa välineiden huollon työtilanteissa yleisimmistä tartuntateistä ja -porteista • hankkii, hyödyntää ja käyttää välineiden huoltotyössä ajanmukaista tietoa ongelmamikrobeista.

Opiskelija käyttää infektioiden torjuntatyöhön liittyvää ammattikäsitteistöä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää työtehtäväkohtaisesti välinehuoltoprosessin infektioiden torjuntatyöhön liittyviä ammatillisia peruskäsitteitä • toimii työyhteisössä ammatillisesti ja käyttää vuorovaikutuksessa infektioiden torjuntatyöhön liittyviä käsitteitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää monipuolisesti ja ymmärrettävästi välinehuoltoprosessin infektioiden torjuntatyöhön liittyvää ammatillista käsitteistöä • keskustelee sujuvasti infektioiden torjuntatyöhön liittyvistä asioista käyttämällä ammatillisia peruskäsitteitä • perustelee ammattikäsitteistön käytön merkitystä ja käyttöä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• keskustelee moniammatillisesti vaativissa työtilanteissa käyttämällä välinehuoltoprosessin infektioiden torjuntatyön käsitteitä • perustelee ammattikäsitteistön merkitystä työ-, potilas- ja asiakasturvallisuuden näkökulmista • ohjaa perustellen muita käyttämään ammattikäsitteistöä välinehuoltoprosessin eri vaiheissa ja asiakaspalvelutilanteissa.

Opiskelija noudattaa työssään tavanomaisia varotoimia tartuntaketjun katkaisemisessa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huolehtii käsihygieniastaan • suojautuu henkilönsuojaimilla työtehtävän mukaisella tavalla • toimii aseptisen työjärjestyksen mukaan • katkaisee mikrobien tartuntatien oikeilla työmenetelmillä työohjeiden mukaan • poistaa eritetahran yksi- tai kaksivaiheisella menetelmällä • huolehtii työympäristön puhtaudesta ja järjestyksestä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toteuttaa tartuntaketjun katkaisemisessa tavanomaisia varotoimia • perustelee tavanomaisten varotoimien merkityksen eri puhtausalueilla • tekee omatoimisesti ratkaisuja tartuntaketjun katkaisemiseksi välinehuoltoprosessin eri vaiheissa • arvioi omaa toimintaansa tavanomaisten varotoimien toteuttamisessa ja tartuntateiden katkaisemisessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee tavanomaisten varotoimien merkityksen välinehuoltoprosessin eri vaiheissa • perustelee tartuntaketjun katkaisemisen merkityksen ja tärkeyden potilasturvallisuuden näkökulmasta • ohjaa muita tavanomaisten varotoimien noudattamiseen välinehuoltoprosessin eri vaiheissa • esittää tavanomaisiin varotoimiin liittyviä kehittämiskohteita.

Opiskelija noudattaa infektioiden torjuntaa ohjaavia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeistuksia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa yhdessä työntekijän kanssa työtehtävien toteutuksessa infektioiden torjuntaa ohjaavia säädöksiä, suosituksia, määräyksiä ja työohjeita - toimii yhdessä työntekijän kanssa välinehuoltotyön vastuualueen ja huoltotiloille asetettujen työ- ja hygieniaohteiden ja puhtausvaatimusten mukaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tekee välineiden huoltotyötä säädöksen, suositusten, määräysten ja työohjeiden mukaan - ehkäisee infektioiden leviämisen välinehuoltotyön vastuualueella - tiedottaa ammatillisesti puuttuvista ja puutteellisista työohjeista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- perustelee työssään tekemiään ratkaisuja infektioidentorjuntatyöhön liittyvillä valtakunnallisilla säädöksillä, suosituksilla, määräyksillä ja työohjeilla - perustelee työohjeiden oikeellisuuden ja päivityksen merkityksen - seuraa ja hyödyntää tietoa erilaisista infektioista ja infektioiden torjunnan vaikutuksesta välinehuoltotyöhön - esittelee työpaikan hygieniaohteet tai hygieniayksikön organisaation.

Opiskelija arvioi infektioiden torjuntatyön merkitystä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- arvioi omaa työtoimintaansa infektioiden torjuntatyössä potilasturvallisuuden näkökulmasta - arvioi omaa työn tekemisen merkitystä työyhteisön jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi infektioiden torjuntatyön tavoitteiden merkitystä - arvioi infektioiden torjuntatyön merkitystä potilasturvallisuuden näkökulmasta - arvioi infektioiden torjuntatyön merkitystä taloudellisuuden näkökulmasta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi monipuolisesti ja perustellen infektioiden torjuntatyön tavoitteita - arvioi monipuolisesti ja perustellen infektioiden torjuntatyön merkitystä potilasturvallisuuden näkökulmasta - arvioi monipuolisesti ja perustellen infektioiden torjuntatyön merkitystä taloudellisuuden näkökulmasta - arvioi infektioiden torjuntatyöstä saavutettua hyötyä yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

Opiskelija toimii yhteistyössä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tekee yhteistyötä infektioiden torjuntatyössä välinehuoltoyksikön henkilökunnan kanssa työtehtävien toteuttamisessa • noudattaa työyhteisön jäsenenä yhteisesti sovittuja infektioiden torjuntatyön ohjeita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tekee yhteistyötä infektioiden torjuntatyössä muiden ammattiryhmien kanssa ja huomioi heidän tehtävä- ja vastuualueensa • toimii rakentavasti vuorovaikutustilanteissa ja ohjeistaa muita ammattiryhmiä työohjeiden noudattamisessa • perustelee hyvän yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitystä välinehuollon infektioiden torjuntatyössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee muille ammattiryhmille antamaansa ohjeistusta välineiden huollon asiantuntijuuden, laadun ja potilasturvallisuuden merkityksellä • motivoi muita yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen omalla esimerkillään • perustelee hyvän yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitystä infektioiden torjuntatyöhön, työhyvinvointiin sekä potilas- ja asiakasturvallisuuteen.

Opiskelija toimii ammattieettisyyttä noudattaen.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii työohjeiden mukaan tavanomaisia varotoimia noudattaen • kohtelee työyhteisön jäseniä ja asiakkaita tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti • arvostaa työyhteisön jäseniä ja heidän kulttuurisia erityispiirteitään • noudattaa työhön kuuluvaa ammattietiikkaa ja vaitiolovelvollisuutta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perustelee toimintansa noudattamalla tavanomaisia varotoimia • kohtelee työyhteisön jäseniä ja asiakkaita tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti • arvostaa työyhteisön jäseniä ja heidän kulttuurisia erityispiirteitään • toimii ammattieettisesti, noudattaa vaitio-ovelvollisuutta ja perustelee toimintansa vaikutuksia potilasturvallisuuteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi ja perustelee toimintaansa aseptisen työjärjestyksen, vaitiolovelvollisuuden sekä potilasturvallisuuden näkökulmista • kohtelee työyhteisön jäseniä ja asiakkaita tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti • arvostaa työyhteisön jäseniä ja heidän kulttuurisia erityispiirteitään • toimii työssään esimerkillisesti ja vastuullisesti eettisiä periaatteita noudattaen.

Opiskelija toimii työssään edistämällä työturvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• työskentelee työohjeiden mukaan kontaminoimatta välinehuollon toimintaympäristöä • huolehtii työympäristön puhtaudesta ja siisteydestä • noudattaa työturvallisuusohjeita välihuoltoprosessin eri vaiheissa • huolehtii henkilökohtaisesta hygieniastaan ja omasta terveydestään • huolehtii omasta työkyvystään ja jaksamisestaan • antaa ensiapua ja tarvittaessa hälyttää lisäapua
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• työskentelee päivittäisissä työtehtävissä kontaminoimatta välinehuollon toimintaympäristöä • toimii puhtautta edistävästi ja järjestelmällisesti työssään • käyttää toimintaympäristön siisteyteen ja työturvallisuuteen soveltuvia suojaimia, työmenetelmiä ja -välineitä • tiedottaa toimintaympäristössään havaitsemistaan työturvallisuusriskeistä ja vaaroista • antaa ensiapua ja hälyttää lisäapua toimien rauhallisesti tilanteen vaatimalla tavalla • toimii työyhteisön terveyttä ja työnhyvinvointia edistävällä tavalla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• työskentelee muuttuvissa olosuhteissa kontaminoimatta välinehuollon toimintaympäristöä • huolehtii ennakoivasti ja oma-aloitteisesti työympäristön puhtaudesta, siisteydestä ja järjestyksestä • perustelee työmenetelmävalinnat ja välineiden käytön aseptisten periaatteiden mukaan • ohjaa muita työympäristön siisteyteen ja työturvallisuuteen • tiedottaa havaitsemistaan työturvallisuusriskeistä ja epäkohdista • ennaltaehkäisee tapaturmien syntymistä, antaa ensiapua perustellen ja kutsuu lisäapua • perustelee oman terveyden ja toimintakyvyn merkitystä välinehuoltotyössä potilasturvallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmasta.

Opiskelija ottaa vastaan palautetta ja ratkaisee ongelmatilanteita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastaan palautetta - hakee ongelmatilanteisiin tietoa työohjeista - tarvitsee ongelmatilanteiden ratkaisemisessa ohjausta ja tukea
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa saadun palautteen perusteella - käyttää tietoa tehtäväkohtaisista ohjeista - tunnistaa infektioiden torjuntatyöhön liittyviä ongelmatilanteita - hakee ongelmatilanteissa oma-aloitteisesti ohjausta - perustelee ongelmatilanteessa valitsemaansa ratkaisua
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ottaa vastaan palautetta ja antaa rakentavaa palautetta sekä muuttaa tarvittaessa toimintaansa saadun palautteen myötä - toimii muuttuvissa tilanteissa ja valintatilanteissa tarkoituksenmukaisesti - hakee itsenäisesti ja oma-aloitteisesti tietoa eri lähteistä sekä arvioi tiedon käyttökelpoisuutta - toimii infektioiden torjuntatyöhön liittyvissä ongelmatilanteissa - perustelee toimintaansa tuoden esille mahdollisissa ongelmatilanteissa realistisia ja rakentavia vaihtoehtoja.

Opiskelija toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa työssään kestävän kehityksen toimintaohjeita - toimii säästävaisesti veden, sähkön ja materiaalien käytössä ekologisesta näkökulmasta - lajittelee työntekijän kanssa erilaiset jätteet työpaikan ohjeiden mukaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- käyttää työssään kestävän kehityksen toimintaohjeita - toimii ennakoivasti kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ekologisesta ja taloudellisesta näkökulmasta - lajittelee oma-aloitteisesti erilaiset jätteet työpaikan ohjeiden mukaan - edistää omalla esimerkillään turvallista ja ympäristöystävällistä toimintaa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- perustelee työssään käyttämiään kestävän kehityksen toimintaohjeita ja ehkäisee ennakoivasti jätteiden syntyä - lajittelee jätteet itsenäisesti ja huolellisesti työpaikan ohjeiden mukaan - ohjaa muita kestävän kehityksen periaatteiden noudattamiseen ekologisesta, taloudellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta - arvioi omia ja ympäristön työtapoja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja esittää kehittämiskohteita.

Opiskelija hyödyntää kielitaitoaan välinehuollon palvelutilanteessa.

Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä.

Opiskelija hyödyntää kielitaitoaan välinehuollon palvelutilanteessa.

Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Opiskelija hyödyntää kielitaitoaan välinehuollon palvelutilanteessa.

Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteessa yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hoitaa palvelutilanteen suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita suomen ja ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Opiskelija hyödyntää kielitaitoaan välinehuollon palvelutilanteessa.

Alakohtainen kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä.

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään - ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa - tekee annetut tehtävät - arvioi omaa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä tunnistaa omia työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan - ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna työssä ja itsensä kehittämisessä - työskentelee omatoimisesti ja suunnitelmallisesti - arvioi omaa työtään ja työympäristön toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä arvioi työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan - hakee aktiivisesti palautetta, suhtautuu rakentavasti ja joustavasti saamaansa palautteeseen sekä korjaa aktiivisesti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla - suunnittelee itsenäisesti toimintaansa, asettaa asioita tärkeysjärjestykseen sekä tekee itsenäisesti ja sujuvasti työtehtävät perustellen toimintaansa - arvioi monipuolisesti omaa työtään ja työympäristön toimivuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon ympäristössä infektioiden torjunnan työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.3. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp (400013)

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- tehdä laskutoimituksia ja mittayksiköiden muunnokset ja soveltaa talousmatematiikkaa oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa
- tehdä havaintoja ja päätelmiä kuvioiden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista
- käyttää loogista päättelykykyä, yhtälöitä ja tarvittavia teknisiä apuvälineitä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen
- arvioida tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa sekä käytettyä ratkaisumenetelmää
- arvioida oman alan matemaattista osaamistaan.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija tekee laskutoimituksia ja mittayksiköiden muunnokset sekä soveltaa talousmatematiikkaa oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• laskee omaan alaan ja arkielämään liittyvät laskutoimitukset, kuten peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskut • toteuttaa mittayksiköiden muunnokset • tekee ohjeiden avulla yksinkertaisia arki- ja työelämään liittyviä talousmatematiikan laskelmia • havaitsee suureiden välisiä riippuvuuksia ja verrannollisuuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suorittaa sujuvasti oman alan ja arkielämään liittyvät laskutoimitukset, kuten peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskut • toteuttaa itsenäisesti mittayksiköiden muunnokset • tekee yksinkertaisia arki- ja työelämään liittyviä talousmatematiikan laskelmia • havaitsee ja tunnistaa suureiden välisiä riippuvuuksia ja verrannollisuuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• soveltaa oman alan ja arkielämään tarvittavia laskutoimituksia, kuten peruslaskutoimituksia ja prosenttilaskuja, sekä arvioi tulosten tarkkuustasoa • toteuttaa itsenäisesti ja sujuvasti mittayksiköiden muunnokset • tekee arki- ja työelämään liittyviä talousmatematiikan laskelmia ja tekee vertailujen pohjalta perusteltuja johtopäätöksiä • ymmärtää suureiden välisen riippuvuuden ja verrannollisuuden.

Opiskelija tekee havaintoja ja päätelmiä kuvioiden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• laskee tavanomaisimmat pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimitukset • ratkaisee käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• laskee sujuvasti tavanomaisimmat pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimitukset • ratkaisee alan käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• soveltaa työtehtäviin pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimituksia ja arvioi tuloksia • ratkaisee oman alan käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen.

Opiskelija käyttää loogista päättelykykyä, yhtälöitä ja tarvittavia teknisiä apuvälineitä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ratkaisee omaan alaan liittyviä, keskeisiä matemaattisia ongelmia hyödyntäen peruslaskutoimituksia • käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä yksinkertaisten matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen tarviten ajoittain ohjausta • käyttää laskinta ja muita teknisiä apuvälineitä, kuten matemaattisia ohjelmistoja, työtehtäviin liittyvien matemaattisten perustehtävien ratkaisemiseen • hyödyntää ohjeen mukaan taulukoita ja piirroksia työelämän tehtävien ratkaisemiseen • käsittelee tilastollisia aineistoja ja tulkitsee tunnuslukuja tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ratkaisee omaan alaan liittyviä ongelmia matemaattisten menetelmien avulla • käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä yksinkertaisten matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen • käyttää sujuvasti laskinta ja muita apuvälineitä, kuten matemaattisia ohjelmistoja, ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen • hyödyntää taulukoita ja piirroksia työelämän tehtävien ratkaisemiseen • käsittelee itsenäisesti tilastollisia aineistoja ja tulkitsee tunnuslukuja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• soveltaa matemaattisia menetelmiä omaan alaan liittyvien ongelmien asetteluun ja ratkaisemiseen sekä arvioi tulosten luotettavuutta ja tarkkuustasoa • käyttää matemaattisia yhtälöitä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen • hyödyntää monipuolisesti ja tehokkaasti laskimen ja muiden apuvälineiden, kuten matemaattisten ohjelmistojen, ominaisuuksia ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen • hyödyntää taulukoita, piirroksia ja muuta tilastollisesti tuotettua materiaalia työelämän matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen • käsittelee itsenäisesti ja sujuvasti tilastollisia aineistoja ja tulkitsee tunnuslukuja.

Opiskelija arvioi tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa sekä käytettyä ratkaisumenetelmää.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tarkistaa tulosten oikeellisuuden ja niiden suuruusluokan - arvioi käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tarkistaa tulosten oikeellisuuden ja niiden suuruusluokan sekä tunnistaa mahdollisia virhelähteitä - arvioi johdonmukaisesti käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tarkistaa tulosten oikeellisuuden ja suuruusluokan mahdolliset virhelähteet huomioiden - arvioi johdonmukaisesti käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta ja arvioi mahdollisia muita ratkaisumenetelmiä tulosten aikaansaamiseksi.

Opiskelija arvioi oman alan matemaattista osaamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti ja johdonmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti ja johdonmukaisesti sekä esittää matemaattisen osaamisen kehittämistapoja.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- ratkaista omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä, yhtälöillä ja kuvaajien avulla
- hankkia, ryhmitellä ja tulkita matemaattista tietoa
- tuottaa tilastoaineistosta informaatiota, tulkita graafisia esityksiä ja laskea todennäköisyyksiä
- arvioida matemaattisten ratkaisujen oikeellisuutta ja tuloksen suuruusluokkaa
- soveltaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa
- arvioida matemaattista osaamistaan.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija ratkaisee omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä, yhtälöillä ja kuvaajien avulla.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ratkaisee omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä tarviten ajoittain ohjausta - käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä omaan alaan liittyvien matemaattisten ongelmien ratkaisemisessa - hyödyntää ohjeen mukaan taulukoita ja piirroksia alakohteisissa tehtävissä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ratkaisee omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä - ratkaisee tavanomaisia arkielämään ja omaan alaan liittyviä ongelmia matemaattisesti - hyödyntää yhtälöitä, taulukoita ja piirroksia alakohteisissa tehtävissä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ratkaisee itsenäisesti ja johdonmukaisesti omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä - mallintaa ja ratkaisee arkielämään ja omaan alaan liittyviä ongelmia matemaattisesti - hyödyntää yhtälöitä, taulukoita ja piirroksia alakohteisissa tehtävissä arvioiden niiden käytettävyyttä.

Opiskelija hankkii, ryhmittelee ja tulkitsee matemaattista tietoa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omaan alaan liittyvää keskeistä matemaattista tietoa - kerää ja ryhmittelee graafista ja taulukoitua tietoa eri lähteistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa ja vertailee omaan alaan liittyvää matemaattista tietoa tarpeen mukaan käyttäen lähteenä tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä - kerää, ryhmittelee ja analysoi graafista ja taulukoitua tietoa eri lähteistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa, arvioi ja tekee johtopäätöksiä omaan alaan liittyvästä matemaattisesta tiedosta - kerää tietoa monipuolisesti soveltaen ja käyttäen tiedonlähteenä tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä ja ryhmittelee niiden pohjalta tietoa erilaisiin tarpeisiin.

**Opiskelija tuottaa tilastoaineistosta informaatiota,
tulkitsee graafisia esityksiä ja laskee todennäköisyyksiä.**

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tuottaa ohjattuna tilastoaineistosta keskeisimpiä tunnuslukuja • ymmärtää todennäköisyyslaskennan merkityksen työssään ja laskee yksinkertaisia todennäköisyyksiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tuottaa alaan liittyvästä tilastoaineistosta keskeisimpiä tunnuslukuja • ymmärtää todennäköisyyslaskennan merkityksen työssään ja laskee todennäköisyyksiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tuottaa itsenäisesti alaan liittyvästä tilastoaineistosta keskeisimpiä tunnuslukuja • ymmärtää todennäköisyyslaskennan merkityksen työssään ja laskee itsenäisesti todennäköisyyksiä.

Opiskelija arvioi matemaattisten ratkaisujen oikeellisuutta ja tuloksen suuruusluokkaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• varmistaa yksinkertaisten matemaattisten ratkaisujen oikeellisuuden ja hahmottaa tuloksen suuruusluokan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• varmistaa matemaattisten ratkaisujen oikeellisuuden ja päättelee tuloksen suuruusluokan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• varmistaa monivaiheisten matemaattisten ratkaisujen oikeellisuuden ja päättelee tuloksen suuruusluokan.

Opiskelija soveltaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tekee yksinkertaisia kustannus- ja kannattavuusvertailuja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tekee kustannus- ja kannattavuusvertailuja ja tekee vertailujen pohjalta johtopäätöksiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tekee monivaiheisia kustannus- ja kannattavuusvertailuja ja tekee vertailujen pohjalta perusteltuja johtopäätöksiä.

Opiskelija arvioi matemaattista osaamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa matemaattisessa osaamisessaan perustellusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	tunnistaa ja arvioi omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan matemaattisessa osaamisessaan perustellusti ja johdonmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tunnistaa ja arvioi omaa matemaattista osaamistaan perustellusti ja johdonmukaisesti sekä esittää matemaattisen osaamisen kehittämistapoja.

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- tunnistaa keskeiset fysiikan käsitteet ja soveltaa niitä arki- ja työelämässä
- huomioida kemialliset aineet ja niiden ominaisuudet työssään
- arvioida oman alan fysiikan ja kemian osaamistaan.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija tunnistaa keskeiset fysiikan käsitteet ja soveltaa niitä arki- ja työelämässä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- kuvaava tavanomaisia fysiikan ilmiöitä keskeisillä käsitteillä - yhdistää tavanomaiset, fysiikan ilmiöihin liittyvät ominaisuudet ja suureet toisiinsa tarvittaen ajoittain ohjausta - käyttää fysiikan taitojaan työssään ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kuvaava ja perustelee fysiikan ilmiöitä keskeisillä käsitteillä - yhdistää tavanomaiset, fysiikan ilmiöihin liittyvät ominaisuudet ja suureet toisiinsa - käyttää fysiikan taitojaan työssään monipuolisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kuvaava ja perustelee monipuolisesti fysiikan ilmiöitä keskeisillä käsitteillä - yhdistää fysiikan ilmiöihin liittyvät ominaisuudet ja suureet toisiinsa - soveltaa fysiikan taitojaan monipuolisesti työssään.

Opiskelija huomioi kemialliset aineet ja niiden ominaisuudet työssään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kuvaa tavanomaisia kemiallisia ilmiöitä keskeisillä käsitteillä • ottaa huomioon työssään käytettävien tavallisimpien kemiallisten aineiden ominaisuudet ja mahdolliset ympäristöriskit • käsittelee kemiallisia aineita niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kuvaa ja perustelee kemiallisia ilmiöitä keskeisillä käsitteillä • ottaa huomioon työssään käytettävien kemiallisten aineiden ominaisuudet ja mahdolliset ympäristöriskit • käsittelee kemiallisia aineita niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kuvaa ja perustelee monipuolisesti kemiallisia ilmiöitä keskeisillä käsitteillä • ottaa vastuullisesti huomioon työssään käytettävien kemiallisten aineiden ominaisuudet ja mahdolliset ympäristöriskit • käsittelee kemiallisia aineita niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta.

Opiskelija arvioi oman alan fysiikan ja kemian osaamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa fysiikassa ja kemiassa perustellusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa fysiikassa ja kemiassa perustellusti ja johdonmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa fysiikassa ja kemiassa perustellusti ja johdonmukaisesti sekä esittää osaamisen kehittämistapoja.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kuvata ja selittää ilmiöitä fysiikan käsitteiden ja lainalaisuuksien avulla omalla alallaan
- tehdä kokeellisia mittauksia ja havaintoja omaan alaansa liittyvistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä
- käsitellä kokeellisia mittaustuloksia ja analysoida havaintoja oman alan fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä
- arvioida fysiikan ja kemian osaamistaan.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kuvaa ja selittää ilmiöitä fysiikan käsitteiden ja lainalaisuuksien avulla omalla alallaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kuvaa ja selittää lämpöoppiin, mekaniikkaan, aalto-oppiin ja sähköoppiin liittyviä käsitteitä ja lainalaisuuksia työtehtävissään tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kuvaa ja selittää johdonmukaisesti lämpöoppiin, mekaniikkaan, aalto-oppiin ja sähköoppiin liittyviä käsitteitä ja lainalaisuuksia työtehtävissään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kuvaa ja selittää itsenäisesti lämpöoppiin, mekaniikkaan, aalto-oppiin ja sähköoppiin liittyviä käsitteitä ja lainalaisuuksia työtehtävissään.

Opiskelija tekee kokeellisia mittauksia ja havaintoja omaan alaan liittyvistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• laskee pitoisuuksia ja aineiden määriä tarviten ajoittain ohjausta • hankkii tietoa kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista tarviten ajoittain ohjausta • tekee mittauksia ja kokeellisia havaintoja alalle soveltuvia menetelmiä ja välineitä käyttäen, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• laskee pitoisuuksia ja aineiden määriä • hankkii tietoa arkielämään ja omaan alaan liittyvistä kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista • tekee itsenäisesti mittauksia ja kokeellisia havaintoja alalle soveltuvia menetelmiä ja välineitä käyttäen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• laskee itsenäisesti pitoisuuksia ja aineiden määriä • hankkii tietoa kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista monipuolisia tietolähteitä hyödyntäen • suunnittelee ja tekee itsenäisesti mittauksia ja kokeellisia havaintoja alalle soveltuvia menetelmiä ja välineitä käyttäen.

Opiskelija käsittelee kokeellisia mittaustuloksia ja analysoi havaintoja oman alan fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää keskeiset tulokset taulukoilla ja graafisilla esityksillä • arvioi mittaustulosten luotettavuutta tarviten ajoittain ohjausta • määrittelee mahdollisia virhetekijöitä ja ilmoittaa tuloksen riittävällä tarkkuudella tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää keskeiset tulokset taulukoilla ja graafisilla esityksillä • arvioi mittaustulosten luotettavuutta johdonmukaisesti • määrittelee mahdollisia virhetekijöitä ja ilmoittaa tuloksen riittävällä tarkkuudella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää keskeiset tulokset taulukoilla ja graafisilla esityksillä havainnollisesti • arvioi itsenäisesti mittaustulosten luotettavuutta ja tekee niistä johtopäätöksiä • määrittelee mahdollisia virhetekijöitä ja ilmoittaa tuloksen oikealla tarkkuudella.

Opiskelija arvioi fysiikan ja kemian osaamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tunnistaa omat vahvuudet ja kehittämiskohteet fysiikan ja matematiikan osaamisessaan perustellusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tunnistaa ja arvioi omia vahvuuksia ja kehittämiskohteita fysiikan ja kemian osaamisessaan perustellusti ja johdonmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tunnistaa ja arvioi omaa fysiikan ja kemian osaamistaan perustellusti ja johdonmukaisesti sekä esittää osaamisen kehittämistapoja.

2.4. Prosessin ohjaus, tuotantojärjestelmien hyödyntäminen ja laatutyö välinehuoltotyössä, 20 osp (105550)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tehdä yhteistyötä ja toimia vuorovaikutustilanteissa välinehuollon asiakasyksikön kanssa
- suunnitella välinehuollon työprosessin ja hyödyntää manuaalista seurantajärjestelmää tai tuotannonohjausjärjestelmää
- toimia laatujärjestelmän mukaan
- käyttää tuotannonohjausjärjestelmää ja sen käsitteitä
- kirjata tuotteet tuotannonohjausprosessiin työvaiheittain
- hyödyntää tuotemerkintöjä ja tunnisteita
- käyttää välineistön työ- ja huolto-ohjeita
- kirjata ja hyödyntää välinehuoltoprosessin dokumentoitua tietoa

- noudattaa välinehuoltotyötä ohjaavia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeistuksia
- käyttää tietoteknisiä laitteita ja huolehtia niiden puhtaudesta
- toimia yhteistyössä kuljetuspalveluiden kanssa ja huolehtia kuljetusvälineistön käyttökunnosta
- arvioida omaa toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija tekee yhteistyötä ja toimii vuorovaikutustilanteissa välinehuollon asiakasyksikön kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• nimeää välinehuollon asiakkaita • tunnistaa välinehuollon asiakaspalvelutilanteita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• nimeää monipuolisesti välinehuollon asiakkaita • työskentelee omatoimisesti välinehuollon asiakaspalvelutilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tuntee erilaisia välinehuollon asiakkaita sekä palvelusopimuksia • työskentelee itsenäisesti välinehuollon asiakaspalvelutilanteissa.

Opiskelija suunnittelee välinehuollon työprosessin ja hyödyntää manuaalista seurantajärjestelmää tai tuotannonohjausjärjestelmää.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtehtäviä • käyttää yhdessä työntekijän kanssa manuaalista seurantajärjestelmää • käyttää yhdessä työntekijän kanssa tuotannonohjausjärjestelmää tai muuta työpaikkakohtaista seurantajärjestelmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtehtäväkokonaisuuksia • perustelee seurantajärjestelmien käytön merkityksen välinehuoltotyössä • käyttää ohjeiden mukaan manuaalista seurantajärjestelmää eri välinehuoltoprosessin vaiheissa • käyttää ohjeiden mukaan tuotannonohjausjärjestelmää tai muuta työpaikkakohtaista seurantajärjestelmää eri välinehuoltoprosessin vaiheissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja esittelee välineiden huoltoprosessin • käyttää itsenäisesti manuaalista seurantajärjestelmää tai tuotannonohjausjärjestelmää • arvioi suunnittelun ja erilaisten järjestelmien käytön merkitystä välinehuoltoprosessissa • ohjaa perustellen muita käyttämään seurantajärjestelmiä välinehuoltotyössä.

Opiskelija toimii laatujärjestelmän mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• työskentelee hyödyntämällä manuaalisia työohjeita • käyttää työssään laadunseurantajärjestelmiä • kertoo laadun merkityksestä välinehuoltoprosessin eri vaiheissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa omatoimisesti työssään työyksikön työohjeita • perustelee toimintaansa laatuohjeiden mukaisilla tavoitteilla ja laatutyön merkityksellä • työskentelee ja hyödyntää laadunseurantajärjestelmiä osana välinehuollon laadunvarmistusta • perustelee työskentelynsä vaikutusta toiminnan tasalaatuisuuteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa itsenäisesti työssään työyksikön työohjeita • perustelee toimintaansa laatuohjeiden mukaisilla tavoitteilla ja laatutyön merkityksellä omassa työssään ja työyhteisössään • asettaa itselleen laatutavoitteita ja toimii sen mukaisesti • perustelee laadunseurantajärjestelmistä saadun tiedon merkitystä jäljitettävyyden, asiakaspalautteiden ja -palvelun, yhteistyön ja välineiden huoltoprosessin kehittämisen näkökulmista • ohjaa perustellen muita laatujärjestelmän mukaiseen toimintaan.

Opiskelija käyttää tuotannonohjausjärjestelmää ja sen käsitteitä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää työtehtävissä työpaikkakohtaista järjestelmää • käyttää tutuissa työtehtävissä joitakin tuotannonohjausjärjestelmän käsitteitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää omatoimisesti työtehtävissä työpaikkakohtaista järjestelmää • käyttää työtehtävissään keskeisiä ja tuotannonohjausjärjestelmän käsitteitä • arvioi tuotannonohjausjärjestelmän käsitteiden käytön merkitystä välinehuoltoprosessin eri vaiheissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää monipuolisesti perustellen työtehtävissä työpaikkakohtaista järjestelmää • käyttää johdonmukaisesti ja laaja-alaisesti tuotannonohjausjärjestelmän käsitteitä eri prosessin vaiheissa • perustelee tuotannonohjausjärjestelmän käsitteiden käytön merkityksen välinehuoltoprosessin eri vaiheissa • ohjaa muita ammattikäsitteiden käyttöön ja tarvittaessa selventää ammattikäsitteiden merkitystä.

Opiskelija kirjaa tuotteet tuotannonohjausprosessiin työvaiheittain.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- kirjaa työntekijän ohjeistamana välineet manuaalisesti lomakkeisiin tai kirjaa ja skannaa työntekijän ohjeistamana välineet tuotannonohjausjärjestelmään - kirjaa työntekijän ohjeistamalla tavalla tuotteet oikein ja tunnisteiden mukaisesti eri työvaiheissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kirjaa omatoimisesti välineet manuaalisesti lomakkeisiin tai kirjaa ja skannaa omatoimisesti välineet tuotannonohjausjärjestelmään - huomioi tilaustiedoissa mahdollisesti olevat puutteellisuudet - huomioi huolto-ohjeet ja toimii niiden mukaisesti - perustelee tuotteiden kirjaamisen merkitystä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kirjaa itsenäisesti ja perustellen välineet manuaalisesti lomakkeisiin tai kirjaa ja skannaa itsenäisesti ja perustellen välineet tuotannonohjausjärjestelmään - kirjaa tuotteet ja huomioi kiireellisyysjärjestyksen eri työvaiheissa - korjaa tilaustietojen oikeellisuuden ja perustelee sen merkitystä prosessin seuraavaan vaiheeseen, toimitukseen tai laskutukseen - perustelee tuotteiden kirjaamisen merkitystä eri prosessin vaiheissa jäljitettävyyden, infektioiden torjunnan ja potilasturvallisuuden näkökulmasta - ohjaa perustellen muita tuotteiden kirjaamisessa tuotannonohjausprosessin työvaiheissa.

Opiskelija hyödyntää tuotemerkintöjä ja tunnisteita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tarkistaa välineiden ja korien tunnisteet - hyödyntää työssään tietoa tunnisteiden merkityksestä - käyttää välineitä tunnistavia lukijalaitteita, seurantaohjelmistoa tai muuta tunnistamistapaa - toimii työntekijän ohjeistamalla tavalla työtilanteissa kori- tai välinetunnisteiden puuttuessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tarkistaa oma-aloitteisesti välineiden ja korien tunnisteet - käyttää omatoimisesti työssään välineitä tunnistavia lukijalaitteita ja seurantaohjelmistoa tai muuta tunnistamistapaa - toimii työtilanteissa kori- tai välinetunnisteiden puuttuessa - raportoi puutteellisista merkinnöistä - arvioi tuotemerkintöjen ja tunnisteiden käytön merkitystä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tarkistaa itsenäisesti välineiden ja korien tunnisteet - hyödyntää ja käyttää työssään tietoa tunnisteiden merkityksestä - käyttää luotettavasti ja virheettömästi työssään välineitä tunnistavia lukijalaitteita ja seurantaohjelmistoa tai muuta tunnistamistapaa - toimii vastuullisesti työtilanteissa kori- tai välinetunnisteiden puuttuessa - raportoi laatu poikkeamista tuotemerkinnöissä - perustelee välineiden ja korien tunnistamista välinehuollon laadun varmistamisella - ohjaa muita tuotemerkintöjen ja tunnisteiden hyödyntämiseen.

Opiskelija käyttää välineistön työ- ja huolto-ohjeita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- käyttää työntekijän ohjeistamana välineiden manuaalisia kuvallisia ja/tai kirjallisia työohjeita - käyttää työntekijän ohjeistamana välineiden tuotannonohjausjärjestelmän kuvallisia ja/tai kirjallisia huolto-ohjeita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- käyttää omatoimisesti välineiden manuaalisia kuvallisia ja/tai kirjallisia työohjeita - käyttää omatoimisesti välineiden tuotannonohjausjärjestelmän huolto-ohjeita - hyödyntää perustellen tuotteiden purku- ja koontiohjeita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- käyttää itsenäisesti ja perustellen välineiden manuaalisia kuvallisia ja/tai kirjallisia työohjeita - käyttää itsenäisesti ja perustellen välineiden tuotannonohjausjärjestelmän huolto-ohjeita - ohjaa muita tuotteiden purku- ja koontiohjeiden käytössä - tekee havaintoja puutteista ja antaa kehittämissuhteita.

Opiskelija kirjaa ja hyödyntää välinehuoltoprosessin dokumentoitua tietoa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- kirjaa ja tallentaa työntekijän kanssa tietoa välineiden huoltoprosessista - hyödyntää manuaalisia työohjeita välinehuoltoprosessin vaiheissa - hyödyntää työssään työntekijän kanssa tuotannonohjausjärjestelmään kirjattuja työohjeita, instrumenttien nimiä ja kuvia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kirjaa ja tallentaa omatoimisesti tietoa välineiden huoltoprosessista - hyödyntää työssään saatavilla olevaa dokumentaatiota välinehuoltoprosessista - kiinnittää huomiota välineiden huollon materiaaliyhjaukseen, materiaaliavirtoihin, läpimenoaikoihin sekä varaston kiertonopeuteen - perustelee oman työn vaikuttavuutta laatuvoikkeamien ja ruuhkahuipputietojen keräämisessä sekä välineiden jäljittämässä - perustelee dokumentoidun tiedon oikeellisuuden merkitystä infektioiden torjunnan ja potilasturvallisuuden näkökulmasta - tunnistaa erilaisten tunnusluku-, jäljitettävyy-, toimitus- ja läpimenoaika raporttien merkityksen välinehuollon tehokkuuden mittaamisessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kirjaa huoltoon saapuvien tuotteiden tunnistetiedot huolellisesti manuaalisesti tai tuotannonohjausjärjestelmään ja perustelee sen merkityksen välineiden huoltoprosessissa välineiden jäljitettävyyden tai infektioiden torjuntatyön kannalta - kirjaa tiedon loogisessa järjestyksessä manuaalisesti tai toiminnanohjausjärjestelmään ja perustelee sen merkityksen - perustelee tiedon merkitystä välineiden huoltoprosessien yhtenäistämisen ja laatuvoiton kehittämisessä - osallistuu välineiden huollon materiaaliyhjaukseen, materiaaliavirtojen ja läpimenoaikojen sekä varaston kiertonopeuden seurantaan - arvioi välineiden kiertonopeutta ja sen merkitystä välinehuollon asiakaspalveluun - esittelee ja perustelee erilaisten tunnusluku-, jäljitettävyy-, toimitus- ja läpimenoaika raporttien merkitystä välinehuollon tehokkuuteen.

Opiskelija noudattaa välinehuoltotyötä ohjaavia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeistuksia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työssään välinehuoltotyötä ohjaavia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeistuksia • toimii työsuhdetta määrittelevien säädösten ja määräysten (kuten työsopimuslaki, työaikalaki, vuosilomalaki, työ- tai virkaehtosopimus, työsopimus) mukaan • noudattaa ammattieettisiä ohjeita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työssään välinehuoltotyötä ohjaavia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeistuksia sekä perustelee omaa toimintaansa niiden näkökulmasta • toimii työsuhdetta määrittelevien säädösten ja määräysten (kuten työsopimuslaki, työaikalaki, vuosilomalaki, työ- tai virkaehtosopimus, työsopimus) mukaan • tunnistaa ja nimeää eettisesti haasteellisia tilanteita ja toimii ammattieettisiä periaatteita noudattaen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa muita työntekijöitä välinehuoltotyötä ohjaaviin säädöksiin, määräyksiin, suosituksiin ja ohjeistuksiin ja perustelee niiden noudattamisen merkityksen • toimii työsuhdetta määrittelevien säädösten ja määräysten (kuten työsopimuslaki, työaikalaki, vuosilomalaki, työ- tai virkaehtosopimus, työsopimus) mukaan • hyödyntää monipuolisesti välinehuoltoalan eettisiä periaatteita ja hakee niistä ratkaisuja eettisesti haasteellisiin tilanteisiin.

Opiskelija käyttää tietoteknisiä laitteita ja huolehtii niiden puhtaudesta.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää työntekijän ohjeistamalla tavalla tietoteknisiä laitteita (kuten lukijalaite, tarratulostin) tai muita työmenetelmiä • hyödyntää työntekijän ohjeistamalla tavalla tietoa laitteiden käytöstä • noudattaa yhdessä työntekijän kanssa työpaikan tietoverkon käyttämiseen tai automaatioon (kuten kuljetusradat, robotit, vihivaunut) liittyviä työohjeita • puhdistaa työntekijän ohjeistamana tai työohjeiden mukaan tietotekniset laitteet (kuten näppäimistö, hiiri)
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää omatoimisesti tietoteknisiä laitteita (kuten lukijalaite, tarratulostin) tai muita työmenetelmiä välinehuoltoprosessin vaiheissa • hyödyntää omatoimisesti työohjeista tietoa laitteiden käytöstä • noudattaa työpaikan tietoverkon käyttämiseen tai automaatioon (kuten kuljetusradat, robotit, vihivaunut) liittyviä työohjeita • puhdistaa oma-aloitteisesti tietotekniset laitteet (kuten näppäimistö, hiiri) ja perustelee sen merkityksen • tarkastaa tietoteknisten laitteiden toimintavalmiuden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää itsenäisesti ja perustellen tietoteknisiä laitteita (kuten lukijalaite, tarratulostin) välinehuoltoprosessin vaiheissa • selvittää ja hyödyntää itsenäisesti työssään tietoa laitteiden käytöstä • perustelee työpaikan tietoverkon käytön tai automaation (kuten kuljetusradat, robotit, vihivaunut) merkityksen • ohjaa ja opastaa muita tietoteknisten laitteiden käyttöön ja niiden (kuten näppäimistö, hiiri) puhdistamiseen • valvoo ja varmistaa tietoteknisten laitteiden toimintavalmiuden • tiedottaa laitteissa ja niiden käytössä ilmenevistä vioista • tilaa tarvittaessa huollon tietoteknisille laitteille.

Opiskelija toimii yhteistyössä kuljetuspalveluiden kanssa ja huolehtii kuljetusvälineistön käyttökunnosta.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii työntekijän kanssa yhteistyössä kuljetuspalveluiden kanssa • käyttää työntekijän kanssa kuljetusvälineitä • toimii työntekijän kanssa kuljetusaikataulujen mukaisesti • huolehtii työntekijän kanssa kuljetusvälineiden käyttökunnosta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii yhteistyössä kuljetuspalveluiden kanssa • käyttää omatoimisesti kuljetusvälineitä • toimii kuljetusaikataulujen mukaan • tarkastaa kuljetusvälineistön käyttökunnon • tiedottaa rikkinäisistä kuljetusvälineistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii itsenäisesti yhteistyössä kuljetuspalveluiden kanssa, käyttää kuljetusvälineitä ja toimii kuljetusaikataulujen mukaan • tiedottaa kuljetusaikataulujen mahdollisista muutoksista • ohjaa muita kuljetusaikataulujen noudattamiseen • arvioi kuljetusvälineiden käyttökuntoa • käyttää kuljetusvälineitä oikein ja ohjaa niiden käytössä • tiedottaa rikkinäisistä kuljetusvälineistä ja tilaa tarvittaessa huollon.

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään • ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa • tekee annetut tehtävät • arvioi omaa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä tunnistaa omia työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna työssä ja itsensä kehittämisessä • työskentelee omatoimisesti ja suunnitelmallisesti • arvioi omaa työtään ja työympäristön toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä arvioi työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • hakee aktiivisesti palautetta, suhtautuu rakentavasti ja joustavasti saamaansa palautteeseen sekä korjaa aktiivisesti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • suunnittelee itsenäisesti toimintaansa, asettaa asioita tärkeysjärjestykseen sekä tekee itsenäisesti ja sujuvasti työtehtävät perustellen toimintaansa • arvioi monipuolisesti omaa työtään ja työympäristön toimivuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon ympäristössä prosessin ohjauksen, tuotantojärjestelmien hyödyntämisen ja laatutyön työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Terveydenhuollon logistiset palvelut, 25 osp (105551)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella työtään terveydenhuollon logistisissa palveluissa
- tehdä tilauksia
- vastaanottaa lähetyksiä
- varastoida tuotteita
- ylläpitää varastoa
- toimittaa tuotteita asiakkaalle
- noudattaa tavanomaisia varotoimia
- arvioida omaa toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee työtään terveydenhuollon logistisissa palveluissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työnsä työryhmän jäsenenä terveydenhuollon logistisissa palveluprosessissa • suunnittelee työnsä vastuualueensa mukaisesti • suunnittelee työnsä noudattaen hyvää työkäytäntöä ja aseptista työjärjestystä • tuntee terveydenhuollon yleisimmin käytetyt tuotteet ja niiden saatavuuden merkityksen • noudattaa työssään terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita ohjaavia lakeja, säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita • selviytyy tutuissa tilanteissa, mutta muuttuvissa ja valintatilanteissa tarvitsee tukea ja ohjausta • ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa • toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeskeisesti moniammatillisen ja mahdollisen monikulttuurisen työyhteisön jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee oma-aloitteisesti työnsä terveydenhuollon logistisissa palveluprosessissa • suunnittelee työnsä vastuualueensa mukaisesti ja perustelee oman työn merkitystä osana sisäistä logistiikkaprosessia • suunnittelee oma-aloitteisesti työnsä noudattaen hyvää työkäytäntöä ja aseptista työjärjestystä • tuntee terveydenhuollon yleisimmin käytetyt tuotteet ja arvioi niiden saatavuuden merkitystä • arvioi itsenäisesti hoitovälineistön käyttötarpeen ja varaston kiertonopeuden asiakasyksikössä • perustelee toimintasuunnitelmaansa terveydenhuoltoon ohjaavilla lainsäädännöillä, asetuksilla ja määräyksillä sekä ohjeilla • selviytyy tutuissa ja muuttuvissa tilanteissa oma-aloitteisesti • ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna itsensä kehittämisessä • toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeskeisesti moniammatillisen ja mahdollisen monikulttuurisen työyhteisön jäsenenä ja perustelee sen merkitystä • toimii asiakaspalvelijana siten, että palvelu on turvallista, luotettavaa, tasapuolista ja saavutettavaa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee itsenäisesti ja vastuullisesti työnsä terveydenhuollon logistisissa palveluprosessissa toimien joustavasti myös muuttuvissa työtilanteissa • suunnittelee työnsä vastuualueensa mukaisesti ja perustelee valintojaan osana logistiikkaprosessia, joka sisältää sisäisiä ja ulkoisia asiakas- ja sidosryhmäsuhteita • suunnittelee itsenäisesti työnsä noudattaen hyvää työkäytäntöä ja aseptista työjärjestystä • tuntee terveydenhuollon yleisimmin käytetyt sekä kriittiset tuotteet ja perustelee toimintaansa niiden saatavuuden merkityksellä • tuo esille havaintojaan ja kehittämis ehdotuksiaan • arvioi itsenäisesti välineistön käyttötarpeen ja varaston kiertonopeuden asiakasyksikössä

	• perustelee toimintasuunnitelmaansa terveydenhuolto-ohjaavilla lainsäädännöillä, asetuksilla ja määräyksillä sekä ohjeilla • suunnittelee työnsä siten, että ottaa huomioon tilaus- ja toimitusprosessien kokonaisuuden • arvioi omaa työtään ja ajankäyttöään tilaus- ja toimitusprosessissa hyödyntäen palautejärjestelmiä • toimii erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisesti ja löytää toiminnalleen vaihtoehtoisia toimintatapoja • pyytää palautetta ja käyttää sitä apuna itsensä kehittämisessä • toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeskeisesti moniammatillisen ja mahdollisen monikulttuurisen työyhteisön jäsenenä, myös työyhteisön muuttuvissa tilanteissa • toimii asiakaspalvelijana siten, että palvelu on turvallista, luotettavaa, tasapuolista ja saavutettavaa sekä perustelee toimintaansa potilasturvallisuuden näkökulmasta.
--	---

Opiskelija tekee tilauksia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tekee tuotetilauksia työntekijän kanssa ja noudattaa työpaikan ohjeistuksia tilattavista tuotteista ja niiden laatuvaatimuksista • käyttää työntekijän kanssa terveydenhuollon varastonvalvontaohjelmaa tai vastaavaa manuaalista tekniikkaa • osallistuu työntekijän kanssa asiakasyksikön käyttövaraston tavaroiden kierronopeuden ja tarpeen arviointiin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tekee tuotetilauksia ja noudattaa työpaikan ohjeistuksia tilattavista tuotteista ja niiden laatuvaatimuksista • käyttää terveydenhuollon varastonvalvontaohjelmaa tai vastaavaa manuaalista tekniikkaa • osallistuu asiakasyksikön käyttövaraston tavaroiden valikoiman, kierronopeuden ja tarpeen arviointiin • informoi asiakasta mahdollisista tilaussuositusraja-arvojen alituksesta • tunnistaa asiakasyksikön kriittiset hoitotarvikkeet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tekee itsenäisesti tuotetilauksia ja noudattaa huolellisesti työpaikan ohjeistuksia tilattavista tuotteista sekä niiden laatuvaatimuksista • käyttää itsenäisesti terveydenhuollon varastonvalvontaohjelmaa tai vastaavaa manuaalista tekniikkaa • perustelee toimintaansa tuotteiden tilaussuosituksilla • arvioi itsenäisesti asiakasyksikön käyttövaraston tavaroiden valikoimaa, kierronopeutta ja tarvetta • perustelee ratkaisujaan vertaamalla varastojen kierronopeutta suhteessa asiakkaan välinepakkaus-/tuotekysyntään ja käyttöön • arvioi mahdollisen tilaussuositusraja-arvojen alituksen ja informoi asiakasta • minimoi virheellisiä tilauksia • tunnistaa asiakasyksikön kriittiset hoitotarvikkeet ja hoitaa kiireelliset tilaukset.

Opiskelija vastaanottaa lähetyksiä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- vastaanottaa yhdessä työntekijän kanssa saapuvia lähetyksiä lähetykslistan mukaisesti - käsittelee tuotteita käsittely-, varoitus- ja varastointimerkintöjen mukaisesti - tarkistaa yhdessä työntekijän kanssa, että tuotteet ovat terveydenhuollon tuotteita koskevan lain mukaisia - korjaa yhdessä työntekijän kanssa virheelliset tilaukset tai lähetykset ja tekee niihin liittyen tarvittavat ilmoitukset tavarantoimittajalle - tarkistaa yhdessä työntekijän kanssa tuotteiden laatutason
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- vastaanottaa omatoimisesti saapuvia lähetyksiä lähetykslistan mukaisesti - käsittelee tuotteita käsittely-, varoitus- ja varastointimerkintöjen mukaisesti ja arvioi niiden merkitystä - tarkistaa omatoimisesti, että tuotteet ovat terveydenhuollon tuotteita koskevan lain mukaisia - korjaa omatoimisesti virheelliset tilaukset tai lähetykset ja tekee niihin liittyen tarvittavat ilmoitukset tavarantoimittajalle - raportoii puutteellisista tai vääristä lähetyksistä - tarkistaa omatoimisesti tuotteiden laatutason
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- vastaanottaa saapuvia lähetyksiä lähetykslistan mukaisesti järjestelmällisesti ja joutuisasti - tarkistaa, että tuotteet ovat terveydenhuollon tuotteita koskevan lain mukaisia - käsittelee itsenäisesti tuotteita käsittely-, varoitus- ja varastointimerkintöjen mukaisesti - tarkistaa huolella tilaus- ja lähetykslistan - korjaa itsenäisesti virheelliset tilaukset tai lähetykset ja tekee niihin liittyen tarvittavat ilmoitukset tavarantoimittajalle - tarkistaa tuotteiden laatutason ja perustelee laatutason merkityksen - jäljittää puutteellisen tai kadonneen lähetyksen.

Opiskelija varastoi tuotteita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• varastoi yhdessä työntekijän kanssa tavarat niiden säilytys- ja varastointiohjeita noudattaen puhtaustason mukaisesti • sijoittelee tavarat niiden käyttökierron mukaisesti • noudattaa työturvallisuusohjeita • varastoi vaarallisia aineita ja kemikaaleja asianmukaisesti • hyödyntää työtehtävissään tavaroiden varastointiin liittyviä työohjeita ja maahantuojaan varastointiohjeita • varastoi vaarallisia aineita ja kemikaaleja asianmukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• varastoi omatoimisesti tavarat niiden puhtaustason mukaisesti • sijoittelee tavarat niiden käyttökierron mukaisesti ja arvioi sen merkitystä • noudattaa omatoimisesti työturvallisuusohjeita • varastoi vaarallisia aineita ja kemikaaleja asianmukaisesti sekä arvioi toimintansa • hyödyntää työssään tietoa varastoinnin puhtaustasoista ja luokitusjärjestelmistä sekä pakkausten pakkausmerkinnöistä • perustelee toimintansa tavaroiden säilytys- ja varastointiohjeilla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• varastoi tavarat niiden puhtaustason, varaston luokitusjärjestelmän ja pakkausten pakkausmerkinnän mukaisesti • sijoittelee tavarat ja perustelee niiden käyttökiertoa • noudattaa itsenäisesti työturvallisuusohjeita • varastoi vaarallisia aineita ja kemikaaleja asianmukaisesti sekä perustelee toimintansa • arvioi varastotilojen toimivuutta puhtaustasovaatimusten, lämpötilan ja varastointiin liittyvien ekonomisten asioiden perusteella • perustelee kirjaamisen merkitystä reaaliaikaisen tiedon saamisen sekä potilas- ja asiakasturvallisuuden näkökulmista • seuraa varastoinnissa pakkausten asianmukaisuutta, poikkeamia ja asiakaspalautteita.

Opiskelija ylläpitää varastoa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• täydentää yhdessä työntekijän kanssa varastoa • huolehtii välineiden ja tuotteiden käyttökelpoisuudesta • osallistuu yhdessä työntekijän kanssa asiakasyksikön käyttövaraston tavaroiden kiertonopeuden ja tarpeen arviointiin • noudattaa steriloitujen ja puhtaiden tavaroiden varastotiloille asetettuja puhdistila- ja hygieniavaatimuksia • toimii taloudellisesti ja huolehtii välineiden ja tuotteiden käyttökelpoisuudesta • käsittelee ja lajittelee hävitettäviä tuotteita turvallisesti • arvioi tuotteiden käyttöikää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• täydentää varastoa • huolehtii omatoimisesti välineiden ja tuotteiden käyttökelpoisuudesta • osallistuu asiakasyksikön käyttövaraston tavaroiden kiertonopeuden ja tarpeen arviointiin • noudattaa omatoimisesti steriloitujen ja puhtaiden tavaroiden varastotiloille asetettuja puhdistila- ja hygieniavaatimuksia • toimii taloudellisesti ja huolehtii välineiden ja tuotteiden käyttökelpoisuudesta sekä arvioi sen merkitystä • arvioi omatoimisesti tuotteiden käyttöikää
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• täydentää itsenäisesti varastoa • huolehtii itsenäisesti välineiden ja tuotteiden käyttökelpoisuudesta • arvioi asiakasyksikön käyttövaraston tavaroiden kiertonopeutta ja tarvetta • noudattaa steriloitujen ja puhtaiden tavaroiden varastotiloille asetettuja puhdistila- ja hygieniavaatimuksia sekä perustelee niiden merkitystä • perustelee ratkaisujaan steriilien tuotteiden säilyvyydellä suhteessa asiakkaan välinepakkaus-/ tuotekysyntään ja käyttöön • arvioi oman toiminnan tehokkuutta ja taloudellisuutta ja tekee tarvittavia kehittämis ehdotuksia • käsittelee ja lajittelee hävitettäviä tuotteita turvallisesti • arvioi itsenäisesti tuotteiden käyttöikää • antaa tarvittaessa tilauksiin liittyvää palautetta • ohjaa asiakasta varastonhallintaan liittyvissä asioissa.

Opiskelija toimittaa tuotteita asiakkaalle.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimittaa yhdessä työntekijän kanssa asiakkaalle tuotteita asiakkaan tilausten tai sovittujen toimitusmäärien mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimittaa asiakkaalle tuotteita asiakkaan tilausten tai sovittujen toimitusmäärien mukaisesti • huolehtii tiedotuksista ja kuljetuksista aikataulujen mukaisesti • seuraa toimitusmääriä ja tilauspoikkeamia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimittaa itsenäisesti asiakkaalle tuotteita asiakkaan tilausten tai sovittujen toimitusmäärien mukaisesti • huolehtii tiedotuksista ja kuljetuksista aikataulujen mukaisesti sekä perustelee niiden sen merkityksen • seuraa toimitusmääriä, tilauspoikkeamia ja asiakaspalautteita toimituksiin liittyen sekä tuo esille kehittämissuhteita näiden perusteella.

Opiskelija noudattaa tavanomaisia varotoimia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huolehtii henkilökohtaisesta hygieniastaan ja käsihygieniastaan sekä käyttää asianmukaista työasua ja suojaimia • noudattaa aseptista työjärjestystä • varmistaa oman työympäristön työturvallisuuden, siisteyden ja järjestyksen • käsittelee steriilejä tuotteita pakkausmateriaaleille asetettujen standardien ja vaatimusten mukaisesti • käsittelee eri tavalla pakattuja steriilejä tuotteita aseptisesti oikein • valvoo yhdessä työntekijän kanssa steriilien tuotteiden varastotiloille asetettuja varasto-olosuhteita • poistaa tuotteet, joiden steriilinä säilyminen on voinut vaarantua varastoinnin tai kuljetuksen aikana • käsittelee yhdessä työntekijän kanssa vanhentuneita tai muutoin epästeriileiksi menneitä tuotteita työympäristön työturvallisuus- ja jätteidenkäsittelyohjeita noudattaen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huolehtii henkilökohtaisesta hygieniastaan ja käsihygieniastaan sekä käyttää asianmukaista työasua ja suojaimia sekä arvioi niiden merkitystä • noudattaa aseptista työjärjestystä ja arvioi sen merkitystä • varmistaa omatoimisesti oman työympäristön työturvallisuuden, siisteyden ja järjestyksen • käsittelee omatoimisesti steriilejä tuotteita pakkausmateriaaleille asetettujen standardien ja vaatimusten mukaisesti • käsittelee eri tavalla pakattuja steriilejä tuotteita aseptisesti oikein ja perustelee toimintaansa • valvoo steriilien tuotteiden varastotiloille asetettuja varasto-olosuhteita • poistaa omatoimisesti tuotteet, joiden steriilinä säilyminen on voinut vaarantua varastoinnin tai kuljetuksen aikana • käsittelee vanhentuneita tai muutoin epästeriileiksi menneitä tuotteita työympäristön työturvallisuus- ja jätteidenkäsittelyohjeiden mukaan • perustelee ratkaisujaan ja valintojaan infektioiden torjuntatyöllä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huolehtii henkilökohtaisesta hygieniastaan ja käsihygieniastaan sekä käyttää asianmukaista työasua ja suojaimia sekä perustelee niiden merkitystä • noudattaa aseptista työjärjestystä ja puuttuu aseptisiin epäkohtiin sekä ohjaa muita • varmistaa oman työympäristön työturvallisuuden, siisteyden ja järjestyksen sekä perustelee niiden merkityksen • käsittelee itsenäisesti steriilejä tuotteita pakkausmateriaaleille asetettujen standardien ja vaatimusten mukaisesti • käsittelee eri tavalla pakattuja steriilejä tuotteita aseptisesti oikein ja perustelee toimintaansa eri pakkausmateriaalien ja pakkausmenetelmien steriilinä säilyvyyden eroilla • valvoo itsenäisesti steriilien tuotteiden varastotiloille asetettuja varasto-olosuhteita • poistaa itsenäisesti tuotteet, joiden steriilinä säilyminen on voinut vaarantua varastoinnin tai kuljetuksen aikana

	- ohjaa muita käsittelemään vanhentuneita tai muutoin epästeriileiksi menneitä tuotteita työympäristön työturvallisuus- ja jätteidenkäsittelyohjeiden mukaan - perustelee ratkaisujaan ja valintojaan infektioiden torjuntatyöllä sekä aseptisen työjärjestyksen noudattamisella - tunnistaa hygieniakäytäntöihin tai infektioiden torjuntatyöhön liittyviä ongelmatilanteita - vastaa omalta osaltaan potilasturvallisuuden kehittamisestä ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisemisestä.
--	---

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään - ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa - tekee annetut tehtävät - arvioi omaa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä tunnistaa omia työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan - ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna työssä ja itsensä kehittämisessä - työskentelee omatoimisesti ja suunnitelmallisesti - arvioi omaa työtään ja työympäristön toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä arvioi työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan - hakee aktiivisesti palautetta, suhtautuu rakentavasti ja joustavasti saamaansa palautteeseen sekä korjaa aktiivisesti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla - suunnittelee itsenäisesti toimintaansa, asettaa asioita tärkeysjärjestykseen sekä tekee itsenäisesti ja sujuvasti työtehtävät perustellen toimintaansa - arvioi monipuolisesti omaa työtään ja työympäristön toimivuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla terveydenhuollon ympäristössä logististen palveluiden työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.6. Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp (400011)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- perehtyä ammatillisen koulutuksen järjestämisuotoihin ja tutkintoihin
- toimia yhteyshenkilönä koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välillä

- ohjata muita opiskelijoita työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja muussa osaamisen hankkimisessa
- antaa palautetta osaamisen kehittymisestä.

Arviointi

Opiskelija perehtyy ammatillisen koulutuksen järjestämismuotoihin ja tutkintoihin.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• määrittää ammatillisen koulutuksen järjestämisen keskeisimpiä muotoja • tuntee oman alan ammatillisen koulutuksen tutkintoja • tutustuu ohjattuna oman alan tutkintojen perusteisiin • tunnistaa ohjattuna työpaikan työtehtävien yhteyden oman alan tutkintojen perusteisiin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• määrittää kattavasti koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välisen työnjaon ammatillisen koulutuksen järjestämisessä • tiedottaa työpaikalla ammatillisen koulutuksen järjestämisestä yhdessä koulutuksen järjestäjän kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii johdonmukaisesti tietoa ammatillisen koulutuksen järjestämisessä mukana olevien tahojen toiminnasta • määrittää monipuolisesti koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välisen työnjaon ammatillisen koulutuksen järjestämisessä • tiedottaa monipuolisesti työpaikalla ammatillisen koulutuksen järjestämisestä yhdessä koulutuksen järjestäjän kanssa.

Opiskelija toimii yhteyshenkilönä koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välillä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kartoittaa ohjattuna mahdollisuuksia toteuttaa työpaikalla järjestettävää koulutusta ja näyttöjä • keskustelee ohjattuna työyhteisössä työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja näyttöjen järjestämisestä toisen opiskelijan, työntekijöiden, työpaikkaohjaajan ja arvioijan kanssa • toimii erilaisten opiskelijoiden ja työntekijöiden kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kartoittaa mahdollisuuksia toteuttaa työpaikalla järjestettävää koulutusta ja näyttöjä • keskustelee vastuullisesti työyhteisössä työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja näyttöjen järjestämisestä toisen opiskelijan, työntekijöiden, työpaikkaohjaajan ja arvioijan kanssa • toimii erilaisten opiskelijoiden ja työntekijöiden kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kartoittaa vastuullisesti mahdollisuuksia toteuttaa työpaikalla järjestettävää koulutusta ja näyttöjä • keskustelee itsenäisesti ja vastuullisesti työyhteisössä työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja näyttöjen järjestämisestä toisen opiskelijan, työntekijöiden, työpaikkaohjaajan ja arvioijan kanssa • toimii joustavasti erilaisten opiskelijoiden ja työntekijöiden kanssa.

Opiskelija ohjaa muita opiskelijoita työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja muussa osaamisen hankkimisessa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• perehtyy ohjattuna opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan • kertoo opiskelijan työturvallisuuteen ja työpaikan ohjeisiin ja käytäntöihin liittyvistä keskeisistä asioista • ohjaa opiskelijaa osaamisen hankkimisen tavoitteiden saavuttamiseen • arvioi omaa ohjausosaamistaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perehtyy opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan ja muuhun osaamisen hankkimisen tavoitteisiin ja sisältöihin • perehdyttää opiskelijan työturvallisuuteen ja työpaikan ohjeisiin ja käytäntöihin • kannustaa opiskelijaa vuorovaikutteisesti osaamisen hankkimisen tavoitteiden saavuttamiseen • arvioi omaa ohjausosaamistaan ja määrittää kehittämistarpeensa saadun palautteen perusteella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perehtyy kattavasti opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan ja muuhun osaamisen hankkimisen tavoitteisiin ja sisältöihin • perehdyttää opiskelijan kattavasti työturvallisuuteen ja työpaikan ohjeisiin ja käytäntöihin • edistää opiskelijaa saavuttamaan osaamisen hankkimiselle asetut tavoitteet • arvioi omaa ohjausosaamistaan monipuolisesti ja kehittää sitä saadun palautteen perusteella.

Opiskelija antaa palautetta osaamisen kehittämisestä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• keskustelee opiskelijan kanssa osaamisen kehittämisestä • vertaa ohjattuna opiskelijan hankkimaa osaamista asetettuihin tavoitteisiin • antaa opiskelijalle palautetta osaamisen kehittämisestä • huomioi palautteen antamisessa erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmiä edustavat opiskelijat
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perehtyy opiskelijan osaamisen hankkimisen tavoitteisiin ja sisältöihin työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa • vertaa opiskelijan hankkimaa osaamista asetettuihin tavoitteisiin • antaa opiskelijalle palautetta osaamisen kehittämisestä työpaikalla järjestettävän koulutuksen aikana • huomioi palautteen antamisessa vastuuntuntoisesti erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmiä edustavat opiskelijat
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perehtyy opiskelijan osaamisen hankkimisen tavoitteisiin ja sisältöihin työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja muussa osaamisen hankkimisessa • vertaa monipuolisesti opiskelijan hankkimaa osaamista asetettuihin tavoitteisiin • antaa opiskelijalle palautetta osaamisen kehittämisestä työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja muun osaamisen hankkimisen aikana • huomioi palautteen antamisessa vuorovaikutteisesti ja vastuuntuntoisesti erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmiä edustavat opiskelijat.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä valmentautumalla perehdyttämis-, ohjaus- ja palautteenantotilanteisiin käytännön työtilanteissa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.7. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp (400012)

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä -osa-alue suoritetaan ja sitä opetetaan siten, että äidinkielenä on koulutuksen järjestäjän opetus- ja tutkintokielen mukaisesti suomen, ruotsin tai saamen kieli. Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä -osa-alue voidaan opiskelijan valinnan mukaan suorittaa ja sitä voidaan opettaa myös opiskelijan toisena kielenä olevalla suomen tai ruotsin kielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai muulla opiskelijan äidinkielellä, mikäli koulutuksen järjestäjä tarjoaa tämän mahdollisuuden.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • ilmaisee asiallisesti mielipiteitä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • käyttää tilanteen mukaan yleiskieltä esitellessään omaan alaansa liittyvän ilmiön tai asian • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii sujuvasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • vie keskustelua yhteistyö- ja ryhmätilanteissa tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii vakuuttavasti myös vaativissa vuorovaikutustilanteissa • toimii rakentavasti ja edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta yhteistyö- ja ryhmätyötilanteissa • perustelee mielipiteitään ja väitteitään monipuolisesti tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä ja suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan, työelämässä ja yhteiskunnassa • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä ja yksinkertaisissa tiedonhankinnan tehtävissä hyödyntää monilukutaitoaan - tekee joitakin muistiinpanoja ja tiivistää muutamia ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta pääosin itsenäisesti - hyödyntää hankkimaansa tietoa - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita monipuolisesti - tulkitsee erilaisten tekstien keskeiset tavoitteet ja olennaiset merkitykset - hakee tietoa oman alansa kannalta monipuolisista tietolähteistä monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa johdonmukaisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee omalla alalla ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat monipuolisesti ja arvioi niiden käyttöä - tulkitsee erilaisten tekstien tavoitteita monipuolisesti ja arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä sujuvasti monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee itsenäisesti muistiinpanoja ja tiivistää ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi asiantuntevasti tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja suuntaa ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan - hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä - tuottaa tilanteeseen sopivaa puhekieltä - arvioi tekstien tuottamisen ja ilmaisun taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja viestii tavoitteiden suuntaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - kohdentaa puhutut tekstit kohderyhmän mukaisesti ja ilmaisee itseään selkeästi - arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistuen vahvuuksiinsa ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta - tuottaa sujuvasti oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - käyttää tilanteen edellyttämää selkeää puhekieltä vuorovaikutteisesti ja taitaa huolitellun yleiskielen - kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti • ottaa vuorovaikutuksessa toisen näkemykset huomioon • osoittaa tuntevansa sanattoman viestinnän merkityksen ja sen vaikutuksia sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissä • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset • ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alan vaatimukset ja viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • soveltaa sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä • kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää sekä spontaanin että valmistellun esityksen, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen myös haasteellisissa tilanteissa, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt • arvioi ja kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutustuu eri tekstilajeihin - tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - tuottaa ja tulkitsee ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti - tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta - antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti ja monipuolisesti - tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa rakentavaa ja monipuolista palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta - muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisia tekstejä - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tutustuu monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisuutta sekä tulkitsee ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan - osoittaa tuntevansa monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeja ja muita taidemuotoja - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä analysoi ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, saame

Pakolliset osaamistavoittet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa saamen kielellä
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä saamen kielellä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa saamen kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • ilmaisee asiallisesti mielipiteitä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • käyttää tilanteen mukaan yleiskieltä esitellessään omaan alaansa liittyvän ilmiön tai asian • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii sujuvasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • vie keskustelua yhteistyö- ja ryhmätilanteissa tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii vakuuttavasti myös vaativissa vuorovaikutustilanteissa • toimii rakentavasti ja edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta yhteistyö- ja ryhmätyötilanteissa • perustelee mielipiteitään ja väitteitään monipuolisesti tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä ja suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan, työelämässä ja yhteiskunnassa • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä ja yksinkertaisissa tiedonhankinnan tehtävissä hyödyntää monilukutaitoaan - tekee joitakin muistiinpanoja ja tiivistää muutamia ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta pääosin itsenäisesti - hyödyntää hankkimaansa tietoa - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita monipuolisesti - tulkitsee erilaisten tekstien keskeiset tavoitteet ja olennaiset merkitykset - hakee tietoa oman alansa kannalta monipuolisista tietolähteistä monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa johdonmukaisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee omalla alalla ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat monipuolisesti ja arvioi niiden käyttöä - tulkitsee erilaisten tekstien tavoitteita monipuolisesti ja arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä sujuvasti monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee itsenäisesti muistiinpanoja ja tiivistää ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi asiantuntevasti tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä saamen kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja suuntaa ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan - hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä - tuottaa tilanteeseen sopivaa puhekieltä - arvioi tekstien tuottamisen ja ilmaisun taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja viestii tavoitteiden suuntaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - kohdentaa puhutut tekstit kohderyhmän mukaisesti ja ilmaisee itseään selkeästi - arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistaen vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta - tuottaa sujuvasti oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - käyttää tilanteen edellyttämää selkeää puhekieltä vuorovaikutteisesti ja taitaa huolitellun yleiskielen - kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamen kielessä
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia saamenkielisiä tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamen kielessä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti • ottaa vuorovaikutuksessa toisen näkemykset huomioon • osoittaa tuntevansa sanattoman viestinnän merkityksen ja sen vaikutuksia sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissä • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset • ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alan vaatimukset ja viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • soveltaa sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä • kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää sekä spontaanin että valmistellun esityksen, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen myös haasteellisissa tilanteissa, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt • arvioi ja kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia saamenkielisiä tekstejä.

Opiskelija

Tyydyttävä T1

- tutustuu eri tekstilajeihin
- tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia
- tuottaa ja tulkitsee ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa
- antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä
- arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta

Tyydyttävä T2

Hyvä H3

- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti
- tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa
- muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta
- antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta tuotetusta tekstistä
- arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan

Hyvä H4

Kiitettävä K5

- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti ja monipuolisesti
- tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa
- antaa rakentavaa ja monipuolista palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta
- muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta
- kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearviointin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisia tekstejä - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tutustuu monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisuutta sekä tulkitsee ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan - osoittaa tuntevansa monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeja ja muita taidemuotoja - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä analysoi ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, viittomakieli

Pakolliset osaamistavoittet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa suomalaisella viittomakielellä
- tulkita erilaisia viitottuja tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa viitottuja tekstejä eri muodoissaan ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä suomalaisella viittomakielellä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa suomalaisella viittomakielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää suomalaista viittomakieltä tutuissa viestintätilanteissa tilanteeseen sopivalla tavalla • selviytyy tutuissa viestintäympäristöissä, esimerkiksi kuulevien kanssa • hyödyntää viittomakielen tulkkausta vuorovaikutustilanteissa • osallistuu yhteistyö- ja ryhmätilanteisiin ja ilmaisee asiallisesti mielipiteitään • esittelee omaan ammattialaansa liittyvän ilmiön tai asian • tiedostaa viittomakielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää suomalaista viittomakieltä alan viestintätilanteissa vuorovaikutteisesti ja asiallisesti • toimii ammatillisissa vaihtelevissa viestintäympäristöissä, esimerkiksi viittomakielisten ja kuulevien kanssa • käyttää viittomakielen tulkkausta tarkoituksenmukaisesti erilaisissa tilanteissa • vie viestintätilannetta tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä sekä toimii vuorovaikutustilanteissa eettisesti kestäväällä tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja rekistereitä sujuvasti esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • ymmärtää viittomakielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja yhteiskunnassa • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää suomalaista viittomakieltä aktiivisesti alan viestintätilanteissa ja on viestinnässään luontevasti vuorovaikutteinen ja vakuuttava • toimii joustavasti erilaisissa multimodaalisissa viestintäympäristöissä • käyttää viittomakielen tulkkausta sujuvasti erilaisissa tilanteissa • toimii ryhmässä aktiivisesti ja rakentavasti • edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta • perustelee näkemyksiään ja väitteitään monipuolisesti ja toimii vuorovaikutustilanteissa eettisesti kestäväällä tavalla • suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti esitellessään alaansa liittyviä ilmiöitä yleiskielellä ja käyttää alan käsitteistöä ja rekistereitä joustavasti • arvioi viittomakielen ja vuorovaikutustaitojen merkitystä omalla alallaan ja laajemmin yhteiskunnassa sekä yksilön että työelämän kannalta • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia viitottuja tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee työelämän tekstilajeja - hakee tietoa alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä - ymmärtää suomalaisella viittomakielellä ammattialansa keskeisten viestien ydinasiat - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä sekä eri tietolähteiden luotettavuudesta - hyödyntää hankkimaansa tietoa tekstien tulkinnassa viestinnässään - noudattaa tekijänoikeuksia osittain itsenäisesti - arvioi tekstin tulkitsemisen taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien tavoitteen ja tulkitsee tekstien merkityksiä - hakee tietoa ammattialansa kannalta monipuolisista tietolähteistä - ymmärtää alansa keskeisten viestien pääsisällön suomalaisella viittomakielellä ja osaa suhteuttaa niitä omiin kokemuksiinsa - arvioi tiedon ja tietolähteiden luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti tekstien tulkinnassa - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstin tulkitsemisen taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tulkitsee tekstien merkityksiä ja tavoitteita sekä kykenee arvioimaan tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä - ymmärtää alansa viestien pääsisällön suomalaisella viittomakielellä ja osaa tehdä niiden perusteella vertailuja ja johtopäätöksiä - arvioi tiedon ja tietolähteen luotettavuutta asiantuntevasti - hyödyntää hankkimaansa tietoa sujuvasti tekstien tulkinnassa - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa viitottuja tekstejä eri muodoissaan ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä suomalaisella viittomakielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa viitotuille teksteilleen tavoitteita ja kykenee joiltakin osin suuntamaan ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti - hyödyntää viitottuja tekstejä tuottaessaan tieto- ja viestintäteknologiaa ja harjoittaa monilukutaitoaan - tuntee viittomakielen eri tyylejä, esimerkiksi kerronnallinen, asia- ja uutistyyli, ja käyttää ammattiin liittyviä viittomia ohjatusti - hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa mallin mukaisia asiakirjoja viitottuna, esimerkiksi raportti, toimintaohje, CV ja muita ammatissa tarvittavia tyypillisiä tekstejä - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita esitetyn, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi viitottujen tekstien tuottamisen taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa viitotuille teksteilleen tavoitteita ja ilmaisee itseään tavoitteiden suuntaisesti - käyttää viitottuja tekstejä tuottaessaan tieto- ja viestintäteknologiaa ja osaa arvioida eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta ja kehittää monilukutaitoaan - hallitsee yleisviittomiston ja viestii alansa tilanteissa suomalaisella viittomakielellä - hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet ja tekstin jaksottelun ja sidostaa tekstiä luontevasti - laatii viitottuja asiakirjoja asianmukaisesti ja tuottaa tyypillisiä tekstejä alansa käytänteiden mukaisesti - tekee muistiinpanoja ja tiivistää hankkimaansa tietoa - arvioi viitotun tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa viitotuille teksteilleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - käyttää viitottuja tekstejä tuottaessaan tieto- ja viestintäteknologiaa ja medioita monipuolisesti ja edistää monilukutaitoaan - viestii ammatillisesti suomalaisella viittomakielellä ja tuntee hyvin ammattiin liittyvän viittomiston - hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja tekstin rakentamisen - muokkaa tuottamiensa viitottujen tekstien ilmaisua ja rakennetta - tuottaa sujuvasti alansa käytänteiden mukaisia viitottuja tekstejä - laatii viitottuja asiakirjoja asianmukaisesti ja kykenee myös soveltamaan asiakirjamalleja luovasti - kehittää viitottujen tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja suomalaisen viittomakielen ilmaisutapoja
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia viitottuja tekstejä

- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja suomalaisen viittomakielen ilmaisutapoja.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee mielipiteensä asiallisesti ja vaikuttavasti perustellen • ottaa vuorovaikutuksessa huomioon toisen näkemykset • ymmärtää sanattoman viestinnän ja eleiden merkityksen vuorovaikutuksessa sekä niiden vaikutuksen sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa kieliympäristöissä • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset • käyttää yleisviittomistoa ja ammattiin liittyvää viittomistoa luontevasti • ottaa huomioon sanattoman viestinnän ja eleiden merkityksen ja tiedostaa niiden vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää viittoessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • käyttää rakenteeltaan sujuvaa ja ilmaisultaan rikasta viittomakieltä monipuolisesti • viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • soveltaa sanattoman viestinnän, eleiden ja ei-manuaalisuuden sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee merkityksiä myös eri kulttuurien välillä • kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• saa esiintyessään kontaktin yleisöönsä ja osaa rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen haastavastakin aiheesta, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan viittomakielisessä viestintäympäristössä • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt huomioiden viittomakielen kulttuuriset piirteet • kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia viitottuja tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee viitottujen kielten tyylejä ja tekstilajeja sekä tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - käyttää mallin mukaan eri ammatillisia ilmaisutyylejä - tuottaa tekstiä yksin ja yhdessä muiden kanssa - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa viitottuja tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tarkastelee viitottujen kielten tyylejä ja eri tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti - muokkaa tuottamiaan ammatillisia tekstejä palautteen perusteella - antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta yhdessä tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa vaihdellen eri ilmaisutapoja ja viitottujen kielten tyylejä ja tekstilajeja omissa teksteissään ja erilaisissa kieliympäristöissä - tekee havaintoja ammatillisista tekstilajeista, muokkaa niitä ja arvioi kielellisten valintojen vaikutuksia - toimii joustavasti osana tuottamisprosessia tuottaessaan tekstiä yhdessä muiden kanssa - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee ja tunnistaa oman kielen sekä kulttuurisen moninaisuuden ja identiteettien merkityksen vuorovaikutuksessa - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee fiktiivisiä tekstejä ja tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tulkitsee ja arvioi lukemiaan kirjoja ja kokemiaan muita taidesityksiä sekä arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen liittyvää osaamistaan ja arvostaa kulttuurista moninaisuutta - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä arvioi kirjallisuuden ja muiden taidemuotojen merkitystä sekä arvioi omaa monilukutaitoaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, opiskelijan oma äidinkieli

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa omalla äidinkielellään
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä omalla äidinkielellään.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa omalla äidinkielellään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • ilmaisee asiallisesti mielipiteitä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • käyttää tilanteen mukaan yleiskieltä esitellessään omaan alaansa liittyvän ilmiön tai asian • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii sujuvasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • vie keskustelua yhteistyö- ja ryhmätilanteissa tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii vakuuttavasti myös vaativissa vuorovaikutustilanteissa • toimii rakentavasti ja edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta yhteistyö- ja ryhmätyötilanteissa • perustelee mielipiteitään ja väitteitään monipuolisesti tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä ja suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan, työelämässä ja yhteiskunnassa • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä ja yksinkertaisissa tiedonhankinnan tehtävissä hyödyntää monilukutaitoaan - tekee joitakin muistiinpanoja ja tiivistää muutamia ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta pääosin itsenäisesti - hyödyntää hankkimaansa tietoa - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita monipuolisesti - tulkitsee erilaisten tekstien keskeiset tavoitteet ja olennaiset merkitykset - hakee tietoa oman alansa kannalta monipuolisista tietolähteistä monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa johdonmukaisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee omalla alalla ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat monipuolisesti ja arvioi niiden käyttöä - tulkitsee erilaisten tekstien tavoitteita monipuolisesti ja arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä sujuvasti monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee itsenäisesti muistiinpanoja ja tiivistää ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi asiantuntevasti tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä omalla äidinkielellään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja suuntaa ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan - hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä - tuottaa tilanteeseen sopivaa puhekieltä - arvioi tekstien tuottamisen ja ilmaisun taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja viestii tavoitteiden suuntaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - kohdentaa puhutut tekstit kohderyhmän mukaisesti ja ilmaisee itseään selkeästi - arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistaen vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta - tuottaa sujuvasti oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - käyttää tilanteen edellyttämää selkeää puhekieltä vuorovaikutteisesti ja taitaa huolitellun yleiskielen - kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan omassa äidinkielessä
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia äidinkiellisiä tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan omassa äidinkielessä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti • ottaa vuorovaikutuksessa toisen näkemykset huomioon • osoittaa tuntevansa sanattoman viestinnän merkityksen ja sen vaikutuksia sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissä • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset • ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alan vaatimukset ja viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • soveltaa sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä • kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää sekä spontaanin että valmistellun esityksen, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksia ja kehittämiskohteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen myös haasteellisissa tilanteissa, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt • arvioi ja kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia äidinkiелisiä tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutustuu eri tekstilajeihin - tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - tuottaa ja tulkitsee ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti - tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta - antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti ja monipuolisesti - tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa rakentavaa ja monipuolista palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta - muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisia tekstejä - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tutustuu monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisuutta sekä tulkitsee ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan - osoittaa tuntevansa monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeja ja muita taidemuotoja - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä analysoi ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi viittomakielisille

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- viestiä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa suomen kielellä
- hankkia ja tulkita tietoa viestintänsä perusteeksi
- ilmaista käsitteitä, ajatuksia, tunteita, faktoja ja mielipiteitä suomen kielellä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija viestii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa suomen kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii tutuissa viestintäympäristöissä tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää ammatillista suomen kieltä sekä muita kielellisiä valmiuksiaan toimiessaan tutuissa kieliympäristöissä, esimerkiksi kuulevien kanssa, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • tiedostaa suomen kielen taidon merkityksen omalla alallaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii erilaisissa viestintätilanteissa vuorovaikutteisesti ja asiallisesti • käyttää ammatillista suomen kieltä sekä muita kielellisiä valmiuksiaan toimiessaan vaihtelevissa kieliympäristöissä, esimerkiksi kuulevien kanssa, ja osallistuu vuorovaikutustilanteisiin • ymmärtää suomen kielen merkityksen omalla alalla ja yhteiskunnassa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• on viestinnässään luontevasti vuorovaikutteinen ja vakuuttava • viestii ryhmätilanteissa aktiivisesti ja rakentavasti • käyttää ammatillista suomen kieltä sekä muita kielellisiä valmiuksiaan ja osallistuu aktiivisesti erilaisiin multimodaalisiin vuorovaikutustilanteisiin • arvioi suomen kielen merkitystä omalla alalla ja laajemmin yhteiskunnassa sekä yksilön että työelämän kannalta.

Opiskelija hankkii ja tulkitsee tietoa viestintänsä perusteeksi.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ymmärtää yleisluontoisten ja alan keskeisten tekstien päätarkoituksen • hakee tietoa ammattialansa kannalta keskeisistä tietolähteistä suomen kielellä osittain itsenäisesti • tekee päätelmiä eri tietolähteiden luotettavuudesta • hyödyntää hankkimaansa tietoa viestinnässään noudattaen tekijänoikeuksia osittain itsenäisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ymmärtää yleisluontoisten ja ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien päätarkoituksen ja vertailee kirjakielistä, yleiskielistä ja arkikielistä tekstiä • hakee tietoa ammattialansa kannalta monipuolisista tietolähteistä suomen kielellä • arvioi tiedon ja tietolähteiden luotettavuutta • hyödyntää hankkimaansa tietoa tulkinnan ja oman ilmaisunsa apuna • noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ymmärtää sujuvasti sekä yleisluontoisia että alaan liittyviä tekstejä • hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä suomen kielellä • arvioi tiedon ja tietolähteen luotettavuutta asiantuntevasti • hyödyntää hankkimaansa tietoa sujuvasti tulkinnan ja oman ilmaisunsa apuna • noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin.

Opiskelija ilmaisee käsitteitä, ajatuksia, tunteita, faktoja ja mielipiteitä suomen kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa viestinnälleen tavoitteita ja kykenee joiltakin osin suuntamaan viestintäänsä tavoitteiden mukaisesti - hyödyntää viestinnässään erilaisia viestintävälineitä ja medioita - kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä ja käyttää ymmärrettävää kieltä, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta - tuottaa mallin mukaisia asiakirjoja ja tuottaa ammatissa tarvittavia tavanomaisia tekstejä - arvioi suomen kielen taitoaan ja lukutaitoaan saamansa palautteen pohjalta ja kuvailee, miten voisi kehittää osaamistaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa viestinnälleen tavoitteita ja ilmaisee itseään tavoitteiden suuntaisesti - käyttää viestinnässään erilaisia viestintävälineitä ja medioita, arvioi viestintävälineiden käytössä eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä suomen kielen oikeinkirjoituksen perussääntöjen mukaisesti - laatii asiakirjat asianmukaisesti ja tuottaa ammatin kannalta keskeisiä tekstejä alansa tekstikäytänteiden mukaisesti - arvioi suomen kielen ilmaisutaitoaan, kielenkäyttöään ja lukutaitoaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa viestinnälleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - käyttää viestinnässään eri viestintävälineitä ja medioita monipuolisesti edistään viestinnällisiä tavoitteitaan - kirjoittaa sujuvasti ymmärrettävää ja selvää suomen kielen yleiskieltä oikeinkirjoituksen perussääntöjen mukaisesti - laatii asiakirjat asianmukaisesti ja kykenee myös soveltamaan asiakirjamalleja - arvioi omaa suomen kielen ilmaisutaitoaan, kielenkäyttöään ja lukutaitoaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan - kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää suomen kielen viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- tulkita erilaisia tekstilajeja sekä tuntee kirjallisuutta
- kehittää suomenkielisten ammatillisten tekstien tuottamistaan
- arvioida kielellisen ja kulttuurisen identiteetin merkitystä ja vertailla eri modaliteettien, kuten viitotun ja puhutun tai kirjoitetun kielen ilmaisukeinoja.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää suomen kielen viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ilmaisee mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti tutuissa viestintätilanteissa tilanteeseen sopivalla tavalla - toimii yhteistyökykyisesti työtehtävissä tarvittaessa apuvälineitä käyttäen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- saa viestiessään kontaktin yleisönsä ja rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata - toimii yhteistyökykyisesti tiimin jäsenenä ja välittää viestejä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ylläpitää vuorovaikutusta, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi - viestii ammattimaisesti ja vastuuntuntoisesti multimodaalisessa vuorovaikutusympäristössä (sekä kuulevien että kuurojen kanssa).

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstilajeja sekä tuntee kirjallisuutta.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- käyttää mallin mukaan eri tekstilajeja ja tuntee niiden ympäristöjen vaatimuksia, missä tekstejä käytetään - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja saa lukukokemuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa tekstilajiin kuuluvia vaatimuksia oikein niissä ympäristöissä, joissa tekstit esiintyvät - arvioi lukemiaan kirjoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii kielenkäytön perusnormien mukaisesti ja selittää kirjoitettuja tekstejä viittomakielellä - hankkii monipuolisia lukukokemuksia ja arvioi kirjallisuuden merkitystä.

Opiskelija kehittää suomenkielisten ammatillisten tekstien tuottamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	tuottaa ammatillisia tekstejä ja käyttää asianmukaista kieltä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	tuottaa ammatillisia tekstejä ja ottaa niissä huomioon työelämän vaatimukset
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tuottaa sujuvaa ja ymmärrettävää ammatillista tekstiä sekä kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Opiskelija arvioi kielellisen ja kulttuurisen identiteetin merkitystä ja vertailee eri modaliteettien, kuten viitotun ja puhutun tai kirjoitetun kielen ilmaisukeinoja.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ymmärtää eri kielimodaliteettien keskeisiä piirteitä ja ominaisuuksia • arvioi kirjoitetun kielen merkitystä viittomakielisille ammatin harjoittamisen kannalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tarkastelee erilaisia viestinnän ja kielenkäytön ilmaisutapoja kriittisesti • arvioi kirjoitetun kielen asemaa suhteessa viittomakieleen yhteiskunnassa ja työelämässä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• vertailee ja tekee havaintoja eri kielten ja eri modaliteettien tyypillisistä rakenteista • vertailee monikielisuuden ja multimodaalisuuden merkitystä ja asemaa yhteiskunnassa sekä työelämässä ja yksilön näkökulmasta.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ymmärtää jossain määrin oman alansa puhetilanteiden viestintää • pyrkii viestimään vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • pyrkii ilmaisemaan mielipiteitä • pyrkii käyttämään yleiskieltä esitellessään alaansa liittyvän ilmiön tai asian • tunnistaa kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ymmärtää oman alansa tyypillisiin puhetilanteisiin liittyvää viestintää • viestii tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa melko sujuvasti • ilmaisee mielipiteitään asiallisesti • käyttää yleiskieltä ja jossain määrin alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alalla ja yhteiskunnassa • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ymmärtää monipuolisesti oman alansa puhetilanteisiin liittyvää viestintää • viestii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa melko sujuvasti • ilmaisee näkemyksiään ja väitteitään ja pyrkii perustelemaan niitä • käyttää yleiskieltä sekä alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alalla ja yhteiskunnassa sekä yksilön että työelämän kannalta • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa tavallisimmat omalla alallaan ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa tietolähteistä ja arvioi tietolähteiden luotettavuutta pääosin itsenäisesti - tekee joitakin muistiinpanoja ja pyrkii tiivistämään ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - hyödyntää monilukutaitoaan pääosin itsenäisesti - ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien pääasialliset sisällöt - hyödyntää hankkimaansa tietoa tekstien tulkinnassa pääosin itsenäisesti - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa keskeiset omalla alallaan ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat - hakee tietoa ammattialansa kannalta monipuolisista tietolähteistä ja arvioi tietolähteiden luotettavuutta - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - hyödyntää monilukutaitoaan - ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien sisällön ja tarkoituksen - hyödyntää hankkimaansa tietoa tekstien tulkinnassa - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa omalla alallaan ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat ja arvioi niiden käyttöä - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä ja arvioi tietolähteen luotettavuutta asiantuntevasti - tekee itsenäisesti muistiinpanot ja tiivistää keskeiset ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - hyödyntää monilukutaitoaan monipuolisesti - tulkitsee tekstien merkityksiä ja tavoitteita sekä arvioi tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti tekstien tulkinnassa - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa tekstejä eri muodoissaan ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja pyrkii suuntamaan ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä pääosin itsenäisesti hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan • tunnistaa kirjoitetun kielen käytänteitä • tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä • ilmaisee itseään ymmärrettävästi tavanomaisissa puhetilanteissa • arvioi tekstien tuottamisen taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja pääosin ilmaisee itseään tavoitteiden suuntaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan • pyrkii käyttämään kirjoitetun kielen käytänteitä • laatii tyypillisiä tekstejä alansa tekstikäytänteiden mukaisesti • ilmaisee itseään ymmärrettävästi puhetilanteissa • arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja ilmaisee itseään tavoitteiden suuntaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja pyrkii arvioimaan eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta • käyttää pääosin kirjoitetun kielen käytänteitä ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta • tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä • käyttää puhekieltä vuorovaikutteisesti • kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- kehittää omalla alallaan tarvittavaa kielitaitoaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee mielipiteensä asiallisesti ja pyrkii perustelemaan ne • pyrkii ottamaan viestinnässään toisten näkemykset huomioon • havainnoi sanattoman viestinnän merkityksiä ja vaikutuksia sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii asiallisesti ja joustavasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan ja tilanteen • ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa loogisesti ja havainnollisesti • viestii toiset huomioiden myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • osaa tulkita sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä • pyrkii kehittämään viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää omalla alallaan tarvittavaa kielitaitoaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• laajentaa alansa käsitteistön hallintaa ja kielellisiä käytänteitä • esittää valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii pääosin itsenäisesti työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti ja pyrkii käyttämään tilannesidonnaisia ilmauksia • arvioi omaan alaansa liittyvää kielitaitoaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hallitsee alansa keskeisen käsitteistön ja kielelliset käytänteet • esittää valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen alaansa liittyvästä aiheesta • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä ja käyttää tilannesidonnaisia ilmauksia • arvioi omaan alaansa liittyvää kielitaitoa realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää monipuolisesti alansa käsitteistöä ja kielellisiä käytänteitä • esittää sekä spontaanin että valmistellun, havainnollisen esityksen omaan alaansa liittyvästä aiheesta • noudattaa sujuvasti työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä ja käyttää tilannesidonnaisia ilmauksia • kehittää alaansa liittyvää kielitaitoaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutustuu eri tekstilajeihin - tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - tuottaa ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja - tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta - antaa ja vastaanottaa palautetta tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja monipuolisesti - tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta - muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden vuorovaikutuksessa - tunnistaa kielen keskeisiä rakenteita, rekistereitä ja tyylejä - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen omassa vuorovaikutuksessaan - tunnistaa monipuolisesti kielen rakenteita, rekistereitä ja tyylejä - lukee kirjallisuuden eri lajeja - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan vuorovaikutuksessa - tunnistaa monipuolisesti kielen rakenteita, rekistereitä ja tyylejä ja ymmärtää kielellisten valintojen vaikutuksen teksteihin - lukee kirjallisuuden eri lajeja ja analysoi lukemaansa - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, romani

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa romanikielellä
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä romanikielellä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa romanikielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • ilmaisee asiallisesti mielipiteitään yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • käyttää tilanteen mukaan yleiskieltä esitellessään omaan alaansa liittyvän ilmiön tai asian • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii sujuvasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • vie keskustelua yhteistyö- ja ryhmätilanteissa tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii vakuuttavasti myös vaativissa vuorovaikutustilanteissa • toimii rakentavasti ja edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta yhteistyö- ja ryhmätyötilanteissa • perustelee mielipiteitään ja väitteitään monipuolisesti tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä ja suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan, työelämässä ja yhteiskunnassa • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä ja yksinkertaisissa tiedonhankinnan tehtävissä hyödyntää monilukutaitoaan - tekee joitakin muistiinpanoja ja tiivistää muutamia ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta pääosin itsenäisesti - hyödyntää hankkimaansa tietoa - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita monipuolisesti - tulkitsee erilaisten tekstien keskeiset tavoitteet ja olennaiset merkitykset - hakee tietoa oman alansa kannalta monipuolisista tietolähteistä monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa johdonmukaisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee omalla alalla ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat monipuolisesti ja arvioi niiden käyttöä - tulkitsee erilaisten tekstien tavoitteita monipuolisesti ja arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä sujuvasti monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee itsenäisesti muistiinpanoja ja tiivistää ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi asiantuntevasti tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä romanikielellä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja suuntaa ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan • hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet • tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä • tuottaa tilanteeseen sopivaa puhekieltä • arvioi tekstien tuottamisen ja ilmaisun taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja viestii tavoitteiden suuntaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta • hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet • tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä • kohdentaa puhutut tekstit kohderyhmän mukaisesti ja ilmaisee itseään selkeästi • arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistaen vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta • hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta • tuottaa sujuvasti oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä • käyttää tilanteen edellyttämää selkeää puhekieltä vuorovaikutteisesti ja taitaa huolitellun yleiskielen • kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan romanikielessä
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia romanikielisiä tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan romanikielessä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti • ottaa vuorovaikutuksessa toisen näkemykset huomioon • osoittaa tuntevansa sanattoman viestinnän merkityksen ja sen vaikutuksia sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissä • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset • ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alan vaatimukset ja viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • soveltaa sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä • kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää sekä spontaanin että valmistellun esityksen, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen myös haasteellisissa tilanteissa, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt • arvioi ja kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia romanikielisiä tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutustuu eri tekstilajeihin - tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - tuottaa ja tulkitsee ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti - tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta - antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksia ja kehittämiskohteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti ja monipuolisesti - tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa rakentavaa ja monipuolista palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta - muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearviointin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisia tekstejä - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tutustuu monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisuutta sekä tulkitsee ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan - osoittaa tuntevansa monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeja ja muita taidemuotoja - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä analysoi ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- käyttää toista kotimaista kieltä työtehtävissään ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija käyttää toista kotimaista kieltä työtehtävissään ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ymmärtää suppeiden omaan työhön ja työturvallisuuteen liittyvien tekstien ja viestien sisällön - kertoo suullisesti ja kirjallisesti lyhyesti itsestään ja tutuista asioista omassa työssään ja selviytyy tuttuihin aiheisiin liittyvistä vuorovaikutustilanteista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tulkitsee työhön liittyviä suppeita tekstejä, kuten työ- ja turvallisuusohjeita, sekä tuottaa lyhyitä viestejä käyttäen alan ammattisanastoa - selviytyy rutiininomaisista päivittäiseen elämään liittyvistä puhetilanteista, jos puhekuppani puhuu hitaasti ja käyttää selkeää kieltä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tulkitsee erityyppisiä työhön liittyviä tekstejä ja tuottaa ammatillisia viestejä, ohjeita tai tilauksia - viestii tavanomaisimmissa viestintätilanteissa sekä kasvotusten että digitaalisesti ja tarvittaessa pyytää tarkennusta tai selvennystä.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- käyttää toista kotimaista kieltä alaan liittyvissä vuorovaikutustilanteissa ja työtehtävissä
- selviytyä arkipäivän tilanteissa toisella kotimaisella kielellä
- kirjoittaa työhönsä liittyviä suppeita tekstejä
- hyödyntää kielenkäytössä erilaisia tietolähteitä
- ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurien merkityksen kulttuurisesti moninaisessa Suomessa.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija käyttää toista kotimaista kieltä alaan liittyvissä vuorovaikutustilanteissa ja työtehtävissä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	selviytyy alan vuorovaikutustilanteissa hyödyntäen erilaisia apukeinoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	käyttää kieltä melko luontevasti alan vuorovaikutustilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- selviytyy hyvin alan vuorovaikutustilanteissa ja viestii kohteliaasti - käyttää keskustelussa kielelle ja kulttuurille ominaisia ilmaisuja.

Opiskelija selviytyy arkipäivän tilanteissa toisella kotimaisella kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	käyttää keskustelussa tuttua sanastoa ja saa selvää hitaahkosta puheesta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	selviytyy jokapäiväiseen elämään liittyvistä tilanteista toisella kotimaisella kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	viestii tilanteeseen sopivalla tavalla ja ottaa vastapuolen reaktion huomioon.

Opiskelija kirjoittaa työhönsä liittyviä suppeita tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	kirjoittaa työhön liittyviä tekstejä käyttäen yksinkertaisia lauseita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	kirjoittaa keskeisistä työtehtäviin liittyvistä asioista käyttäen tavallisimpia kielelle ominaisia ilmauksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tuottaa sujuvasti työtehtäviin liittyviä tekstejä käyttäen keskeisintä sanastoa.

Opiskelija hyödyntää kielenkäytössä erilaisia tietolähteitä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	etsii yhdessä muiden kanssa tietoa erilaisista tietolähteistä toisella kotimaisella kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hyödyntää toisella kotimaisella kielellä tuotettuja tekstejä ja julkaisuja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	käyttää joustavasti sähköisiä sanakirjoja ja muuta lähdeaineistoa oman alansa kysymysten selvittämiseen.

Opiskelija ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurien merkityksen kulttuurisesti moninaisessa Suomessa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	on tietoinen ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksestä Suomessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	ymmärtää ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksen pohjoismaisessa yhteistyössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tuntee Suomen kansalliskieliin liittyvät oikeudet ja velvoitteet.

Det andra inhemska språket, finska

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Den studerande kan

- använda det finska språket i sin kommunikation på ett interaktivt sätt
- förstå olika slags texter och skriva enklare texter på finska
- kan söka information från olika finskspråkiga källor och använda dem i sin kommunikation
- förstå betydelsen av att kunna finska i arbetslivet.

Arvioinnin kohteet

Den studerande använder det finska språket i sin kommunikation på ett interaktivt sätt.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	- förstår enkla instruktioner och tilltal på en arbetsplats - gör sig förstådd i interaktionen med kunder eller kollegor - deltar i vardagliga samtal i en finskspråkig arbetsmiljö
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- förstår tydliga instruktioner och samtal i normalt tempo på en arbetsplats - uttrycker sig tydligt och agerar ändamålsenligt i interaktionen med kunder och kollegor - deltar i olika slags diskussioner i en finskspråkig arbetsmiljö
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- förstår även i snabbt tempo olika slags instruktioner och diskussioner på en arbetsplats - uttrycker sig väluttryckt och agerar flexibelt i interaktionen med kunder och kollegor - deltar aktivt i olika slags diskussioner i en finskspråkig arbetsmiljö.

Den studerande förstår olika slags texter och skriver enklare texter på finska.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	- förstår innebörden i olika slags texter - skriver korta texter och gör enkla dokument enligt mall
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- förstår innebörden och det centrala innehållet i olika slags texter - skriver texter och gör ändamålsenliga dokument
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- förstår genomgående innebörden och innehållet i olika slags texter - skriver och bearbetar texter enligt respons och gör självständigt ändamålsenliga dokument.

Den studerande söker information från olika finskspråkiga källor och använder dem i sin kommunikation.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	söker information från enklare källor och använder dem i sin kommunikation.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	söker information från olika källor och använder dem på ett mångsidigt sätt i sin kommunikation.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	söker information från olika källor, också svårare, och använder dem på ett flexibelt och kritiskt sätt i sitt arbete.

Den studerande förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och gör sig förstådd i en finskspråkig arbetsmiljö
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och arbetar väl i en finskspråkig arbetsmiljö
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och deltar aktivt i en finskspråkig arbetsmiljö.

Valinnaiset osaamistavoittet, 3 osp

Den studerande kan

- diskutera och argumentera på ett säkert och kreativt sätt
- förstå och skriva arbetslivsrelaterade texter
- känna till sina strategier för språkinläring.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Den studerande diskuterar och argumenterar på ett säkert och kreativt sätt.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	- uttrycker och motiverar sina åsikter och beaktar även andras åsikter i en diskussion - presenterar muntligt ett bekant ämne på ett kreativt sätt
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- uttrycker och motiverar på ett övertygande sätt sina åsikter och beaktar även olika åsikter i en diskussion - muntligt presentera ett ämne på ett förståeligt och kreativt sätt
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- uttrycker och analyserar på ett självkritiskt sätt sina åsikter och kommunicerar på ett konstruktivt sätt i en diskussion - kan muntligt presentera även ett mer krävande ämne på ett logiskt och kreativt sätt.

Den studerande förstår och skriver arbetslivsrelaterade texter.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	- förstår innebörden i en arbetslivsrelaterad text och kan kortfattat återge dess innehåll - skriver korta och enkla yrkesinriktade texter
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- förstår innebörden och det centrala innehållet i en arbetslivsrelaterad text och anknyter informationen till egna erfarenheter - skriver yrkesinriktade texter på ett tydligt sätt
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- förstår både innebörden och budskapet i en arbetslivsrelaterad text och analyserar textens innehåll - skriver väl strukturerade yrkesinriktade texter.

Den studerande känner till sina strategier för språkinläring.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	är medveten om sin personliga inlärningsstrategi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	känner till de svaga och starka sidorna i sin inlärningsstrategi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	prövar nya inlärningsstrategier och inlärningsstilar.

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä

Pakolliset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- käyttää vierasta kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- hakea tietoa erilaisista vieraskielisistä lähteistä
- toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija käyttää vierasta kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• selviytyy yleensä vuorovaikutustilanteissa kieltä käyttäen ja osoittaa ymmärtävänsä yksinkertaista, hidastempoista puhetta • kertoo itsestään ja tehtävistään vastaamalla hänelle esitettyihin kysymyksiin ennakoitavissa olevissa ja tutuissa tilanteissa • tuottaa vuorovaikutuksessa tarvittavia lyhyitä viestejä ja tekstejä • tulkitsee oikein toimintaansa koskevaa tavallista sanastoa, viestejä ja ohjeita • pyrkii arvioimaan ja kehittämään kielitaitoaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selviytyy yleensä vuorovaikutustilanteissa kieltä käyttäen ja osoittaa ymmärtävänsä tavanomaista, normaalitempoista puhetta • kertoo itsestään ja tehtävistään siten, että tulee ymmärretyksi, ja osallistuu keskusteluun, mikäli keskustelukumppani puhuu selkeästi • tuottaa vuorovaikutuksessa tarvittavia viestejä ja tekstejä • tulkitsee oikein ja noudattaa toimintaansa ja sen kohteita koskevia tekstejä ja ohjeita sekä tekee tarkentavia kysymyksiä • arvioi ja kehittää kielitaitoaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii vuorovaikutustilanteissa luontevasti kieltä käyttäen ja osoittaa ymmärtävänsä tavanomaista, normaalitempoista puhetta • kertoo tutuissa tilanteissa toiminnastaan ja siihen liittyvistä normeista ja tavoista sekä hankkii kysymällä toimintaansa liittyviä lisäohjeita • tuottaa sujuvasti tavanomaisia viestejä ja tekstejä sekä täyttää erilaisia asiakirjoja • tulkitsee oikein toimintaansa ja sen kohteita koskevia tekstejä, ohjeita ja saamaansa palautetta • arvioi ja kehittää kielitaitoaan monipuolisesti ja oma-aloitteisesti.

Opiskelija hakee tietoa erilaisista vieraskielisistä lähteistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hakee vieraskielistä tietoa ohjatusti toimintaansa liittyvistä materiaaleista ja ohjeista • arvioi ja valikoi tietoa ohjatusti tarkoituksenmukaisuuden, luotettavuuden ja ajantasaisuuden kannalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hakee monipuolisesti toiminnassaan tarpeellista vieraskielistä tietoa • arvioi ja valikoi tietoa tarkoituksenmukaisuuden, luotettavuuden ja ajantasaisuuden kannalta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hakee itsenäisesti ja monipuolisesti toimintaansa liittyvää vieraskielistä tietoa, soveltaa tietojaan ja taitojaan sekä perustelee tiedon valikoimista ja soveltamista koskevat ratkaisunsa • arvioi ja valikoi monipuolisesti ja kriittisesti tietoa tarkoituksenmukaisuuden, luotettavuuden ja ajantasaisuuden kannalta.

Opiskelija toimii monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii tietoisena opiskelemansa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksestä • pyrkii kohtaamaan ihmiset tasavertaisesti ja positiivisella asenteella
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohdekielellä monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä • kohtaa ihmiset tasavertaisesti ja positiivisella asenteella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• soveltaa vieraan kielen ja kulttuurin tietojaan ja taitojaan joustavasti • kohtaa ihmiset esimerkillisen tasavertaisesti ja positiivisella asenteella.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- viestiä vieraalla kielellä työelämän tilanteissa
- toimia aktiivisena kansalaisena vieraskielisissä yhteyksissä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija viestii vieraalla kielellä työelämän tilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kertoo itsestään ja työtehtävistään sekä vastaa hänelle esitettyihin yksinkertaisiin kysymyksiin • selviytyy yleiskielisistä vuorovaikutustilanteista, joissa käsitellään myös tavanomaisimpia työtehtäviin liittyviä aiheita • ilmaisee itseään tilanteen vaatimalla tavalla, mutta tarvitsee toisinaan ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kertoo ymmärrettävästi itsestään ja alan työtehtävistä, osallistuu keskusteluun sekä hankkii kysymällä työhönsä liittyviä lisäohjeita • selviytyy monenlaisista työhön liittyvistä vuorovaikutustilanteista • ilmaisee itseään tilanteen vaatimalla tavalla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kertoo työpaikastaan, työstään ja siihen liittyvistä normeista ja tavoista melko laajaa sanavarastoa käyttäen sekä ottaen lisäksi selvää muiden maiden vastaavista asioista • selviytyy luontevasti työhön liittyvistä vuorovaikutustilanteista, joissa käsitellään vaativampiakin aiheita • ilmaisee itseään joustavasti tilanteen vaatimalla tavalla.

Opiskelija toimii aktiivisena kansalaisena vieraskielisissä yhteyksissä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa, miten vieraalla kielellä voi vaikuttaa eri medioita käyttäen - toimii vieraskielisissä yhteyksissä sovellettavien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti työssä ja arkielämässä yhteiskunnallisen päätöksenteon keskeisimmät periaatteet ymmärtäen - pyrkii ottamaan toiminnassaan huomioon eri kulttuurien keskeisiä piirteitä niitä ymmärtäen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- käyttää vierasta kieltä vaikuttamiseen eri medioita käyttäen - toimii johdonmukaisesti vieraskielisissä yhteyksissä sovellettavien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti työssä ja arkielämässä yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteet ymmärtäen - ottaa toiminnassaan huomioon eri kulttuurien keskeiset piirteet niitä ymmärtäen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- käyttää vierasta kieltä vaikuttamiseen argumentoivasti ja eri medioita luovasti käyttäen - toimii johdonmukaisesti ja esimerkillisesti vieraskielisissä yhteyksissä sovellettavien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti työssä ja arkielämässä yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteet laajasti ymmärtäen - ottaa toiminnassaan monipuolisesti huomioon eri kulttuurit niitä ymmärtäen.

Toiminta digitaalisessa ympäristössä

Pakolliset osaamistavoittet, 2 osp

Opiskelija osaa

- käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintätekniisiä laitteita ja tekee niihin liittyviä valintoja
- käyttää digitaalisia palveluita ja sovelluksia.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija käyttää tieto- ja viestintätekniisiä laitteita ja tekee niihin liittyviä valintoja.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• valitsee tarkoituksenmukaiset laitteet käyttökohteen mukaisesti osittain ohjatusti • käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintätekniisiä laitteita kansalaistaitojen edellyttämällä tavalla osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valitsee tarkoituksenmukaiset laitteet käyttökohteen mukaisesti • käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintätekniisiä laitteita kansalaistaitojen edellyttämällä tavalla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valitsee tarkoituksenmukaiset laitteet eri käyttökohteiden mukaisesti • käyttää sujuvasti ja monipuolisesti yleisimpiä tieto- ja viestintätekniisiä laitteita kansalaistaitojen edellyttämällä tavalla.

Opiskelija käyttää digitaalisia palveluja ja sovelluksia.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hankkii tietoa tarkoituksenmukaisista digitaalisista palveluista ja sovelluksista osittain ohjatusti • käyttää digitaalisia palveluja ja sovelluksia työtehtävissään osittain ohjatusti • käyttää ja jakaa digitaalisia sisältöjä noudattaen tekijänoikeuksia osittain ohjatusti • noudattaa tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvää ohjeistusta • ymmärtää oman verkkoidentiteetin muodostamisen ja suojaamisen periaatteet
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii tietoa tarkoituksenmukaisista digitaalisista palveluista ja sovelluksista • käyttää digitaalisia palveluja ja sovelluksia työtehtävissään • käyttää ja jakaa digitaalisia sisältöjä noudattaen tekijänoikeuksia • noudattaa tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvää ohjeistusta • ymmärtää oman verkkoidentiteetin muodostamisen ja suojaamisen periaatteet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii järjestelmällisesti tietoa tarkoituksenmukaisista digitaalisista palveluista ja sovelluksista • käyttää digitaalisia palveluja ja sovelluksia työtehtävissään sujuvasti ja monipuolisesti • käyttää ja jakaa monipuolisia digitaalisia sisältöjä noudattaen tekijänoikeuksia • noudattaa tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvää ohjeistusta järjestelmällisesti • ymmärtää oman verkkoidentiteetin muodostamisen ja suojaamisen periaatteet.

Valinnaiset osaamistavoittet, 3 osp

Opiskelija osaa

- hyödyntää erilaisia digitaalisia ympäristöjä ja sovelluksia työtehtävissään
- tuottaa ja jakaa digitaalista aineistoa ammattiinsa liittyvissä verkostoissa.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija hyödyntää erilaisia digitaalisia ympäristöjä ja sovelluksia työtehtävissään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii digitaalisissa ympäristöissä ja verkostoissa osittain ohjatusti • hyödyntää sovelluksia ammatillisissa verkostoissa toimiessaan tarviton ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii digitaalisissa ympäristöissä ja verkostoissa • hyödyntää sovelluksia ammatillisissa verkostoissa toimiessaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii digitaalisissa ympäristöissä ja verkostoissa • hyödyntää monipuolisesti sovelluksia ammatillisissa verkostoissa toimiessaan.

Opiskelija tuottaa ja jakaa digitaalista aineistoa ammattiinsa liittyvissä verkostoissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tuottaa digitaalista aineistoa ammatillisissa verkostoissa osittain ohjatusti • jakaa aineistoja työryhmän sisäisesti ja noudattaa tekijänoikeusohjeistusta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tuottaa digitaalista aineistoa ammatillisissa verkostoissa • jakaa aineistoja ja noudattaa tekijänoikeusohjeistusta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tuottaa monipuolista digitaalista aineistoa ammatillisissa verkostoissa • jakaa aineistoja ja noudattaa järjestelmällisesti tekijänoikeusohjeistusta.

Taide ja luova ilmaisu

Pakolliset osaamistavoittet, 1 osp

Opiskelija osaa

- tunnistaa kulttuurien ja taiteen merkityksen hyvinvoinnille
- ilmaista itseään taiteen ja luovan ilmaisun keinoin
- ilmaista itseään luovasti kirjoittamalla ja hyödyntää kuvitteellisia tekstejä.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija tunnistaa kulttuurien ja taiteen merkityksen hyvinvoinnille.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa kulttuurien ja taiteen muotoja työssään - tunnistaa esimerkkejä paikallisesta, kansallisesta ja eurooppalaisesta kulttuurista ja taiteesta ohjatusti - havainnoi taiteen ja kulttuurin vaikutuksia hyvinvoinnille
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- hyödyntää kulttuurien ja taiteen eri muotoja työssään - tunnistaa esimerkkejä paikallisesta, kansallisesta ja eurooppalaisesta kulttuurista ja taiteesta - tunnistaa taiteen ja kulttuurin vaikutuksia hyvinvoinnille
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- hyödyntää monipuolisesti kulttuurin ja taiteen muotoja monipuolisesti työssään - tunnistaa monipuolisia esimerkkejä paikallisesta, kansallisesta ja eurooppalaisesta kulttuurista ja taiteesta - tunnistaa monipuolisesti taiteen ja kulttuurin vaikutuksia hyvinvoinnille.

Opiskelija ilmaisee itseään taiteen ja luovan ilmaisun keinoin.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- kehittää omaa luovaa ilmaisuaan osittain ohjatusti - ilmaisee itseään taiteen ja luovan ilmaisun keinoin itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kehittää omaa luovaa ilmaisuaan - ilmaisee itseään taiteen ja luovan ilmaisun keinoin itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kehittää tavoitteellisesti omaa luovaa ilmaisuaan - ilmaisee itseään monipuolisesti taiteen ja luovan ilmaisun keinoin itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa.

Opiskelija ilmaisee itseään luovasti kirjoittamalla ja hyödyntää kuvitteellisia tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kokeilee luovaa kirjoittamista • hyödyntää kirjoittaessaan kuvitteellisia tekstejä • tunnistaa kaunokirjallisuudesta esimerkkejä työnsä tueksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kokeilee luovan kirjoittamisen erilaisia tapoja • hyödyntää kirjoittaessaan erilaisia kuvitteellisia tekstejä • käyttää kaunokirjallisuutta työnsä tukena
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kokeilee luovan kirjoittamisen monipuolisia tapoja • hyödyntää kirjoittaessaan monipuolisia kuvitteellisia tekstejä • käyttää monipuolista kaunokirjallisuutta työnsä tukena.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- havainnoida ja kerätä tietoa kulttuuriympäristöstä ja sen ilmiöistä
- suunnitella ja kokeilla teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista luovan ilmaisun keinoin.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija havainnoi ja kerää tietoa kulttuuriympäristöstä ja sen ilmiöistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• havainnoi kulttuuriympäristöään yhdessä muiden kanssa • kerää tietoa kulttuuriympäristönsä ilmiöistä työskentelynsä tueksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• havainnoi kulttuuriympäristöään • kerää tietoa kulttuuriympäristönsä ilmiöistä valitsemastaan näkökulmasta työskentelynsä tueksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• havainnoi monipuolisesti kulttuuriympäristöään • kerää tietoa kulttuuriympäristönsä ilmiöistä valitsemistaan näkökulmista työskentelynsä tueksi.

Opiskelija suunnittelee ja kokeilee teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista luovan ilmaisun keinoin.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee pienimuotoisen teoksen, tuotteen tai palvelun käyttäen luovan ilmaisun keinoja • kokeilee pienimuotoisen teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista luovan ilmaisun keinoin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee teoksen, tuotteen tai palvelun käyttäen luovan ilmaisun keinoja • kokeilee teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista luovan ilmaisun keinoin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee teoksen, tuotteen tai palvelun käyttäen monipuolisesti luovan ilmaisun keinoja • kokeilee teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista monipuolisesti luovan ilmaisun keinoin.

2.8. Välinehuolto kliinisissä ja elintarvike- sekä kemianteollisuuden palveluyksiköissä, 25 osp (105557)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella työtään palveluyksikön välineiden huoltoprosessissa
- noudattaa työyksikön puhtausalueiden ja hygieniavaatimusten käytäntöjä
- noudattaa toimintaohjeita ja -määräyksiä
- käyttää välineiden huoltoprosessin työvälineitä ja –menetelmiä
- toimia välineiden huoltoprosessin erityistilanteissa työ- ja kemikaaliturvallisuuksäädösten mukaan
- toimia palvelutilanteissa välineiden huoltoprosessin asiantuntijana
- valvoa välineiden huoltoprosessin työn laatua
- arvioida omaa toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee työtään palveluyksikön välineiden huoltoprosessissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee palveluyksikön työtehtävät • ottaa huomioon välinehuollon laatuvaatimukset • toimii suunnitelmansa mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtehtävät palveluyksikön työympäristön vaatimusten mukaan • ottaa omatoimisesti huomioon välinehuollon laatuvaatimukset • arvioi suunnitelmansa toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee itsenäisesti työtehtävät huomioiden palveluyksikön työympäristön erityispiirteet ja vaatimukset • suunnittelee työtehtävät asiakkaan määrittelemien palvelutavoitteiden mukaisesti • ottaa huomioon välinehuollon laatuvaatimukset ja asettaa työlleen laatutavoitteita • arvioi suunnitelman toimivuutta muuttaen sitä tarvittaessa.

Opiskelija noudattaa työyksikön puhtausalueiden ja hygieniavaatimusten käytäntöjä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työssään tavanomaisia varotoimia • ottaa huomioon välineistön puhtaustason ja materiaalin huollettavuuden • toimii tilojen puhtausluokitusten ja hygieniavaatimusten mukaisesti • toimii työpaikan ohjeiden mukaan työympäristön puhtauden, siisteyden ja järjestyksen ylläpitämisessä • noudattaa työssään säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja työpaikan ohjeita • hyödyntää työssään tietoa tartuntamekanismeista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työssään tavanomaisia varotoimia vaihtelevissa työtehtävissä • ohjaa vastuullisesti välineet oikeaan välineiden huoltoprosessiin välineiden puhtaustason ja materiaalin huollettavuuden mukaisesti • perustelee ratkaisujaan välineiden käyttötarkoituksella • toimii omatoimisesti tilojen puhtausluokitusten ja hygieniavaatimusten mukaisesti • ylläpitää työpaikan puhtautta, siisteyttä ja järjestystä • hankkii ja käyttää aktiivisesti tietoa välinehuoltotyötä ohjaavista säädöksistä, määräyksistä, suosituksista ja työpaikan ohjeista • hyödyntää työssään tietoa tartuntamekanismeista ja tartuntariskiä vaikuttavista tekijöistä ja ottaa ne huomioon työyksikön välinehuoltotyössä • puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työssään tavanomaisia varotoimia vaihtelevissa työtehtävissä ja arvioi niiden merkitystä välineistön puhtaustasolle ja toimintaympäristölle • suunnittelee ja toteuttaa välineiden huoltoprosessin välineiden puhtaustasojen ja materiaalin huollettavuuden mukaisesti vaihtelevissa työtehtävissä arvioiden niiden merkitystä välineistön puhtaustasolle ja toimintaympäristölle • perustelee tekemiään ratkaisuja välineiden käyttötarkoituksen ja koko huoltoprosessin toteutuksen mukaisesti • opastaa muita toimijoita tilojen puhtausluokitusten mukaisessa toiminnassa ja hygieniakäytänteiden toteuttamisessa (kuten puhdistila) • huolehtii ennakkoivasti ja oma-aloitteisesti työympäristön puhtaudesta, siisteydestä ja järjestyksestä • hankkii monipuolisesti tietoa ja perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja välinehuoltotyötä ohjaavilla säädöksillä, määräyksillä, suosituksilla ja työpaikan ohjeilla • perustelee työtään tiedolla tartuntamekanismeista ja tartuntariskiä vaikuttavien tekijöiden huomioon ottamisesta • puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin ja tuo esille ratkaisuvaihtoehtoja.

Opiskelija noudattaa toimintaohjeita ja -määräyksiä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työpaikan toimintaohjeita • hyödyntää työssään tietoa laitevalmistajan ohjeista, laadunvarmistuksesta ja laitteiden validoinnista • tunnistaa mahdollisia laatupoikkeamia • kirjaa työn toteutuksen työpaikan ohjeistuksen mukaisesti • hyödyntää työssään tietoa viranomaistoiminnasta (kuten tilailmoitukset, omavalmiste- ja toimintamuutosilmoitukset, vaaratilanneilmoitukset) • noudattaa ammattieettisiä periaatteita ja toimii vastuullisesti työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa omatoimisesti työpaikan toimintaohjeita ja suosituksia • toimii laitevalmistajan ohjeiden ja työyksikön toimintatavoitteiden mukaisesti • käyttää aktiivisesti työssään tietoa välinehuollon laitteiden huollosta, laadunvarmistuksesta ja validoinnista • tunnistaa laatupoikkeamia ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla • kirjaa huolellisesti työn toteutuksen työpaikan ohjeistuksen mukaisesti • hankkii ja käyttää työssään tietoa viranomaistoiminnasta (kuten tilailmoitukset, omavalmiste- ja toimintamuutosilmoitukset, vaaratilanneilmoitukset) • noudattaa ammattieettisiä periaatteita ja toimii vastuullisesti ja yhteistyökykyisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa itsenäisesti työpaikan toimintaohjeita ja suosituksia sekä perustelee niiden käytön • opastaa muita laitevalmistajan ohjeiden mukaisissa sekä työyksikön toimintatavoitteiden mukaisessa toiminnassa ja välinehuollon työvaiheissa • perustelee monipuolisesti työtään tiedolla välinehuollon laitteiden huollosta, laadunvarmistuksesta ja validoinnista • puuttuu havaitsemiinsa laatupoikkeamiin ja perustelee toimintaansa • kirjaa huolellisesti työn toteutuksen työpaikan ohjeistuksen mukaisesti sekä tiedottaa vastuullisesti asioista myös suullisesti ja hyödyntää dokumentaatiota oman työnsä arvioinnissa • hankkii ja käyttää kattavasti työssään tietoa viranomaistoiminnasta (kuten tilailmoitukset, omavalmiste- ja toimintamuutosilmoitukset, vaaratilanneilmoitukset) • pohtii ammattieettisiä työtilanteita ja toimii vastuullisesti ja yhteistyökykyisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä • vastaa omalla toiminnallaan laite- ja potilasturvallisuudesta.

Opiskelija käyttää välineiden huoltoprosessin työvälineitä ja –menetelmiä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastaan, tunnistaa, lajittelee, puhdistaa, desinfioi, kuivaa sekä tarvittaessa pakkaa ja steriloi palveluysikön perusvälineistöä - noudattaa työssään välinehuollon laatuvaatimuksia ja osallistuu välinehuollon toimintojen laadunvarmistusmenettelyihin - tuntee vedenpuhdistusmenetelmien termit (kuten tislauk, ioninvaihto, käänteisosoosio ja erilaiset suodatusmenetelmät) - toimii työpaikan ohjeiden mukaisesti palveluysikön välinehuollon laitteiden toimintakunnon tarkistamisessa - tekee laitteille suunnitellut määrääaikaistehtävät ja huollot - tunnistaa työyksikön välineiden huollossa käytettävien laitteiden hälytykset - valmistaa työyksikön omavalmisteita ja tarvittaessa steriloi yhdessä työntekijän kanssa niitä tai nesteitä - seuraa varastotavaroiden kiertonopeutta ja tilausten tekemistä ja varastoi tuotteet ohjeiden mukaan - toimii kestävän kehityksen ohjeiden mukaan - arvioi työssä onnistumista tutuissa työtilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa vastaan, tunnistaa, lajittelee, puhdistaa, desinfioi, kuivaa sekä tarvittaessa pakkaa ja steriloi omatoimisesti palveluysikön välineistöä niiden käyttötarkoituksen, materiaalin huollettavuuden ja puhtaustasomäärityksen mukaisesti - osallistuu välinehuollon toimintojen laadunvarmistusmenettelyihin ja perustelee toimintaansa välinehuollon laatuvaatimuksilla - tuntee veden puhdistusmenetelmät ja veden kemian - toimii omatoimisesti työpaikan ohjeiden mukaisesti välinehuollon laitteiden toimintakunnon tarkistamisessa - tekee oma-aloitteisesti laitteille suunnitellut määrääaikaistehtävät ja huollot - tunnistaa palveluysikön välineiden huollossa käytettävien laitteiden hälytykset ja toimii laitehälytyksissä - valmistaa omatoimisesti palveluysikön omavalmisteita ja tarvittaessa steriloi yhdessä työntekijän kanssa niitä tai nesteitä - seuraa varastotavaroiden kiertonopeutta, tekee tilauksia ja varastoi tuotteet - ymmärtää kestävän kehityksen lähtökohdat ja toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan - arvioi työssä onnistumista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ottaa vastaan, tunnistaa, lajittelee, puhdistaa, desinfioi, kuivaa sekä tarvittaessa pakkaa ja steriloi itsenäisesti palveluysikön välineistöä niiden käyttötarkoituksen, materiaalin huollettavuuden ja puhtaustasomäärityksen mukaisesti ja arvioi toimintaansa - osallistuu välinehuollon toimintojen laadunvarmistusmenettelyihin, arvioi toiminnan merkitystä sekä välinehuoltoprosessin että palveluysikön toiminnan laatuun ja perustelee monipuolisesti toimintaansa palveluysikön ja välinehuollon laatuvaatimuksilla - perustelee veden puhdistusmenetelmien käytön tarpeellisuuden ja veden kemian merkityksen.

	- toteuttaa itsenäisesti työpaikan ohjeiden mukaan välinehuollon laitteiden toimintakunnon tarkistamisen ja perustelee ratkaisujaan laatuvaatimusten mukaan - tekee itsenäisesti laitteille suunnitellut määräaikaistehtävät ja huollot ja perustelee työhön liittyviä ratkaisuja - ottaa huomioon ajan ja muut käytettävissä olevat resurssit - toimii itsenäisesti ja vastuullisesti tilanteissa, joissa palveluyksikön välineiden huollossa käytettävissä laitteissa esiintyy toimintahäiriöitä - valmistaa itsenäisesti palveluyksikön omavalmisteita ja tarvittaessa steriloi yhdessä työntekijän kanssa niitä tai nesteitä ja perustelee toimintaansa työhön liittyvillä ohjeilla ja määräyksillä - seuraa ja arvioi varastotavaroiden kiertonopeutta, tekee tilauksia, varastoi itsenäisesti tuotteet ja perustelee toimintaansa varastointiin liittyvissä asioissa - ymmärtää kestäväen kehityksen moniulotteisuuden ja edistää omalla toiminnallaan kestävää kehitystä - arvioi työkokonaisuuden toteutumista ja työympäristön toimivuutta
--	--

Opiskelija toimii välineiden huoltoprosessin erityistilanteissa työ- ja kemikaaliturvallisuuksäädösten mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- käyttää työssään turvallisesti vetokaappeja ja tuntee niiden luokitukset - noudattaa työssään työturvallisuus- ja kemikaaliturvallisuuksäädöksiä ja työpaikan toimintaohjeita - noudattaa käyttö- ja työturvallisuustiedotteita aineiden säilytyksessä ja käytössä - käsittelee jätteet ohjeiden mukaan (kuten kemikaalit, tartuntavaarallinen jäte, lääkejäte)
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- käyttää työssään turvallisesti eri vetokaappeja ja ottaa huomioon niiden luokitukset ja toimintaperiaatteet - hankkii ja käyttää aktiivisesti tietoa työturvallisuus- ja kemikaaliturvallisuuksäädöksistä ja työpaikan toimintaohjeista - noudattaa käyttö- ja työturvallisuustiedotteita aineiden säilytyksessä ja käytössä - toimii ohjeiden mukaan erilaisten jätteiden käsittelemisessä ja hävittämisessä (kuten kemikaalit, tartuntavaarallinen jäte, lääkejäte)
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- käyttää työssään turvallisesti eri vetokaappeja ottaen huomioon niiden luokitukset, toimintaperiaatteet ja opastaa muita niiden turvalliseen käyttöön - hankkii monipuolisesti tietoa ja perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja työturvallisuus- ja kemikaaliturvallisuuksäädöksillä ja työpaikan toimintaohjeilla - noudattaa käyttö- ja työturvallisuustiedotteita aineiden säilytyksessä ja käytössä ja ohjaa muita toimijoita niiden käytössä - toimii ohjeiden mukaan erilaisten jätteiden käsittelemisessä ja hävittämisessä (kuten kemikaalit, tartuntavaarallinen jäte, lääkejäte) ja perustelee toimintaansa.

Opiskelija toimii palvelutilanteissa välineiden huoltoprosessin asiantuntijana.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee yleisimmät laboratoriovälineet ja niiden valmistusmateriaalit sekä laboratoriolaitteet kliinisissä, elintarvike- tai kemianteollisuuden työympäristöissä - toimii välineiden huoltotyötä ohjaavien arvojen ja periaatteiden mukaisesti asiakaspalvelu ja yhteistyötilanteissa - suoriutuu tehtävistä sovitussa aikataulussa - noudattaa ergonomiohjeita - käyttää tarvittavia apuvälineitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee yleisimmät laboratoriovälineet ja perustelee niiden valmistusmateriaaleille asetetut vaatimukset sekä käyttää laboratoriolaitteita kliinisissä, elintarvike- tai kemianteollisuuden työympäristöissä - toimii ammattieettisesti välinehuollon palvelutilanteissa - noudattaa eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja - työskentelee omatoimisesti ja vastuullisesti - noudattaa omatoimisesti ergonomiohjeita - säätää työpisteensä mahdollisuuksien mukaan ergonomisesti oikein - käyttää apuvälineitä taakkojen nostossa ja siirrossa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee yleisimmät laboratoriovälineet ja perustelee niiden valmistusmateriaaleille asetetut vaatimukset sekä ohjaa muita käyttämään laboratoriolaitteita kliinisissä, elintarvike- tai kemianteollisuuden työympäristöissä - noudattaa palvelutilanteissa laadukkaaseen välinehuoltotoimintaan liittyviä arvoja ja toimintaperiaatteita - perustelee ratkaisunsa työyhteisön arvojen, aikataulutuksen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti myös vaihtelevissa tilanteissa - toimii itsenäisesti, vastuullisesti ja luotettavasti - rakentaa omalta osaltaan hyvää työilmapiiriä - noudattaa itsenäisesti ergonomiohjeita - säätää työpisteensä aina mahdollisuuksien mukaan ergonomisesti oikein - käyttää esimerkillisesti apuvälineitä taakkojen nostossa ja siirrossa.

Opiskelija valvoo välineiden huoltoprosessin työn laatua.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii välineiden huoltoprosessin mukaisesti • ottaa huomioon työn suunnittelussa välineiden huoltotöiden puhtaustasovaatimukset ja materiaalin huollettavuuden • työskentelee hyväksyttävän lopputuloksen mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa vastuullisesti välineet oikeaan välineiden huoltoprosessiin niiden puhtaustasovaatimusten ja materiaalin huollettavuuden mukaisesti • perustelee ratkaisujaan välineiden käyttötarkoituksella • huolehtii työtehtävistään alusta loppuun • vastaa omasta työosuudestaan siten, että toimintaan voi luottaa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja toteuttaa itsenäisesti välineiden huoltoprosessin niiden puhtaustasovaatimusten ja materiaalin huollettavuuden mukaisesti • perustelee tekemiään ratkaisuja välineiden käyttötarkoituksen ja kokonaishuoltoprosessin mukaisesti • tiedottaa tarvittaessa henkilökuntaa välinehuoltoprosessista ja läpivientiajoista siten, että huolellinen välineiden huoltoprosessi toteutuu myös muuttuvissa tilanteissa • arvioi perustellen oman työnsä onnistumista.

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään • ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa • tekee annetut tehtävät • arvioi omaa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä tunnistaa omia työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna työssä ja itsensä kehittämisessä • työskentelee omatoimisesti ja suunnitelmallisesti • arvioi omaa työtään ja työympäristön toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä arvioi työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • hakee aktiivisesti palautetta, suhtautuu rakentavasti ja joustavasti saamaansa palautteeseen sekä korjaa aktiivisesti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • suunnittelee itsenäisesti toimintaansa, asettaa asioita tärkeysjärjestykseen sekä tekee itsenäisesti ja sujuvasti työtehtävät perustellen toimintaansa • arvioi monipuolisesti omaa työtään ja työympäristön toimivuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon ympäristössä klinisen palveluyksikön (esimerkiksi lääketutkimus, laboratorio ja apteekki) ja elintarvike- ja kemianteollisuuden työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.9. Välinehuolto suun terveydenhuollossa, 25 osp (105552)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella suun terveydenhuollon välinehuollon työtehtäviä ja toimintaa
- noudattaa suun terveydenhuollon välinehuoltoon liittyviä tavanomaisia varotoimia
- toimia välinehuollon asiantuntijana suun terveydenhuollon toimintaympäristössä ja palveluprosessissa
- toimia suun terveydenhuollon välineiden puhdistamiseen ja desinfiointiin liittyvissä työtehtävissä
- toimia suun terveydenhuollon välineiden pakkausprosessiin liittyvissä työtehtävissä
- toimia suun terveydenhuollon välineiden sterilointiprosessiin liittyvissä työtehtävissä
- ylläpitää toiminnallaan suun terveydenhuollon välinehuoltoprosessin laatua ja työturvallisuutta
- arvioida omaa toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee suun terveydenhuollon välinehuollon työtehtäviä ja toimintaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee yhdessä työntekijän kanssa suun terveydenhuollon ympäristössä toimimisen • suunnittelee suun terveydenhuollon välinehuollon työtehtävät • suunnittelee välinehuoltoprosessin työvaiheiden kulun
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee omatoimisesti suun terveydenhuollon ympäristössä toimimisen • suunnittelee potilaan hoidossa käytettävien suun terveydenhuollon välineiden huoltoprosessin hoituhuoneesta välinehuoltoon ja takaisin • suunnittelee suun terveydenhuollon välinehuollon työtehtävät huomioimalla kiireellisyysjärjestyksen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee itsenäisesti suun terveydenhuollon ympäristössä toimimisen ja perustelee suunnittelun merkityksen • suunnittelee välinehuoltoon liittyvän oikea-aikaisen toiminnan toteutumisen asiakastilanteissa • suunnittelee välinehuoltoprosessin ja välineiden riittävyyden potilaiden hoitotoimenpiteiden mukaan • suunnittelee vastuullisesti ja perustellen kiireellisyysjärjestyksen hoitotoimenpiteiden mukaan • suunnittelee ennakoivasti työympäristön muuttuvat tilanteet.

Opiskelija noudattaa suun terveydenhuollon välinehuoltoon liittyviä tavanomaisia varotoimia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii välinehuoltoprosessin mukaisesti ja noudattaa toiminnalle asetettuja puhtausaluevaatimuksia • ottaa toiminnassaan huomioon välineiden huollettavuuden, tartunnan aiheuttajan ja puhtausluokan • toimii työohjeiden mukaan infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta edistävasti • noudattaa aseptista työjärjestystä • pukee ja riisuu henkilönsuojaimet sekä huoltaa kestäkäyttöiset suojaimet aseptisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii välinehuoltoprosessissa ja noudattaa toiminnalle asetettuja puhtausaluevaatimuksia ja etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen • huoltaa omatoimisesti välineitä ja huomioi niiden huollettavuuden, tartunnan aiheuttajan ja puhtausluokan • edistää infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta omassa toiminnassaan • noudattaa tavanomaisia varotoimia työtehtävissä ja muuttuvissa tilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii joustavasti välinehuoltoprosessissa ja noudattaa toiminnalle asetettuja puhtausaluevaatimuksia ja suunnittelee seuraavaa työvaihetta • noudattaa suun terveydenhuollon välinehuoltoon liittyviä tavanomaisia varotoimia vaihtelevissa työtehtävissä ja arvioi niiden merkitystä välineistön puhtaustasoille ja toimintaympäristölle • perustelee ratkaisujaan ja työmenetelmiään tavanomaisilla varotoimilla, välineiden huollettavuudella, tartunnan aiheuttajilla ja puhtaustasoilla • ohjaa muita infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta edistävään työskentelytapaan • arvioi työyhteisön aseptista toimintaa ja antaa perusteltuja kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija toimii välinehuollon asiantuntijana suun terveydenhuollon toimintaympäristössä ja palveluprosessissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- toteuttaa työntekijän kanssa välineistön huoltoprosessin suun terveydenhuollon toimintaympäristössä - tunnistaa yhdessä työntekijän kanssa erityiskäsittelyä vaativat välineet (kuten poranterät, hammaskiven poistolaitteen kärjet, käsi- ja kulmakappaleet ja turbiinit) ja ohjaa ne oikeaan huoltoprosessiin - valvoo huoltoprosessin etenemistä - puuttuu huoltoprosessissa havaitsemiinsa epäkohtiin - huoltaa välineitä huolto-ohjeiden mukaisesti - kirjaa tarvittaessa manuaalisesti tai tietotekniikkaa hyödyntäen saapuneet välineet työpaikan ohjeiden mukaisesti - huomioi työohjeet välineiden kuljetuksesta ja vastaanottamisesta ja niiden vaikutuksesta välineen huoltotarpeeseen - käyttää työssään suun terveydenhuollon käsitteitä - toimii välinehuollon asiantuntijana suun terveydenhuollon toimintaympäristössä - toimii yhteistyökykyisesti asiakaspalvelutilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toimii omatoimisesti ja vastuullisesti suun terveydenhuollon välinehuoltoprosessissa - toteuttaa välineistön huoltoprosessin ja toimii suunnitelmallisesti ja joutuisan tehokkaasti - valvoo ja tarkkailee omatoimisesti huoltoprosessin toimintaa (kuten huoltoprosessin eteneminen, vedenlaatu, kemikaalien kulutus, laitteiden toiminta ja validointi) - puuttuu huoltoprosessissa havaitsemiinsa epäkohtiin ja perustelee huomionsa - huoltaa oma-aloitteisesti välineitä huolto-ohjeiden mukaisesti - kirjaa tarvittaessa tietotekniikkaa hyödyntäen saapuneet välineet työpaikan ohjeiden mukaisesti ja tekee tarvittavat muutokset - seuraa omatoimisesti aikatauluja välineistön kuljetuksesta ja vastaanottamisesta ja toimii välineen huoltotarpeen mukaan - käyttää työssään monipuolisesti suun terveydenhuollon käsitteitä - tunnistaa erityiskäsittelyä vaativat välineet (kuten poranterät, hammaskiven poistolaitteen kärjet, käsi- ja kulmakappaleet ja turbiinit) ja ohjaa ne oikeaan huoltoprosessiin - ymmärtää välinehuollon palveluprosessin suun terveydenhuollossa - toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja tasapuolisesti asiakaspalvelutilanteissa ja ymmärtää välinehuollon asiantuntijuuden merkityksen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii itsenäisesti, vastuullisesti ja suunnitelmallisesti suun terveydenhuollon välinehuoltoprosessissa - toteuttaa suunnitelmallisesti sekä joutuisan tehokkaasti välineistön huoltoprosessin ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit - valvoo ja tarkkailee itsenäisesti huoltoprosessin toimintaa (kuten huoltoprosessin eteneminen, vedenlaatu, kemikaalien kulutus, laitteiden toiminta ja validointi)

- puuttuu huoltoprosessissa havaitsemiinsa epäkohtiin, perustelee huomionsa ja ehdottaa vaihtoehtoja toimintamallia
- huoltaa välineitä huolto-ohjeiden mukaisesti ja perustelee toimintansa
- kirjaa tarvittaessa manuaalisesti tai tietotekniikkaa hyödyntäen vastuullisesti välineet annettujen ohjeiden mukaisesti ja perustelee kirjaamisen vaikutusta välineistön jäljitettävyyteen, laatutyöhön ja potilasturvallisuuteen
- huolehtii tarvittaessa itsenäisesti välineistön kuljetuksesta ja vastaanottamisesta välineen huoltotarpeen mukaisesti ja huomioi välineistön huollon tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksen
- käyttää työssään perustellusti suun terveydenhuollon käsitteitä
- tunnistaa itsenäisesti erityiskäsittelyä vaativat välineet (kuten poranterät, hammaskiven poistolaitteen kärjet, käsi- ja kulmakappaleet ja turbiinit) ja ohjaa ne oikeaan huoltoprosessiin
- perustelee toimintaansa kustannustehokkaan ja tuloksellisen toiminnan näkökulmista
- arvioi realistisesti ja monipuolisesti työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan sekä kehittämistarpeitaan
- toteuttaa tarvittaessa työnopastusta välineistön huoltoprosessin sisältöasioissa
- perustelee välinehuollon merkityksen osana suun terveydenhuollon toimintaympäristöä
- ymmärtää välinehuollon palveluprosessin suun terveydenhuollossa
- arvioi ja kehittää välinehuollon palveluprosessia suun terveydenhuollossa
- perustelee suun terveydenhuollon palvelujärjestelmän merkityksen osana muuta terveydenhuoltoa ja eri ammattiryhmien merkityksen palvelujärjestelmässä
- toimii moniammatillisessa työyhteisössä vastuullisesti, luotettavasti ja tasapuolisesti asiakaspalvelutilanteissa huomioiden välinehuollon asiantuntijuuden ja laadun merkityksen työssään
- toimii ammattieettisesti välinehuollon palvelutilanteissa noudattaen eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja siten, että työssä näkyy vastuullisuus hyvän työtuloksen saavuttamiseksi.

Opiskelija toimii suun terveydenhuollon välineiden puhdistamiseen ja desinfiointiin liittyvissä työtehtävissä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- vastaanottaa, kirjaa ja rekisteröi yhdessä työntekijän kanssa puhdistamis- ja desinfiointiprosessiin tulleet välineet työpaikan ohjeen mukaan - lajittelee välineet puhdistus- ja desinfiointimenetelmien mukaisesti - valitsee välineelle pesu- ja desinfiointimenetelmän ja laitteen (kuten ultraäänilaite ja pesu- ja desinfiointikone) ohjeiden mukaan - valitsee työohjeen mukaisesti käyttötarkoitukseen soveltuvan puhdistus- ja desinfiointiaineen - esipuhdistaa tarvittaessa välineet, asettelee välineet pesukoreihin tai -telineisiin hyväksyttävän puhdistustuloksen saavuttamiseksi - tarkistaa laitteen toimintavalmiuden ennen sen käyttöönottoa - käyttää työssään työohjeiden mukaan välineille soveltuvia pesu- ja desinfiointilaitteita - puhdistaa kuljetusvälineet ja desinfioi ne kemiallisin menetelmin tai koneellisesti ohjeiden mukaan - tarkkailee puhdistus- ja desinfiointilaitteiden toimintaa - tarkistaa puhdistustuloksen - noudattaa pesu- ja desinfiointiaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita aineiden säilytyksestä ja käytöstä - käyttää tietoa puhdistamis- ja desinfiointiprosessia ohjaavista säädöksistä, suosituksista, valmistajan ja työpaikan ohjeista - tekee työohjeiden mukaan puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden vaatimat päivittäiset huoltotoimenpiteet
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- vastaanottaa, kirjaa ja rekisteröi omatoimisesti puhdistamis- ja desinfiointiprosessiin tulleet välineet ja huomioi poikkeamat - lajittelee omatoimisesti välineet eri puhdistus- ja desinfiointimenetelmiin - valitsee välineelle soveltuvan pesu- ja desinfiointimenetelmän ja laitteen (kuten ultraäänilaite ja pesu- ja desinfiointikone) - valitsee käyttötarkoitukseen soveltuvan puhdistus- ja desinfiointiaineen - esipuhdistaa omatoimisesti tarvittaessa välineet, asettelee välineet pesukoreihin tai -telineisiin ja arvioi välineiden puhdistumista - tarkistaa laitteen toimintavalmiuden ennen sen käyttöönottoa ja arvioi sen merkitystä - käyttää harkiten työssään välineille soveltuvia pesu- ja desinfiointilaitteita - puhdistaa kuljetusvälineet ja desinfioi kemiallisin menetelmin tai koneellisesti ja arvioi toimintansa - tarkkailee ja arvioi omatoimisesti puhdistus- ja desinfiointilaitteiden toimintaa - tarkistaa puhdistustuloksen ja toimii se mukaisesti - noudattaa pesu- ja desinfiointiaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita aineiden säilytyksestä ja käytöstä ja arvioi ohjeiden merkitystä - hankkii ja käyttää aktiivisesti tietoa puhdistamis- ja desinfiointiprosessia ohjaavista säädöksistä, suosituksista, valmistajan ja työpaikan ohjeista

	• tekee omatoimisesti puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden vaatimat päivittäiset huoltotoimenpiteet ja arvioi toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• vastaanottaa, kirjaa ja rekisteröi itsenäisesti puhdistamis- ja desinfiointiprosessiin tulleet välineet ja perustelee niiden kirjaamisen merkityksen • lajittelee itsenäisesti välineet puhdistus- ja desinfiointimenetelmien mukaisesti ja perustelee toimintansa • valitsee perustellen välineelle pesu- ja desinfiointimenetelmän ja laitteen (kuten ultraäänilaitte ja pesu- ja desinfiointikone) • valitsee perustellen käyttötarkoitukseen soveltuvan puhdistus- ja desinfiointiaineen ja ohjaa muita aineiden käyttöön • esipuhdistaa itsenäisesti tarvittaessa välineet, asettelee välineet pesukoreihin tai -telineisiin hyväksyttävän puhdistustuloksen saavuttamiseksi • tarkistaa itsenäisesti laitteen toimintavalmiuden ennen sen käyttöönottoa ja perustelee toimintansa • käyttää työssään itsenäisesti välineille soveltuvia pesu- ja desinfiointilaitteita • puhdistaa kuljetusvälineet ja desinfioi ne kemiallisin menetelmin tai koneellisesti ja perustelee toimintansa • tarkkailee itsenäisesti puhdistus- ja desinfiointilaitteiden toimintaa ja perustelee eri pesuvaiheiden merkitystä • tarkistaa perustellen puhdistustuloksen • noudattaa pesu- ja desinfiointiaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita aineiden säilytyksestä ja käytöstä sekä perustelee ohjeiden ajantasaisuuden merkitystä • hankkii ja käyttää perustellusti tietoa puhdistamis- ja desinfiointiprosessia ohjaavista säädöksistä, suosituksista, valmistajan ja työpaikan ohjeista • tekee itsenäisesti ja perustellen puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden vaatimat päivittäiset huoltotoimenpiteet • ottaa kantaa välineiden huollettavuuteen ja niiden hyvän puhdistus- ja desinfiointituloksen aikaan saamiseksi • perustelee puhdistamis- ja desinfiointiprosessissa tekemiään ratkaisuja välineiden materiaalien huollettavuuden mukaan • puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin ja tuo esille perusteltuja kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija toimii suun terveydenhuollon välineiden pakkausprosessiin liittyvissä työtehtävissä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tarkistaa suun terveydenhoidon tutkimus- ja hoitovälineiden nimikkeet, käyttökunnon, lukumäärän ja vastaavuuden asiakkaan tilauksen mukaisesti - tunnistaa suun terveydenhuollossa tavallisimmin käytettäviä välineitä ja instrumentteja (kuten poranterät, juurihoitoneulat, peilit, jäljennöslusikat, kyretit, sirpit, ekskavaattorit ja juurenhoitovälineet) - kuivaa välineet ohjeiden mukaisilla kuivausmenetelmillä (kuten kuivauskaappi tai paineilmahuuhallin) - tarkistaa puhdistettujen ja desinfioitujen välineiden pesutuloksen, käyttökunnon sekä pintavauriot - palauttaa likaisen välineen uudelleen puhdistettavaksi tai vaurioituneen välineen ohjeiden mukaan poistettavaksi - kokoaa purettuja välineitä sekä noudattaa välineiden asettelussa asiakkaan toivomaa järjestystä - huolehtii instrumenttien öljyamisestä manuaalisesti tai öljyämislaitteella - pakkaa välineitä pakkausmenetelmän tai valmistajan ohjeen mukaisesti - hyödyntää työssään tietoa pakkausmateriaalien ja -menetelmien vaatimuksista - käyttää kuumasaumaaajaa pakkausten sulkemiseen ja tarkastaa sauman laadun silmämääräisesti - merkitsee pakkaukset ohjeen mukaisesti - asettelee pakkaukset sterilointikoreihin, kuljetus- ja säilytyslaatikoihin ohjeiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tarkistaa omatoimisesti suun terveydenhoidon tutkimus- ja hoitovälineiden nimikkeet, käyttökunnon, lukumäärän ja vastaavuuden asiakkaan tilauksen mukaisesti - tunnistaa ja nimeää suun terveydenhuollossa käytettäviä välineitä ja instrumentteja (kuten poranterät, juurihoitoneulat, peilit, jäljennöslusikat, kyretit, sirpit, ekskavaattorit ja juurenhoitovälineet) - valitsee välineelle kuivausmenetelmän (kuten kuivauskaappi tai paineilmahuuhallin) - tarkistaa omatoimisesti puhdistettujen ja desinfioitujen välineiden pesutuloksen, käyttökunnon sekä pintavauriot - palauttaa omatoimisesti likaisen välineen uudelleen puhdistettavaksi tai vaurioituneen välineen ohjeiden mukaan poistettavaksi - kokoaa omatoimisesti purettuja välineitä sekä noudattaa välineiden asettelussa asiakkaan toivomaa järjestystä - huolehtii omatoimisesti instrumenttien öljyamisestä manuaalisesti tai öljyämislaitteella - pakkaa omatoimisesti välineitä pakkausmenetelmän tai valmistajan ohjeen mukaisesti - hyödyntää omatoimisesti työssään tietoa pakkausmateriaalien- ja menetelmien vaatimuksista infektioiden torjunta työn näkökulmasta - käyttää kuumasaumaaajaa pakkausten sulkemiseen ja valitsee sterilointipussille sopivan lämpötilan - tarkastaa sauman laadun ja huomioi poikkeavuudet saumausjäljessä

	• merkitsee pakkaukset vahingoittamatta pakkauksen sisältöä • asettelee pakkaukset omatoimisesti sterilointikoreihin, kuljetus- ja säilytyslaatikoihin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tarkistaa itsenäisesti ja perustellen suun terveydenhoidon tutkimus- ja hoitovälineiden nimikkeet, käyttökunnon ja lukumäärän asiakkaan tilauksen mukaisesti • tunnistaa ja nimeää monipuolisesti suun terveydenhuollossa käytettäviä välineitä ja instrumentteja (kuten poranterät, juurihoitoneulat, peilit, jäljennöslusikat, kyretit, sirpit, ekskavaattorit ja juurenhoitovälineet) sekä osaa kertoa niiden käyttötarkoituksista • valitsee erilaisille välineille kuivausmenetelmän (kuten kuivauskaappi tai paineilmapuhallin) ja perustelee kuivaamisen merkityksen • tarkistaa itsenäisesti ja virheettömästi puhdistettujen ja desinfioitujen välineiden pesutuloksen, käyttökunnon sekä pintavauriot • palauttaa itsenäisesti ja perustellen likaisen välineen uudelleen puhdistettavaksi tai vaurioituneen välineen ohjeiden mukaan poistettavaksi • kokoaa itsenäisesti purettuja välineitä sekä noudattaa välineiden asettelussa asiakkaan toivomaa järjestystä • arvioi ja perustelee instrumentin öljyämisen tarpeen ja öljyää instrumentin manuaalisesti tai öljyämislaitteella • pakkaa itsenäisesti ja perustellusti välineitä pakkausmenetelmän tai valmistajan ohjeen mukaisesti • hyödyntää itsenäisesti ja perustellen työssään tietoa pakkausmateriaalien ja -menetelmien vaatimuksista infektioiden torjuntatyön ja asiakkaan näkökulmasta • käyttää kuumasaumaajaa pakkausten sulkemiseen ja valitsee perustellusti sterilointipussille sopivan lämpötilan • tarkastaa sauman laadun ja hyödyntää perustellusti tietoa käytettävissä olevista testeistä • merkitsee pakkaukset vahingoittamatta pakkauksen sisältöä ja arvioi eri merkitsemistapojen vaikutuksia pakatulle tuotteelle • asettelee omatoimisesti pakkaukset sterilointikoreihin, kuljetus- ja säilytyslaatikoihin ja perustelee toiminnan • ottaa huomioon ajan ja muut käytettävissä olevat resurssit sekä opastaa ja ohjaa niihin liittyen työntekijää tai opiskelijaa.

Opiskelija toimii suun terveydenhuollon välineiden sterilointiprosessiin liittyvissä työtehtävissä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työssään sterilointia ohjaavia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita • tuntee steriiliyteen liittyvät symbolit, steriiliyden määritelmät ja steriloinnin perusteet • esittelee pienen ja suuren höyryautoklaavin rakenteen, mittauslaitteet, toimintaperiaatteen, höyrysterilointiprosessin vaiheet, veden merkityksen steriloinnin lopputulokseen ja puhtaan höyryn muodostumiseen • esittelee ilmanpoistokyvyn ja höyryn tunkeutumisen testaamisen steriloinnin lopputulokseen • vastaanottaa ja lajittelee steriloitavat välineet asiakkaan tilaus- ja toimitusprosessin mukaisesti sekä tarkastaa steriloitavan tuotteen moitteettomuuden • asettelee steriloitavat tuotteet sterilointikoreihin ja tekee sterilointikuorman validoitujen mallikuormien ja ohjeiden mukaisesti • steriloi yhdessä työntekijän kanssa pakattuja ja pakkaamattomia tuotteita työohjeen mukaan • noudattaa yhdessä työntekijän kanssa autoklaavin käyttöohjeita • valvoo sterilointiprosessin eräkohtaista ajoa ja hyväksyy ajon • hyödyntää eräajon tarkkailussa ja hyväksynnässä fysikaalisia mittareita sekä sterilointiprosessin graafista kirjausta • purkaa sterilointikuorman, tarkastaa steriloidut tuotteet ja hylkää tarvittaessa steriloidun tuotteen • noudattaa toimintaohjeita sterilointilaitteiden hälytyksissä ja raportoi hälytyksen syystä • testaa yhdessä työntekijän kanssa höyryautoklaavin käyttökuntoa • dokumentoi välineiden sterilointiprosessin ohjeiden mukaisesti sekä tallentaa dokumentit
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii ja käyttää aktiivisesti tietoa sterilointia ohjaavista säädöksistä, määräyksistä, suosituksista ja ohjeista • esittelee steriiliyteen liittyvät symbolit, steriiliyden määritelmät ja steriloinnin perusteet • esittelee monipuolisesti pienen ja suuren höyryautoklaavin rakenteen, mittauslaitteet, toimintaperiaatteen, höyrysterilointiprosessin vaiheet, veden merkityksen steriloinnin lopputulokseen ja puhtaan höyryn muodostumiseen • esittelee ilmanpoistokyvyn ja höyryn tunkeutumisen testaamisen vaikutukset steriloinnin lopputulokseen • vastaanottaa ja lajittelee steriloitavat välineet omatoimisesti asiakkaan tilaus- ja toimitusprosessin mukaisesti sekä tarkastaa steriloitavan tuotteen moitteettomuuden • asettelee steriloitavat tuotteet sterilointikoreihin ja tekee omatoimisesti sterilointikuorman validoitujen mallikuormien ja ohjeiden mukaisesti • steriloi yhdessä työntekijän kanssa pakattuja ja pakkaamattomia tuotteita ja arvioi toimintansa • noudattaa yhdessä työntekijän kanssa autoklaavin käyttöohjeita ja perustelee niiden merkityksen • valvoo ja tarkkailee omatoimisesti sterilointiprosessin aikana eräkohtaista ajoa ja hyväksyy ajon

	• hyödyntää eräajon tarkkailussa ja hyväksynnässä fysikaalisia mittareita ja sterilointiprosessin graafista kirjausta sekä arvioi niiden merkitystä • purkaa omatoimisesti sterilointikuorman, tarkastaa steriloidut tuotteet ja hylkää tarvittaessa steriloidun tuotteen • noudattaa toimintaohjeita sterilointilaitteiden hälytyksissä, tulkitsee toimenpide- ja hälytysarvoja sekä raportoi hälytyksen syystä • testaa yhdessä työntekijän kanssa höyryautoklaavin käyttökuntoa ja ymmärtää testauksen merkityksen • dokumentoi välineiden sterilointiprosessin ohjeiden mukaisesti, tallentaa dokumentit sekä hyödyntää työn suunnittelussa ja toteutuksessa sterilointiprosessin dokumentointia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja sterilointia ohjaavilla säädöksillä, määräyksillä, suosituksilla ja ohjeilla • perustelee kattavasti ja luotettavasti steriloinnin toimintaympäristöön liittyviä valintojaan, toimintatapojaan ja ratkaisujaan käyttäen oikeita ammattikäsitteitä, steriiliyteen liittyviä symboleita ja steriiliyden määritelmiä sekä steriloinnin perusteita • esittelee perustellen pienen ja suuren höyryautoklaavin rakenteen, mittauslaitteet, toimintaperiaatteen, höyrysterilointiprosessin vaiheet, veden merkityksen steriloinnin lopputulokseen ja puhtaan höyryn muodostumiseen • perustelee ilmanpoistokyvyn ja höyryn tunkeutumisen testaamisen vaikutukset steriloinnin lopputulokseen • vastaanottaa ja lajittelee steriloitavat välineet itsenäisesti ja perustellen asiakkaan tilaus- ja toimitusprosessin mukaisesti sekä tarkastaa steriloitavan tuotteen moitteettomuuden ja raportoi vastuullisesti laatupoikkeamista • toimii virheellisten tuotteiden käsittelyssä ohjeiden mukaisesti • asettelee steriloitavat tuotteet sterilointikoreihin ja tekee itsenäisesti ja perustellen sterilointikuorman validoitujen mallikuormien ja ohjeiden mukaisesti • steriloi yhdessä työntekijän kanssa pakattuja ja pakkaamattomia tuotteita työohjeen mukaan ja perustelee toimintansa • noudattaa yhdessä työntekijän kanssa autoklaavin käyttöohjeita ja ohjaa ohjeiden noudattamiseen • valvoo, tarkkailee ja hyväksyy itsenäisesti sterilointiprosessin eräkohtaisia ajoja • hyödyntää eräajon tarkkailussa ja hyväksynnässä perustellusti laitteiden fysikaalisten mittareiden ja sterilointiprosessin graafista kirjausta • purkaa itsenäisesti ja perustellen sterilointikuorman, tarkastaa steriloidut tuotteet ja hylkää tarvittaessa steriloidun tuotteen • toimii toimintaohjeiden mukaisesti sterilointilaitteiden hälytystilanteissa, tulkitsee toimenpide- ja hälytysarvoja sekä raportoi vastuullisesti hälytyksen syystä ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla • testaa yhdessä työntekijän kanssa höyryautoklaavin käyttökuntoa ja perustelee testauksen merkityksen • dokumentoi välineiden sterilointiprosessin ohjeiden mukaisesti, tallentaa dokumentit • perustelee toimintaansa sterilointiprosessin aikaisen dokumentoinnin vaikutuksella välineiden jäljitettävyyteen.

Opiskelija ylläpitää toiminnallaan suun terveydenhuollon välinehuoltoprosessin laatua ja työturvallisuutta.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tallettaa yhdessä työntekijän kanssa huoltoprosessissa syntyneet dokumentit - tekee työntekijän kanssa laitteille päivittäiset huoltotoimenpiteet - noudattaa työssään säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja työpaikan ohjeita välineiden huoltoprosessissa - noudattaa työyhteisön laatuvaatimuksia - noudattaa työturvallisuusohjeita (kuten kuulosuojaimien käyttö) - käsittelee huolellisesti ja varovaisesti terävät, pistävät ja viiltävät instrumentit - toimii työohjeiden mukaan pistotapaturmatilanteessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tallettaa omatoimisesti huoltoprosessissa syntyneet dokumentit - käyttää dokumentteja tarvittaessa toiminnan perustelun apuna - tiedottaa havaitsemistaan laatupoikkeamista - tekee omatoimisesti laitteille päivittäiset huoltotoimenpiteet - käyttää tietoa välineiden huoltoprosessia ohjaavista säädöksistä, määräyksistä, suosituksista ja työpaikan ohjeista sekä noudattaa näitä työssään - toimii välinehuoltotyön vastuun ja velvollisuuksien mukaisesti välineistön huoltoprosessissa - noudattaa työyhteisön laatuvaatimuksia ja ymmärtää laatutavoitteiden merkityksen - noudattaa oma-aloitteisesti työturvallisuusohjeita (kuten kuulosuojaimien käyttö) - tiedottaa toimintaympäristössään havaitsemistaan työturvallisuusriskeistä ja vaaroista - tunnistaa riskitilanteet ja käsittelee varovasti teräviä, pistäviä ja viiltäviä välineitä - toimii omatoimisesti työohjeiden mukaan pistotapaturmatilanteessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tallettaa huoltoprosessissa syntyneet dokumentit ja perustelee dokumentoinnin merkityksen - hyödyntää dokumentaatiota oman työnsä ja toimintaympäristön arviointiin - arvioi laatupoikkeamien huomioimisen merkitystä välinehuoltotyön laadun kehittämisessä - tekee vastuullisesti laitteille päivittäiset huoltotoimenpiteet ja perustelee toimintansa - käyttää aktiivisesti tietoa ja perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja välineiden huoltoprosessia ohjaavilla säädöksillä, määräyksillä, suosituksilla ja työpaikan ohjeilla ja toimii työssään vastuullisesti niiden mukaisesti - asettaa työnsä laatuvaatimukset työyhteisön laatuvaatimusten mukaisesti - arvioi työyhteisön laatuvaatimuksia ja antaa perusteltuja kehittämisohjeita - tiedottaa tarvittaessa työn laatuun liittyvistä asioista - tiedottaa havaitsemistaan työturvallisuusriskeistä ja epäkohdista - ohjaa muita noudattamaan työturvallisuusohjeita (kuten kuulosuojaimien käyttö) - ohjaa muita noudattamaan huolellisuutta ja varovaisuutta terävien, pistävien ja viiltävien instrumenttien käsittelyssä

- ennaltaehkäisee viilto- ja pistotapaturmien synnyn ja ohjaa muita toimimaan pistotapaturmatilanteessa.

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään • ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa • tekee annetut tehtävät • arvioi omaa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä tunnistaa omia työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna työssä ja itsensä kehittämisessä • työskentelee omatoimisesti ja suunnitelmallisesti • arvioi omaa työtään ja työympäristön toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä arvioi työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • hakee aktiivisesti palautetta, suhtautuu rakentavasti ja joustavasti saamaansa palautteeseen sekä korjaa aktiivisesti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • suunnittelee itsenäisesti toimintaansa, asettaa asioita tärkeysjärjestykseen sekä tekee itsenäisesti ja sujuvasti työtehtävät perustellen toimintaansa • arvioi monipuolisesti omaa työtään ja työympäristön toimivuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla suun terveydenhuollon ympäristössä välineiden huollon työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.10. Välinehuolto toimenpideyksiköissä, 25 osp (105553)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella työtään toimenpideyksikön välineiden huoltoprosessissa
- toimia toimenpideyksikön välineiden huoltoprosessissa
- noudattaa työyksikön välinehuollon puhtausaluekäytäntöjä ja tavanomaisia varotoimia
- toimia välineiden huollon asiantuntijana palvelutilanteissa
- ennaltaehkäistä mikrobikontaminaatioita
- käyttää toimenpideyksikön työvälineitä, -menetelmiä ja -laitteita välineiden huoltoprosessissa
- noudattaa työssään välineiden huoltoprosessin työohjeita ja -määräyksiä
- valvoa välineiden huoltotyön laatua

- noudattaa kestävän kehityksen periaatteita
- noudattaa työ- ja kemikaaliturvallisuusohjeita
- edistää henkilökohtaista terveyttä ja työhyvinvointia
- arvioida omaa toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee työtään toimenpideyksikön välineiden huoltoprosessissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtään yhdessä työntekijän kanssa noudattaen toimenpideyksikön välineiden huollon organisointimallia • suunnittelee välineiden huoltotyöt toimenpideyksikön päivittäisen toimintasuunnitelman mukaisesti (kuten leikkaus-, tähystys- tai toimenpidelista ja sen sisältämät tiedot)
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee omatoimisesti työtään noudattaen toimenpideyksikön välineiden huollon organisointimallia • suunnittelee omatoimisesti välineiden huoltotyöt toimenpideyksikön päivittäisen toimintasuunnitelman mukaisesti (kuten leikkaus-, tähystys- tai toimenpidelista ja sen sisältämät tiedot) • selviytyy muuttuvissa tilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee työnsä itsenäisesti noudattaen toimenpideyksikön välineiden huollon organisointimallia • toimii asiakaspalveluyksikön asettamien välineiden huollon tavoitteiden mukaisesti • ottaa huomioon toimivan ja aseptisen työjärjestyksen sekä toimenpideyksikön päivittäisen toimintasuunnitelman välineiden huoltotyössä (kuten leikkaus-, tähystys- tai toimenpidelista ja sen sisältämät tiedot) • tekee joustavasti työhönsä liittyviä ratkaisuja.

Opiskelija toimii toimenpideyksikön välineiden huoltoprosessissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastaan ja lajittelee välineet - valitsee välineille sopivan puhdistus-, desinfiointi-, kuivaus-, tarkistus- ja pakkaamismenetelmän - puhdistaa, desinfioi, kuivaa, tarkistaa, kokoaa ja pakkaa esikäsitlemättömiä ja/tai toimenpidehuoneessa hoitohenkilökunnan esikäsitlemiä välineitä - puhdistaa kuljetusvälineet ja desinfioi ne kemiallisin menetelmin - purkaa välineet valmistajan ohjeiden ja työohjeiden mukaisesti - puhdistaa, desinfioi, kuivaa, tarkistaa, kokoaa ja pakkaa käsin lämpödesinfektiota kestävämmät välineet toimenpideyksikössä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa vastaan ja lajittelee omatoimisesti erilaiset välineet - puhdistaa, desinfioi, kuivaa, tarkistaa, kokoaa ja pakkaa omatoimisesti esikäsitlemättömiä ja/tai toimenpidehuoneessa hoitohenkilökunnan esikäsitlemiä välineitä suunnitelmallisesti sekä joutuisan tehokkaasti - purkaa omatoimisesti välineet valmistajan ohjeiden ja työohjeiden mukaisesti - puhdistaa ja desinfioi käsin huolellisesti ja varoen lämpödesinfektiota kestävämmät välineet toimenpideyksikössä - tarkistaa omatoimisesti puhdistustuloksen, kuivaa välineen, tarkistaa, kokoaa ja pakkaa sen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toteuttaa itsenäisesti esikäsitlemättömien ja/tai toimenpidehuoneessa hoitohenkilökunnan esikäsitlemien välineiden puhdistamisen, desinfioinnin, kuivauksen, tarkistamisen ja pakkaamisen - purkaa välineet huolellisesti ja itsenäisesti valmistajan ohjeita ja työohjeita noudattaen - tekee työtehtävät itsenäisesti ja joutuisan tehokkaasti - ottaa huomioon ajan ja muut käytettävissä olevat resurssit - ottaa vastaan ja lajittelee itsenäisesti erilaiset välineet - ottaa huomioon välineiden huollon kiireellisyyden ja välinehuollon organisaatiokohtaisen tuotantoprosessin sekä siihen käytettävän ajan - puhdistaa kuljetusvälineet ja desinfioi ne kemiallisin menetelmin - ottaa kantaa välineiden huollettavuuteen puhtaustason saavuttamisen näkökulmasta - puuttuu havaitsemiinsa laatupoikkeamiin - puhdistaa ja desinfioi käsin itsenäisesti ja varoen lämpödesinfektiota kestävämmät välineet toimenpideyksikössä - opastaa muita hyvän puhdistustuloksen tarkastamiseen, kuivaukseen, desinfiointiin, tarkistamiseen ja pakkaamiseen välinehuoltoprosessin mukaisesti.

Opiskelija noudattaa työyksikön välinehuollon puhtausaluekäytäntöjä ja tavanomaisia varotoimia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii aseptisesti ja noudattaa tavanomaisia varotoimia • noudattaa eritetahradesinfektioon, käsihygieniaan, pukeutumiseen, suojainten käyttämiseen ja riisumiseen liittyviä oikeita toimintaperiaatteita • ylläpitää työympäristön puhtautta ja siisteyttä • edistää omaa terveyttään • noudattaa työyksikön ohjeita pistotapaturmissa • käsittelee riskijätteitä työpaikan jätteiden käsittelyohjeiden mukaisesti • työskentelee kontaminoimatta työympäristöä • noudattaa työturvallisuus- ja kemikaaliohjeita, tiedostaa työskentelyn vaarat ja toimii työyksikön toimintamallin mukaisesti tapaturman sattuessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• vastaa omalta osaltaan aseptiikasta ja tavanomaisten varotoimien mukaisten toimintojen noudattamisesta • perustelee toimintaansa eritetahradesinfektion, pistotapaturmien ennaltaehkäisyyn, käsihygienian, pukeutumisen, itsensä roiskeilta suojaamisen ja suojainten käyttämisen infektioiden torjunnan ja potilasturvallisuuden näkökulmista • ylläpitää omatoimisesti työympäristön puhtautta ja siisteyttä • edistää omaa terveyttään ja arvioi terveyden merkitystä välinehuollon työtehtävissä • selvittää työpaikan toimintaohjeet pistotapaturmissa ja toimii niiden mukaisesti • käsittelee riskijätteitä turvallisesti työpaikan jätteiden käsittelyohjeiden mukaisesti • työskentelee suunnitelmallisesti kontaminoimatta työympäristöä • noudattaa työturvallisuus- ja kemikaaliohjeita sekä havaitsee ja ilmoittaa turvallisuuden vaaroista ja toimii työyksikön toimintamallin mukaisesti tapaturman sattuessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee puhdistamis- ja desinfektioprosessissa tekemiään ratkaisuja aseptiikkaa, infektioiden torjuntatyötä ja potilas- ja työturvallisuutta edistävästi • työskentelee puhtausaluekäytäntöjä ja tavanomaisia varotoimia noudattaen • ylläpitää ennakoivasti ja oma-aloitteisesti työympäristön puhtautta, siisteyttä ja järjestystä • perustelee tartunnan kantajana toimimisen merkitystä taloudellisuuden ja potilasturvallisuuden näkökulmasta • ohjaa muita toimijoita eritetahradesinfektioon, pistotapaturmien ennaltaehkäisyyn, käsihygieniaan, pukeutumiseen, itsensä roiskeilta suojaamiseen ja suojainten käyttämiseen toimenpideyksikössä • ohjaa muita työyksikön ohjeiden mukaisesti pistotapaturmissa ja riskijätteiden turvallisessa käsittelyssä • noudattaa työturvallisuus- ja kemikaaliohjeita sekä havaitsee ja osaa arvioida työhön liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä sekä toimii työyksikön toimintamallin mukaisesti tapaturman sattuessa.

Opiskelija toimii välineiden huollon asiantuntijana palvelutilanteissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii yhteistyössä moniammatillisessa työyhteisössä • suoriutuu tehtävistä sovitussa aikataulussa • toimii ammattieettisesti välinehuollon palvelutilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii välineiden huoltotyötä ohjaavien arvojen ja periaatteiden mukaisesti asiakaspalvelu- ja yhteistyötilanteissa • noudattaa eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja • työskentelee omatoimisesti ja vastuullisesti moniammatillisessa työyhteisössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii välineiden huoltotyötä ohjaavien arvojen ja periaatteiden mukaisesti asiakaspalvelu- ja yhteistyötilanteissa ja perustelee yhteistyön tärkeyden merkityksen • noudattaa palvelutilanteissa laadukkaaseen välinehuoltotoimintaan liittyviä arvoja ja toimintaperiaatteita • perustelee ratkaisunsa työyhteisön arvojen, aikataulutuksen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti myös vaihtelevissa tilanteissa • toimii itsenäisesti, vastuullisesti ja luotettavasti moniammatillisessa työyhteisössä.

Opiskelija ennaltaehkäisee mikrobikontaminaatioita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ennaltaehkäisee mikrobikontaminaatioita annostelemalla käyttötarkoitukseen soveltuvan pesu- ja desinfiointiaineen annettujen ohjeiden mukaisesti • puhdistaa ohjeiden mukaan tutkimus- ja hoitovälineet, työskentelypinnat, laitteet ja tarvikkeet ja kuljetusvälineet sekä desinfioi ne kemiallisin menetelmin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valitsee omatoimisesti välineille sopivan puhdistus-, desinfiointi- ja kuivausmenetelmän ottaen huomioon tartunnan aiheuttajan sekä puhtausluokat • valitsee omatoimisesti käyttötarkoitukseen soveltuvan mikrobikontaminaatioita estävän pesu- ja desinfiointiaineen • estää mikrobikontaminaatioita puhdistamalla ja desinfioimalla tutkimus- ja hoitovälineet, työskentelypinnat, laitteet ja tarvikkeet ja kuljetusvälineet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valitsee itsenäisesti ja perustellusti välineille sopivan puhdistus-, desinfiointi- ja kuivausmenetelmän niiden mikrobien tartuntaketjun katkaisemisen näkökulmasta • valitsee ja perustelee käyttötarkoitukseen soveltuvan mikrobikontaminaatioita estävän pesu- ja desinfiointiaineen • puhdistaa ja desinfioi tutkimus- ja hoitovälineet, työskentelypinnat, laitteet ja tarvikkeet ja kuljetusvälineet sekä perustelee mikrobikontaminaatioiden ehkäisyn merkityksen • opastaa muita mikrobikontaminaatioiden ennaltaehkäisyyn.

Opiskelija käyttää toimenpideyksikön työvälineitä, -menetelmiä ja -laitteita välineiden huoltoprosessissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii yhdessä työntekijän kanssa välinehuollon vastuualueen mukaisesti toimenpideyksikön laitteiden puhdistamisen ja desinfioinnin sekä toimintakunnon tarkistustehtävissä • hyödyntää työssään tietoa laitevalmistajan puhdistamis- ja desinfiointiohjeista • käyttää työssään välineille soveltuvia puhdistus-, desinfiointi- ja kuivauslaitteita ja niiden ohjelmia • tarkkailee puhdistus-, desinfiointi- sekä kuivauslaitteiden toimintaa • tunnistaa toimenpideyksikön välinehuollossa käytettävien laitteiden hälytykset ja toimii yhdessä työntekijän kanssa laitehälytyksissä • tekee yhdessä työntekijän kanssa välinehuollon laitteiden vaatimat päivittäiset huoltotoimenpiteet ja kirjaa työn toteutuksen • noudattaa ergonomiohjeita • käyttää tarvittavia apuvälineitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii välinehuollon vastuualueen mukaisesti toimenpideyksikön laitteiden puhdistamisen ja desinfioinnin sekä toimintakunnon tarkistustehtävissä • suunnittelee työnsä omatoimisesti laitevalmistajan puhdistamis- ja desinfiointi-ohjeiden sekä asiakasyksikön toimintatavoitteiden mukaisesti • käyttää työssään omatoimisesti välineille soveltuvia puhdistamis-, desinfiointi- ja kuivauslaitteita ja niiden ohjelmia • arvioi puhdistus-, desinfiointi- sekä kuivausprosessin toteutumista tarkkailemalla laitteiden fysikaalisia mittareita ja saavutettua puhdistustulosta • tekee omatoimisesti välinehuollon laitteiden vaatimat päivittäiset huoltotoimenpiteet • havainnoi ja tiedottaa laitteiden mahdollisista toimintahäiriöistä • kirjaa omatoimisesti työn toteutuksen työpaikan ohjeistuksen mukaisesti • hyödyntää työssään tietoa laitteiden määräaika- ja laitehuollosta • tunnistaa toimenpideyksikön välinehuollossa käytettävien laitteiden hälytykset ja toimii laitehälytyksissä • tulkitsee toimenpide- ja hälytysarvoja sekä laitteen validointitestituloksia laitehuollon tarpeen arvioinnissa • noudattaa omatoimisesti ergonomiohjeita • säättää omatoimisesti työpisteensä mahdollisuuksien mukaan ergonomisesti oikein • käyttää apuvälineitä taakkojen nostossa ja siirrossa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee itsenäisesti toimenpideyksikön laitteiden puhdistamis- ja desinfiointi- sekä toimintakunnon tarkistustehtävät huolella välinehuollon vastuualueen mukaisesti • opastaa muita laitevalmistajan puhdistamis- ja desinfiointiohjeiden sekä asiakasyksikön toimintatavoitteiden mukaisessa toiminnassa • valitsee perustellusti välineille soveltuvan puhdistamis-, desinfiointi- ja kuivauslaitteen ohjelmat

- perustelee puhdistus-, desinfiointi- sekä kuivausprosessin onnistumisen tulkitsemalla laitteiden fysikaalisia mittareita ja saavutettua puhdistustulosta
- opastaa muita laitteiden vaatimissa päivittäisissä huoltotoimenpiteissä
- havainnoi, tiedottaa ja opastaa muita välinehuollon laitteiden mahdollisista toimintahäiriöistä
- hyödyntää työssään tietoa toimenpideyksikön välinehuollon laitteiden validoinnista
- kirjaa itsenäisesti työn toteutuksen työpaikan ohjeistuksen mukaisesti ja perustelee kirjaamisen merkityksen
- perustelee laitteiden huoltotehtävien vastuu- ja tehtäväjaon moniammatillisen (kuten laitoshuoltajat, tekninen henkilöstö, hoitajat) toiminnan näkökulmasta
- toimii itsenäisesti ja vastuullisesti tilanteissa, missä toimenpideyksikön välinehuollossa käytettävissä laitteissa esiintyy toimintahäiriöitä
- tiedottaa tilanteesta vastuullisesti
- perustelee laitteiden huoltotarvetta hälytysarvojen sekä laitteen validointitestitulosten mukaisesti
- tekee tarvittavat toimenpiteet laitteen toimintakunnon tarkistamiseksi
- noudattaa itsenäisesti ergonomiohjeita ja ohjaa muita
- säättää työpisteensä aina mahdollisuuksien mukaan ergonomisesti oikein
- käyttää monipuolisesti apuvälineitä taakkojen nostossa ja siirrossa.

Opiskelija noudattaa työssään välineiden huoltoprosessin työohjeita ja -määräyksiä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työssään säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja työpaikan ohjeita (kuten kertakäyttötuotteet, laitteiden CE-merkinnät, infektioiden torjuntatyön ja ammattitaidon kehittäminen) • hyödyntää työssään tietoa verivarotoimista ja tartuntariskistä sekä ottaa ne huomioon toimenpideyksikön välinehuoltotyössä • noudattaa käyttö- ja työturvallisuustiedotteita aineiden säilytyksessä ja käytössä • noudattaa ohjatusti tartuntaeristysohjeita • noudattaa työssään pesun ja desinfioinnin laatuvaatimuksia • toimii toimenpidevälineiden huoltoprosessin mukaisesti • ottaa huomioon työn suunnittelussa välineiden huoltotöiden puhtaustasovaatimukset ja materiaalin huollettavuuden • työskentelee hyväksyttävän lopputuloksen mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii ja käyttää aktiivisesti tietoa välinehuoltotyötä toimenpideyksikössä ohjaavista säädöksistä, määräyksistä, suosituksista ja työpaikan ohjeista • valitsee omatoimisesti työmenetelmät verivarotoimien ja tartuntariskien välttämisen näkökulmista • selvittää käyttö- ja työturvallisuustiedotteista ohjeet aineiden säilytyksestä ja käytöstä • puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin • toimii tartuntaeristysohjeiden mukaan • arvioi välinehuoltotyön merkitystä toimenpidepotilaiden hoitoon liittyvien infektioiden ennaltaehkäisyssä • noudattaa työssään pesun ja desinfioinnin laatuvaatimuksia • huolehtii omatoimisesti rikkoutuneiden, kuluneiden, tylsien tai liian jäykkien instrumenttien tilalle uusien tai korvaavien välineiden hankkimisesta tai huoltoon ohjaamisesta • tiedottaa tarvittavista jatkotoimenpiteistä välineistön kuntoon liittyen • suojaa instrumentit kolhuilta kuljetuksen ja käsittelyn aikana
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja välinehuoltotyötä toimenpideyksikössä ohjaavilla säädöksillä, määräyksillä, suosituksilla ja työpaikan ohjeilla • tekee havaintoja ja tuo esille tarvittavia muutosehdotuksia työohjeiden käyttökelpoisuudesta ja tarvittavista muutoksista • puuttuu perustellusti havaitsemiinsa epäkohtiin • perustelee toimintaansa ja tekemiään valintoja hoito- ja tutkimusvälineistön huollossa ja toimintaympäristössä toimimisessa verivarotoimilla ja tartuntariskeillä sekä työturvallisuudella ja potilasturvallisuudella • ohjaa myös muita toimijoita käyttö- ja työturvallisuustiedotteiden noudattamisessa, aineiden säilytyksessä ja käytössä • tuo esille ratkaisuvaihtoehtoja • suunnittelee itsenäisesti työtehtävänsä noudattaen tartuntaeristysohjeita • hyödyntää suunnittelun apuna tietoa toimenpideyksikön toimenpide- tai leikkaussuunnitelmasta • perustelee ratkaisujaan toimenpidepotilaiden hoitoon liittyvien infektioiden ennaltaehkäisyllä

	• perustelee toimintaansa pesun ja desinfektion laatuvaatimuksilla ja asettaa työlleen laatutavoitteita • huolehtii vastuullisesti uusien tai korvaavien välineiden hankkimisesta tai huoltoon ohjaamisesta rikkoutuneiden, kuluneiden, tylsien tai liian jäykkien instrumenttien osalta työpaikan ohjeiden mukaan • informoi ja perustelee selkeästi välineiden huolto- tai uusintatarpeet • tiedottaa asiakasyksikölle ja välinehuollolle korjattavien tai uusittavien välineiden kunnosta, huoltoon ja hankintaan liittyvistä aikatauluista ja toimintamenettelyistä • suojaa instrumentit huolellisesti kolhuilta kuljetuksen ja käsittelyn aikana ja ohjaa muita.
--	--

Opiskelija valvoo välineiden huoltotyön laatua.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii toimenpidevälineiden välineiden huoltoprosessin mukaisesti • ottaa huomioon työn suunnittelussa välineiden huoltotöiden puhtaustasovaatimukset ja materiaalin huollettavuuden • työskentelee hyväksyttävän lopputuloksen mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa vastuullisesti toimenpidevälineet oikeaan välineiden huoltoprosessiin, niiden puhtaustasovaatimusten ja materiaalin huollettavuuden mukaisesti • perustelee ratkaisujaan toimenpidevälineiden käyttötarkoituksella • huolehtii työtehtävistään alusta loppuun • vastaa omasta työosuudestaan siten, että toimintaan voi luottaa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja toteuttaa itsenäisesti toimenpidevälineiden huoltoprosessin niiden puhtaustasovaatimusten ja materiaalin huollettavuuden mukaisesti • perustelee tekemiään ratkaisuja välineiden käyttötarkoituksen ja kokonaishuoltoprosessin mukaisesti • tiedottaa tarvittaessa toimenpideyksikön hoitohenkilökuntaa välinehuoltoprosessista ja läpivientiajoista siten, että huolellinen välineiden huoltoprosessi toteutuu myös muuttuvissa tilanteissa • arvioi perustellen oman työnsä onnistumista.

Opiskelija noudattaa kestävän kehityksen periaatteita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tarkkailee pesu- ja desinfektioaineiden kulutusta ja kirjaa menekin - käsittelee välineistöä varoen - varastoi työntekijän kanssa toimenpideyksikön tuotteita niiden kierronopeuden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi pesu- ja desinfektioaineiden kulutusta ja kirjaa menekin - ottaa huomioon energiataloudelliset ratkaisut - varastoi toimenpideyksikön tuotteita niiden kierronopeuden mukaisesti - toimii ekologisen ja ekonomisen kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi pesu- ja desinfektioaineiden kulutusta ja kirjaa menekin sekä varautuu ennakolta pesu- ja desinfektioaineen täydentämiseen - käsittelee toimenpideyksikön tuotteita ja varastoi niitä kierronopeuden mukaisesti - perustelee ratkaisujaan energiataloudellisilla ja ekologisilla ratkaisuilla.

Opiskelija noudattaa työ- ja kemikaaliturvallisuusohjeita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	noudattaa pesu- ja desinfektioaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita aineiden säilytyksessä ja käytössä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa omatoimisesti pesu- ja desinfektioaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita aineiden säilytyksessä ja käytössä - puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- käyttää ja säilyttää työyksikön pesu- ja desinfektioaineita käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeiden mukaisesti ja perustelee valintojaan - puuttuu itsenäisesti havaitsemiinsa epäkohtiin ja tuo esille rakentavia kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija edistää henkilökohtaista terveyttä ja työhyvinvointia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii yhteistyökykyisesti, vuorovaikutteisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työyhteisön jäsenenä • tekee yhteistyössä vastuullaan olevat tehtävät • huolehtii henkilökohtaisesta hygieniasta ja omasta terveydestään • hälyttää tapaturmatilanteissa apua
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii omatoimisesti, yhteistyökykyisesti, vuorovaikutteisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työyhteisön jäsenenä myös muuttuvissa tilanteissa • tekee omatoimisesti työyhteisössä vastuullaan olevat tehtävät • toimii työyhteisön terveyttä ja työnhyvinvointia edistävällä tavalla • hälyttää tarvittaessa apua ja antaa hätäensiapua
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeskeisesti työyhteisössä sekä moniammatillisissa vuorovaikutustilanteissa • toimii turvallisesti, luotettavasti ja tasapuolisesti myös muuttuvissa tilanteissa • perustelee viestinnän merkitystä hoitoon liittyvien infektioiden torjunnassa • toimii itsenäisesti, vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisön ja ryhmän jäsenenä • perustelee oman terveyden ja toimintakyvyn merkitystä välinehuoltotyössä potilasturvallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmasta • hälyttää tarvittaessa apua ja toimii oikein tavallisimmissa sairaus- ja tapaturmatilanteissa.

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehitymisestään - ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa - tekee annetut tehtävät - arvioi omaa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehitymisestään sekä tunnistaa omia työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan - ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna työssä ja itsensä kehittämisessä - työskentelee omatoimisesti ja suunnitelmallisesti - arvioi omaa työtään ja työympäristön toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehitymisestään sekä arvioi työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan - hakee aktiivisesti palautetta, suhtautuu rakentavasti ja joustavasti saamaansa palautteeseen sekä korjaa aktiivisesti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla - suunnittelee itsenäisesti toimintaansa, asettaa asioita tärkeysjärjestykseen sekä tekee itsenäisesti ja sujuvasti työtehtävät perustellen toimintaansa - arvioi monipuolisesti omaa työtään ja työympäristön toimivuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon ympäristössä toimenpideyksikön (kuten poliklinikat, leikkaus- ja anestesiaosastot, endoskopiayksiköt, teho-, dialyysi- ja synnytysosastot ja eläinsairaalat) työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.11. Välineiden pakkaamisprosessissa toimiminen, 25 osp (105554)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella välineiden pakkaamisen työtehtävät ja toiminnan
- kuivata, tunnistaa, tarkistaa, huoltaa ja koota välineitä
- pakata välineet pakkausmateriaaliin
- sulkea ja merkitä pakkaukset pakkausmateriaalille soveltuvalla menetelmällä
- lajitella ja toimittaa pakkaukset sterilointia tai jakelua varten
- toimia yhteistyössä ja vuorovaikutustilanteissa
- toimia työssään edistämällä työturvallisuutta
- arvioida omaa toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee pakkaamisen työtehtävät ja toiminnan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtehtävät • toimii suunnitelmansa mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtehtävät ottaen huomioon huoltoprosessin seuraavan työvaiheen • ottaa huomioon kiireellisyysjärjestyksen • toimii suunnitelmansa mukaan joutuisan tehokkaasti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee työtehtävät asettaen ne itsenäisesti kiireellisyysjärjestykseen • perustelee kiireellisyysjärjestyksen merkitystä potilasturvallisuudelle • ottaa huomioon seuraavan työvaiheen • toimii suunnitelmansa mukaisesti ja tarvittaessa muuttaa sitä ajan ja käytettävissä olevat resurssit huomioiden.

Opiskelija kuivaa, tunnistaa, tarkistaa, huoltaa ja kokoaa välineitä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii aseptisen työjärjestyksen mukaan pakkaamisen toimintaympäristössä • noudattaa pakkaamiseen liittyviä tavanomaisia varotoimia tutuissa työtehtävissä • kuivaa välineitä ohjeiden mukaisella kuivausmenetelmällä • käyttää laitetta huomioiden laitteen toimintaperiaatteet • käyttää turvallisesti ja ohjeiden mukaisesti käyttöhyödykkeitä (kuten sähkö, paineilma) • tarkistaa puhdistettujen ja desinfioitujen välineiden pesutuloksen, käyttökunnon sekä mahdolliset pintavauriot • palauttaa likaisen välineen uudelleen puhdistettavaksi tai vaurioituneen välineen ohjeiden mukaan poistettavaksi • tunnistaa peruskorin instrumenttien tai muiden työpaikan perusvälineistöjen nimet • kokoaa purettuja välineitä ja peruskorin tai muun työpaikan perusvälineistökokonaisuuden • noudattaa välineiden asettelussa käyttäjän kanssa yhdessä sovittua järjestystä • huolehtii instrumenttien öljyamisestä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii edeten aseptisen työjärjestyksen mukaan pakkaamisen toimintaympäristössä • noudattaa pakkaamiseen liittyviä tavanomaisia varotoimia vaihtelevissa työtehtävissä • valitsee välineille kuivausmenetelmän • tarkistaa laitteiden toimintavalmiuden • käyttää laitetta ja esittelee sen toimintaperiaatteen • tunnistaa ja ratkaisee laitteiden toimintahäiriöitä • ottaa huomioon käyttöhyödykkeiden (kuten sähkö, paineilma) turvallisen käytön • hyödyntää työssään tietoa laitteiden validoinnista • tarkistaa ja perustelee puhdistettujen ja desinfioitujen välineiden pesutuloksen, käyttökunnon sekä mahdolliset pintavauriot • hyödyntää tietoa orgaanisen ja kemiallisen lian vaikutuksista teräsinstrumenttien valmistusmateriaaleihin • tunnistaa nimeltä peruskorin instrumentit tai muut työpaikan välineistöt sekä käyttöalueet • palauttaa likaisen välineen uudelleen puhdistettavaksi tai vaurioituneen välineen ohjeiden mukaan poistettavaksi • kokoaa itsenäisesti purettuja välineitä ja peruskorin tai muun välineistökokonaisuuden • noudattaa välineiden asettelussa käyttäjän kanssa yhdessä sovittua järjestystä • huolehtii itsenäisesti instrumenttien öljyamisestä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii aseptisen työjärjestyksen mukaan pakkaamisen toimintaympäristössä ja perustelee toimintansa • noudattaa pakkaamiseen liittyviä tavanomaisia varotoimia vaihtelevissa työtehtävissä arvioiden niiden merkitystä välineistön puhtaustasoille ja toimintaympäristölle • valitsee erilaisille välineille kuivausmenetelmän • arvioi niiden tehokkuutta (kuten työaika, ekologisuus) • tarkistaa itsenäisesti laitteiden toimintavalmiuden • toimii vastuullisesti laitteiden toimintahäiriötilanteissa

- perustelee toimintaansa kuivaustulokselle asetettujen laatuvaatimusten mukaisesti
- ottaa huomioon käyttöhyödykkeiden (kuten sähkö, paineilma) turvallisen ja ohjeiden mukaisen käytön
- ohjaa käyttöhyödykkeiden käyttöön liittyvissä asioissa myös muita toimijoita
- arvioi työn laatua hyödyntämällä tietoa laitteiden validoinnista
- tarkistaa puhdistettujen ja desinfioitujen välineiden pesutuloksen, käyttökunnon sekä mahdolliset pintavauriot ja perustelee potilasturvallisuudella
- arvioi perustellen orgaanisen ja kemiallisen lian vaikutuksia teräsinstrumenttien valmistusmateriaaleihin
- palauttaa likaisen välineen uudelleen puhdistettavaksi arvioiden likaisuuden syitä tai vaurioituneen välineen ohjeiden mukaan poistettavaksi
- perustelee toimintaansa infektioiden torjuntatyön ja laadunvarmistuksen näkökulmista
- tunnistaa nimeltä peruskorin instrumentit ja muut työpaikalla yleisimmin huollettavat perusvälineet tai sekä niiden käyttöalueet
- tunnistaa välineistökokonaisuuksien latinankielisiä nimiä anatomiaa hyödyntäen (kuten laparotomiavälineet)
- kokoaa purettuja välineitä ja peruskorin lisäksi muita välineistöjä tai kokoaa työpaikan muita purettuja välineitä ja välineistöjä
- noudattaa instrumenttien asettelussa käyttäjän kanssa yhdessä sovittua järjestystä
- arvioi instrumenttiluettelon ymmärrettävyyttä uuden työntekijän näkökulmasta
- ohjaa tehtäviä myös muille toimijoille
- arvioi perustellusti instrumentin öljyämisen tarpeen ja öljyää instrumentin.

Opiskelija pakkaa välineet pakkausmateriaaliin.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• varmistaa, että tuotteiden pakkausmateriaalit ovat saatavilla • tarkistaa pakkausmateriaalin käyttökunnon • pakkaa välineitä pakkausmenetelmän tai valmistajan ohjeiden mukaisesti • käyttää kemiallisia indikaattoreita ohjeiden mukaan • hyödyntää työssään tietoa pakkausmateriaalien ja -menetelmien vaatimuksista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• varmistaa, että tuotteiden pakkausmateriaalit sekä muut tarvikkeet ovat saatavilla • tarkastaa pakkausmateriaalin käyttökunnon ja poistaa sen tarvittaessa • valitsee joko kestäkäyttöisen tai kertakäyttöisen pakkausjärjestelmän • käyttää kemiallisia indikaattoreita ja perustelee niiden käytön merkityksen • hyödyntää pakatessaan tietoa pakkausmateriaalien ja -menetelmien vaatimuksista infektioiden torjuntatyön näkökulmasta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ottaa huomioon kertakäyttöisten pakkausmateriaalien varastointia ja säilytystä koskevat ohjeet arvioidessaan pakkaustilan käyttövalmiutta • tarkastaa pakkausmateriaalin käyttökunnon ja pakkaustilan puhtauden • toimii valmistajan ohjeiden mukaan epäkuntoisen pakkausmateriaalin poistamisessa • perustelee kestäkäyttöisen tai kertakäyttöisen pakkausmenetelmän valintaa • pakkaa joutuisan tehokkaasti välineitä pakkausmenetelmän ja valmistajan ohjeiden mukaisesti • ohjaa muita käyttämään kemiallisia indikaattoreita ja perustelee niiden käytön merkityksen • hyödyntää pakatessaan tietoa pakkausmateriaalien ja -menetelmien vaatimuksista infektioiden torjuntatyön ja asiakkaan näkökulmasta.

Opiskelija sulkee ja merkitsee pakkaukset pakkausmateriaalille soveltuvalla menetelmällä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• sulkee pakkausmateriaaliin pakattuja välineitä • valitsee sterilointipusseille soveltuvan kuumasauaajan lämpötilan • käyttää kuumasauaajaa pakkausten sulkemiseen • tarkistaa sauman laadun silmämääräisesti • merkitsee pakkaukset ohjeen mukaisesti • tarkastaa pakkauksen virheettömyyden
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• sulkee eri pakkausmateriaaleihin pakattuja välineitä • hyödyntää työssään tietoa pakkausmenetelmän vaatimuksista • tarkistaa kuumasauaajan toiminnan ja valitsee sterilointipusseille soveltuvan lämpötilan • tarkistaa sauman laadun silmämääräisesti ja hyödyntää tietoa käytettävissä olevista testeistä • merkitsee pakkaukset vahingoittamatta pakkauksen sisältöä • noudattaa merkitsemisohjeita pakkausten ohjeellisista säilyvyysajoista • tarkastaa pakkauksen laadun
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valitsee pakkausmenetelmään soveltuvan indikaattorin ja sulkemismenetelmän • perustelee ratkaisunsa pakkausmenetelmän laatuvaatimusten mukaisesti • tarkistaa kuumasauaajan toiminnan ja valitsee eri sterilointipusseille soveltuvan lämpötilan • tarkistaa saumatessaan sauman laadun silmämääräisesti ja hyödyntää tietoa laitteen validoinnista (kuten saumanlaatutestit) • arvioi eri merkitsemistapojen vaikutuksia pakatulle tuotteelle • arvioi ja perustelee pakkauksen kokonaislaadun potilasturvallisuudella.

Opiskelija lajittelee ja toimittaa pakkaukset sterilointia tai jakelua varten.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tarkistaa sterilointikorien ja kuljetus- ja säilytyslaatikoiden käyttökunnon - asettelee pakkaukset sterilointikoreihin ja kuljetus- ja säilytyslaatikoihin ohjeiden mukaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi sterilointikorien ja kuljetus- ja säilytyslaatikoiden käyttökunnon - asettelee pakkaukset sterilointikoreihin ja kuljetus- ja säilytyslaatikoihin itsenäisesti - toimittaa pakkaukset eteenpäin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- varmistaa pakkauksen puhtaustason säilymisen kuljetuksen tai säilytyksen aikana ennen sterilointia - varmistaa sterilointiaineen tunkeutumisen pakkaukseen asetellessaan tuotteita sterilointikoreihin - toimittaa pakkaukset eteenpäin huomioiden seuraavan työpisteen kiireellisyyden.

Opiskelija toimii yhteistyössä ja vuorovaikutustilanteissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tekee yhteistyötä välinehuollon muun henkilökunnan kanssa pakkaamisen työtehtävien toteuttamisessa - noudattaa työyhteisön jäsenenä yhteisesti sovittuja ohjeita - ottaa vastaan palautetta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tekee yhteistyötä muiden työalueiden työntekijöiden kanssa ja huomioi heidän tehtävä- ja vastuualueensa - toimii rakentavasti vuorovaikutustilanteissa ja ohjeistaa muita ammattiryhmiä työohjeiden noudattamisessa - perustelee hyvän yhteistyön, vuorovaikutuksen ja vastuun merkitystä välinehuollon pakkaamisen työtehtävissä - ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa saadun palautteen perusteella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tekee yhteistyötä välineiden huoltoa tuottavien muiden toimijoiden kanssa ja perustelee hyvän yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitystä - perustelee muille ammattiryhmille antamaansa ohjeistusta välineiden huollon asiantuntijuuden, eettisyyden, potilasturvallisuuden ja laadun merkityksellä - motivoi muita yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen omalla esimerkillään - ottaa vastaan palautetta ja antaa rakentavaa palautetta sekä muuttaa tarvittaessa toimintaansa saadun palautteen myötä.

Opiskelija toimii työssään edistämällä työturvallisuutta.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii työssään työturvallisuusohjeiden mukaan • noudattaa pääosin ergonomisia työtapoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa oma-aloitteisesti työssään työturvallisuus- ja ergonomiaoheja • käyttää siirtoihin, nostoihin ja kuljetukseen liittyviä apuvälineitä • tarkkailee työtilan valaistukseen, siisteyteen, lämpötilaan ja toimivuuteen liittyviä asioita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ergonomisesti oikein ja perustelee toimintatapansa • ennaltaehkäisee työturvallisuuden kannalta oleellisia terveysvaaroja ja -haittoja • ohjaa muita käyttämään turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä.

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään • ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa • tekee annetut tehtävät • arvioi omaa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä tunnistaa omia työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna työssä ja itsensä kehittämisessä • työskentelee omatoimisesti ja suunnitelmallisesti • arvioi omaa työtään ja työympäristön toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä arvioi työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • hakee aktiivisesti palautetta, suhtautuu rakentavasti ja joustavasti saamaansa palautteeseen sekä korjaa aktiivisesti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • suunnittelee itsenäisesti toimintaansa, asettaa asioita tärkeysjärjestykseen sekä tekee itsenäisesti ja sujuvasti työtehtävät perustellen toimintaansa • arvioi monipuolisesti omaa työtään ja työympäristön toimivuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon ympäristössä pakkaamisprosessin työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.12. Välineiden puhdistaminen ja desinfiointi, 30 osp (105555)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella työtään puhdistamis- ja desinfointipalveluiden toimintaympäristössä
- noudattaa puhdistamis- ja desinfointitilojen puhtausaluekäytäntöjä sekä työ- ja kemikaaliturvallisuusohjeita
- toimia puhdistamisen ja desinfiointin palvelutilanteissa
- käsitellä ja lajitella välineitä
- puhdistaa ja desinfioida välineitä
- huoltaa taipuisan tähystimen
- kontrolloida, testata ja valvoa pesu- ja desinfointiprosessia sekä sen laatua
- toteuttaa työssään kestävän kehityksen periaatteita
- edistää henkilökohtaista terveyttä ja työhyvinvointia
- toimia välinehuollon ammattieettisten periaatteiden mukaan
- arvioida omaa toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee työtään puhdistamis- ja desinfiointipalveluiden toimintaympäristössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittelee puhdistamis- ja desinfiointitilanteiden toimintaympäristön ja siihen liittyvät vaatimukset • suunnittelee työnsä puhdistamis- ja desinfiointitilanteissa • noudattaa toiminnalle asetettuja puhtausaluekäytäntöjä ja tavanomaisia varotoimia • hyödyntää työssään tietoa pesun ja desinfioinnin laatuvaatimuksista pesutuloksen ja työtiloille asetettujen vaatimusten osalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittelee omatoimisesti puhdistamis- ja desinfiointitilanteiden toimintaympäristön ja siihen liittyvät vaatimukset • suunnittelee työnsä ja perustelee suunnitelmallisuuden merkityksen puhdistamis- ja desinfiointitilanteissa • noudattaa omatoimisesti toiminnalle asetettuja puhtausaluekäytäntöjä ja tavanomaisia varotoimia • huomioi prosessin suunnittelussa työvaiheiden järjestyksen • ottaa huomioon asiakkaalta tulevien välineiden kuljetusaikataulut ja -tavat • perustelee ratkaisunsa välinehuoltotoimintaa ohjaavilla arvoilla ja periaatteilla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittelee perustellen puhdistamis- ja desinfiointitilanteiden toimintaympäristön ja siihen liittyvät vaatimukset • suunnittelee työnsä itsenäisesti ja perustellen puhdistamis- ja desinfiointitilanteissa • noudattaa toiminnalle asetettuja puhtausaluekäytäntöjä ja tavanomaisia varotoimia sekä perustelee toimintansa • huomioi prosessin suunnittelussa perustellusti työvaiheiden järjestyksen • suunnittelee työnsä itsenäisesti huomioiden välineiden huoltoprosessin seuraavan työvaiheen sekä koko tuotantoprosessin • ottaa huomioon asiakkaalta tulevien välineiden kuljetusaikataulut ja -tavat • huomioi välineistön huollon tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksen • perustelee puhdistamisen ja desinfioinnin toimintaympäristöön liittyviä valintoja, toimintatapoja ja ratkaisuja.

Opiskelija noudattaa puhdistamis- ja desinfiointitilojen puhtausaluekäytäntöjä sekä työ- ja kemikaaliturvallisuusohjeita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii huomioiden tartunnan aiheuttajat, puhtausluokat ja -alueet • ennaltaehkäisee mikrobikontaminaatioita välineiden vastaanottamisessa ja käsittelyssä • työskentelee kontaminoimatta työympäristöä • toimii aseptisen työjärjestyksen ja tavanomaisten varotoimien mukaisesti puhdistamis- ja desinfiointiprosessissa • käyttää ja noudattaa työssään työpaikan ohjeita puhdistamisessa ja desinfektiossa • noudattaa pesu- ja desinfiointiaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita aineiden säilytyksessä ja käytössä • käyttää puhdistamisen ja desinfioinnin käsitteitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• työskentelee omatoimisesti huomioiden tartunnan aiheuttajat, puhtausluokat ja -alueet • perustelee toimintaansa infektioiden torjuntaan liittyvillä ratkaisulla • ennaltaehkäisee mikrobikontaminaatioita välineiden kuljetuksessa, vastaanottamisessa ja käsittelyssä • työskentelee omatoimisesti kontaminoimatta työympäristöä • toimii hyvän aseptiikan ja tavanomaisten varotoimien mukaisesti • käyttää ja noudattaa omatoimisesti pesu- ja desinfiointiaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita aineiden säilytyksessä ja käytössä • noudattaa työssään säädöksiä, määräyksiä, suosituksia sekä valmistajan ja työpaikan ohjeita puhdistamisessa ja desinfektiossa • käyttää omatoimisesti puhdistamisen ja desinfioinnin käsitteitä oikein • käyttää ammatillisia käsitteitä ja luotettavia tietolähteitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee työskentelyssään tartunnan aiheuttajat, puhtausluokat ja -alueet • ennaltaehkäisee ja perustelee mikrobikontaminaatioiden merkitystä välineiden kuljetuksessa, vastaanottamisessa ja käsittelyssä • työskentelee itsenäisesti, perustellen ja huolellisesti niin, ettei toimintaympäristö kontaminoidu • perustelee puhdistamis- ja desinfiointiprosessissa tekemiään ratkaisuja infektioiden torjuntatyön ja potilasturvallisuuden näkökulmista • vastaa aseptisen työjärjestyksen ja tavanomaisten varotoimien mukaisten toimintojen noudattamisesta puhdistamis- ja desinfiointiprosessissa • ohjaa muita toimijoita eritetahradesinfektioon, pistotapaturmien ennaltaehkäisyyn, käsihygieniaan, pukeutumiseen, itsensä roiskeilta suojaamiseen ja suojainten käyttämiseen • huolehtii ennakoivasti ja oma-aloitteisesti työympäristön puhtaudesta ja siisteydestä • käyttää puhdistamisen ja desinfioinnin käsitteitä oikein ja perustellen

	• perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja puhdistamis- ja desinfiointiprosessia ohjaavilla säädöksillä, määräyksillä, suosituksilla sekä valmistajan ja työpaikan ohjeilla• noudattaa, säilyttää ja käyttää työyksikön pesu- ja desinfiointiaineita käyttöturvallisuustiedotteiden mukaisesti ja perustelee valintojaan• perustelee toimintaansa tiedoilla puhdistamisen ja desinfioinnin lopputuloksesta ja työtiloille asetetuista laatuvaatimuksista• perustelee ratkaisujaan mikrobiologiaan ja infektioiden torjuntaan liittyvillä ratkaisuilla ja tiedoilla ottaen huomioon koko työprosessin ja ohjaa muita• hankkii aktiivisesti tietoa luotettavista lähteistä.

Opiskelija toimii puhdistamisen ja desinfiointin palvelutilanteissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- vastaanottaa ja kirjaa tai rekisteröi asiakkaalta tulleet tutkimus- ja hoitovälineet työpaikan ohjeiden mukaisesti - tarkistaa tutkimus- ja hoitovälineiden nimikkeet, lukumäärän ja vastaavuuden huoltotilaukseen - käsittelee asiakkaan tuotteita huolellisesti, muuttamatta ja vahingoittamatta niitä - etenee työvaiheesta toiseen - ottaa huomioon asiakkaalta tulevien välineiden kuljetusaikataulut ja -tavat - noudattaa pesu- ja desinfiointiaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita aineiden säilytyksessä ja käytössä - käyttää tietoa puhdistamis- ja desinfiointiprosessia ohjaavista säädöksistä, määräyksistä ja suosituksista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- vastaanottaa ja kirjaa tai rekisteröi omatoimisesti asiakkaalta tulleet tutkimus- ja hoitovälineet työpaikan ohjeiden mukaisesti - tarkistaa omatoimisesti tutkimus- ja hoitovälineiden nimikkeet, lukumäärän ja vastaavuuden huoltotilaukseen - käsittelee omatoimisesti asiakkaan tuotteita huolellisesti, muuttamatta ja vahingoittamatta niitä - etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen eri toimintaympäristöissä - ottaa huomioon asiakkaalta tulevien välineiden kuljetusaikataulut ja -tavat ja arvioi niiden merkitystä - noudattaa omatoimisesti pesu- ja desinfiointiaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita aineiden säilytyksessä ja käytössä - käyttää aktiivisesti tietoa puhdistamis- ja desinfiointiprosessia ohjaavista säädöksistä, määräyksistä, suosituksista sekä valmistajan ja työpaikan ohjeista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ennaltaehkäisee mikrobikontaminaatioita välineiden vastaanottamisessa ja käsittelyssä - vastaanottaa ja kirjaa tai rekisteröi vastuullisesti asiakkaalta tulleet tutkimus- ja hoitovälineet työpaikan ohjeiden mukaisesti - tarkistaa itsenäisesti tutkimus- ja hoitovälineiden nimikkeet, lukumäärän ja vastaavuuden huoltotilaukseen - hyödyntää työssään tietoa välineistön rekisteröinnin merkityksestä niiden jäljitettävyyteen - käsittelee itsenäisesti asiakkaan tuotteita huolellisesti, muuttamatta ja vahingoittamatta niitä ja perustelee toimintansa - etenee sujuvasti ja itsenäisesti työvaiheesta toiseen eri toimintaympäristöissä ja perustelee toimintansa - huomioi välinehuollon koko prosessin toiminnassaan - hankkii ja käyttää aktiivisesti ja itsenäisesti tietoa puhdistamis- ja desinfiointiprosessia ohjaavista säädöksistä, määräyksistä, suosituksista sekä valmistajan ja työpaikan ohjeista.

Opiskelija käsittelee ja lajittelee välineitä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käsittelee ja lajittelee yhdessä työntekijän kanssa tutkimus- ja hoitovälineet puhdistukseen ja desinfiointiin • purkaa yhdessä työntekijän kanssa välineet valmistajan ohjeiden ja/tai välineiden huollon työohjeiden mukaisesti • asettelee välineet pesukoreihin tai pesutelineisiin • puhdistaa yhdessä työntekijän kanssa kuljetusvälineet ja desinfioi ne niille soveltuvien menetelmin joko käsin tai koneellisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• lajittelee välineet puhdistukseen ja desinfiointiin • purkaa välineet valmistajan ohjeiden ja/tai välineiden huollon työohjeiden mukaisesti • asettelee välineet pesukoreihin tai pesutelineisiin ja perustelee niiden valinnan ja käytön • perustelee tekemänsä ratkaisut välineiden materiaalin huollettavuuden mukaisesti • puhdistaa kuljetusvälineet ja desinfioi ne niille soveltuvien menetelmin joko käsin tai koneellisesti • puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• lajittelee itsenäisesti välineet puhdistukseen ja desinfiointiin • purkaa itsenäisesti tutkimus- ja hoitovälineet noudattamalla valmistajan tai työpaikan ohjeita • suunnittelee esikäsittelemättömien ja/ tai esikäsiteltyjen välineiden puhdistamisen ja desinfioinnin • toteuttaa työn tehokkaasti ja joustavasti • ottaa huomioon ajan ja muut käytettävissä olevat resurssit • puhdistaa huolellisesti välineiden kuljetusvälineet ja desinfioi ne niille soveltuvien menetelmin joko käsin tai koneellisesti • ottaa kantaa välineiden huollettavuuteen sekä niiden hyvään puhdistuksen ja desinfioinnin lopputulokseen • mahdollistaa laadukkaan puhdistustuloksen asettamalla välineet pesukoreihin tai pesutelineisiin työympäristön vaatimusten mukaisesti • puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin ja tiedottaa niistä • esittää parannus- ja kehittämis ehdotuksia laatupoikkeamien välttämiseksi • puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin aktiivisesti ja tiedottaa niistä • opastaa tarvittaessa myös toisia.

Opiskelija puhdistaa ja desinfioi välineitä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työssään puhdistamis- ja desinfiointiohjeita • puhdistaa ja desinfioi esikäsitlemättömiä ja/tai esikäsiteltyjä välineitä • puhdistaa ja desinfioi välineitä koneellisesti ja käsin • valitsee käyttötarkoitukseen soveltuvan puhdistus- ja desinfiointiaineen • valitsee välineille soveltuvan puhdistamis- ja desinfiointilaitteen, pesutelineet ja adapterit • tarkistaa laitteen toimintavalmiuden ennen sen käyttöönottoa • käyttää työssään välineille soveltuvia puhdistamis- ja desinfiointiohjeita • tarkkailee puhdistamis- ja desinfiointilaitteen toimintaa • annostelee puhdistus- ja desinfiointiaineen annettujen ohjeiden mukaisesti • tarkkailee puhdistus- ja desinfiointiaineiden kulutusta ja kirjaa menekin • tunnistaa puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden hälytykset ja hakee apua • puhdistaa ja desinfioi käsin lämpödesinfektiota kestävämmät välineet ja tarkistaa puhdistustuloksen, kuivaa ja desinfioi välineet • tekee puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden päivittäiset huoltotoimenpiteet
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työssään puhdistamis- ja desinfiointiohjeita sekä valmistajan välineille antamia huolto-ohjeita • puhdistaa ja desinfioi esikäsitlemättömiä ja/tai esikäsiteltyjä välineitä omatoimisesti, suunnitelmallisesti ja joutuisan tehokkaasti • puhdistaa ja desinfioi oma-aloitteisesti välineitä koneellisesti ja käsin • valitsee omatoimisesti välineille soveltuvan puhdistamis- ja desinfiointilaitteen, pesutelineet ja adapterit • tarkistaa puhdistamis- ja desinfiointilaitteen toimintavalmiuden ennen käyttöönottoa ja puuttuu epäkohtiin • käyttää työssään välineille soveltuvia puhdistamis- ja desinfiointiohjeita ja perustelee niiden valinnan • tarkkailee puhdistamis- ja desinfiointilaitteen toimintaa sekä havainnoi ja tiedottaa toimintahäiriöistä • tulkitsee puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden tuottamaa informaatiota • tekee puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden päivittäiset huoltotoimenpiteet sekä työohjeiden mukaiset kirjaukset • valitsee ja annostelee käyttötarkoitukseen soveltuvan puhdistus- ja desinfiointiaineen käyttöohjeiden mukaisesti • tarkkailee puhdistus- ja desinfiointiaineiden kulutusta ja kirjaa menekin sekä perustelee kirjaamisen merkityksen • tunnistaa pesu- ja desinfiointilaitteiden hälytykset, niiden syyt ja toimii ohjeiden mukaan • puhdistaa ja desinfioi käsin lämpödesinfektiota kestävämmät välineet, tarkistaa puhdistustuloksen, kuivaa ja desinfioi välineet sekä arvioi käsinpesun ja konepesun eroa
Hyvä H4	

Kiitettävä K5	• noudattaa työssään puhdistus- ja desinfiointiohjeita sekä valmistajan välineille antamia huolto-ohjeita ja perustelee toimintansa • puhdistaa ja desinfioi esikäsitlemättömiä ja/tai esikäsiteltyjä välineitä ottaen huomioon ajan ja muut käytettävissä olevat resurssit • arvioi ja perustelee pesu- ja desinfiointiprosessin laatua ja laatueroja pesu- ja desinfiointiaineiden kulutuksen ja vedenkäsittelyjärjestelmän toimivuuden perusteella • puhdistaa ja desinfioi itsenäisesti välineitä koneellisesti ja käsin • perustelee ja ottaa kantaa tekemiinsä ratkaisuihin välineiden materiaalin huollettavuuden mukaisesti ja hyvän puhdistamis- ja desinfiointilopputuloksen aikaansaamiseksi • valitsee perustellusti eri välineille soveltuvan puhdistamis- ja desinfiointilaitteen, pesutelineen ja adapterit ja perustelee välineiden huollettavuuden puhdistamisen ja desinfioinnin lopputuloksen näkökulmista • hyödyntää työssään tietoa veden käsittelyn vaikutuksesta pesu- ja desinfiointiprosessiin sekä vedenkäsittelymenetelmistä • tarkistaa perustellen laitteiden toimintavalmiuden ennen niiden käyttöönottoa, käyttää työssään välineille soveltuvia puhdistamis- ja desinfiointiohjeita ja tarkkailee puhdistamis- ja desinfiointilaitteen toimintaa • tekee laitteiden vaatimat päivittäiset huoltotoimenpiteet ja ratkaisee tavalliset ongelmatilanteet • ohjaa vastuullisesti puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden pesuaineen kulutuksen seurantaan ja sen dokumentointiin • tunnistaa puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden hälytykset ja tekee vikailmoitukset • havainnoi ja tiedottaa laitteen toimintahäiriöstä • ohjaa muita tulkitsemaan puhdistamis- ja desinfiointilaitteiden tuottamaa informaatiota • ohjaa muita valitsemaan ja annostelevaan käyttötarkoitukseen soveltuvan puhdistus- ja desinfiointiaineen • vaihtaa tarvittaessa perustellusti puhdistus- ja desinfiointiaineen • opastaa muita käsin puhdistamisen ja desinfioinnin työmenetelmissä.
---------------	---

Opiskelija huoltaa taipuisan tähystimen.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa erilaisia taipuisia tähystimiä - valitsee yhdessä työntekijän kanssa tähystimelle ohjeiden mukaisen huoltotavan - tarkistaa yhdessä työntekijän kanssa tähystimen puhdistamis- ja desinfiointikoneen toimintavalmiuden - esikäsittelee konepesuun menevän tähystimen - asettelee yhdessä työntekijän kanssa tähystimen ja sen oheislaitteet puhdistamis- ja desinfiointikoneeseen ja pesutelineisiin - käsittelee tähystimiä varoen - toimii työohjeiden mukaisesti, seuraa puhdistamis- ja desinfiointiprosessin etenemistä ja tulkitsee laitteen fysikaalisia mittareita - ottaa vastaan yhdessä työntekijän kanssa käsin puhdistettavan tähystimen ja esipuhdistaa sen ohjauksen mukaisesti tutkimushuoneessa tai välinehuollon huoltohuoneessa - toteuttaa käsin puhdistettavan tähystimen vuototestin, puhdistamisen ja desinfioinnin - tarkistaa tähystimen puhdistustuloksen - kuivaa ja säilyttää tähystimen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- nimeää erilaisia taipuisia tähystimiä ja niiden käyttötarkoituksen - valitsee tähystimelle soveltuvan huoltotavan sekä tarkistaa tähystimen puhdistamis- ja desinfiointikoneen toimintavalmiuden - esikäsittelee omatoimisesti konepesuun menevän tähystimen - asettelee ohjeen mukaan tähystimen ja sen oheislaitteet puhdistamis- ja desinfiointikoneeseen ja pesutelineisiin - toimii tarkasti työohjeiden mukaisesti - tulkitsee laitteen ja puhdistamisprosessin etenemistä hyödyntäen laitteen fysikaalisia mittareita - ottaa vastaan käsin puhdistettavan tähystimen ja esipuhdistaa sen ohjeen mukaan tutkimushuoneessa tai välinehuollon huoltohuoneessa - käsittelee, siirtelee ja kuljettaa tähystimiä varoen - etenee suunnitelmallisesti työvaiheesta toiseen - toteuttaa omatoimisesti käsin puhdistettavan tähystimen vuototestin, puhdistamisen ja desinfioinnin - tarkistaa tähystimen puhdistustuloksen ja etenee työssään sen mukaisesti - kuivaa ja säilyttää tähystimen kuivaus- ja säilytysjärjestelmän mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ohjaa muita tunnistamaan erilaisia taipuisia tähystimiä ja niiden käyttötarkoituksen - valitsee perustellen tähystimelle soveltuvan huoltotavan sekä tarkistaa erilaisten tähystimien puhdistamis- ja desinfiointikoneiden toimintavalmiuden - esikäsittelee itsenäisesti ja perustellen konepesuun menevän tähystimen - asettelee itsenäisesti noudattamalla työohjeita tähystimen ja sen oheislaitteet puhdistamis- ja desinfiointikoneeseen ja pesutelineisiin sekä perustelee huolellisella toiminnallaan hyvän puhdistus- ja desinfiointilopputuloksen

	• puhdistaa tähystimen koneellisesti noudattaen huolto-ohjeita• seuraa pesu- ja desinfiointiprosessin etenemistä tulkiten oikein laitteen fysikaalisia mittareita• raportoi vastuullisesti havainnoistaan• suunnittelee käsin puhdistettavan tähystimen työprosessin ja varaa tarvittavat välineet tähystimen kuljetusta ja esipuhdistusta sekä vuototestausta varten• toteuttaa itsenäisesti ja perustelee käsin puhdistettavan tähystimen vuototestin, puhdistamisen ja desinfioinnin• ohjaa muita tähystimen varovaiseen käsittelyyn, siirtelyyn ja kuljetukseen• etenee itsenäisesti, suunnitelmallisesti ja perustellusti työvaiheesta toiseen• tarkistaa tähystimen pesutuloksen ja perustelee puhtauden merkityksen• ohjaa muita kuivaamaan ja säilyttämään tähystimen kuivaus- ja säilytysjärjestelmän mukaisesti ja perustelee tähystimien eri kuivausmenetelmät.

Opiskelija kontrolloi, testaa ja valvoo pesu- ja desinfiointiprosessia sekä sen laatua.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• valvoo puhdistus- ja desinfiointiprosessin etenemistä fysikaalisista mittareista ja pesuaineen kulutuksesta • tallettaa puhdistamisessa ja desinfioinnissa syntyneet dokumentit • testaa laitteiden toimintakuntoa yhdessä työntekijän kanssa käytössä olevien testien avulla työohjeiden mukaisesti • noudattaa työssään työyhteisössä käytettäviä puhdistamis- ja desinfiointilaatuvaatimuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valvoo puhdistamisprosessia hyödyntäen tietoa huoltoprosessin etenemisestä, työohjeiden noudattamisesta, veden laadun tarkkailusta, kemikaalien kulutuksen tarkkailusta, laitteiden toiminnasta ja validoinnista • tallentaa ohjeiden mukaan puhdistamisessa ja desinfioinnissa syntyneet dokumentit • testaa laitteiden toimintakuntoa käytössä olevien testien avulla työohjeiden mukaisesti • noudattaa ja hyödyntää työssään tietoa puhdistamisen ja desinfioinnin laatuvaatimuksista pesutuloksen ja työtiloille asetettujen vaatimusten osalta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• seuraa ja valvoo itsenäisesti puhdistamis- ja desinfiointiprosessia • valvoo perustellen puhdistamisprosessia hyödyntäen tietoa huoltoprosessin etenemisestä, työohjeiden noudattamisesta, veden laadun tarkkailusta, kemikaalien kulutuksen tarkkailusta, laitteiden toiminnasta ja validoinnista • tulkitsee perustellen laitteiden fysikaalisia mittareita ja puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin • tallentaa puhdistamisessa ja desinfioinnissa syntyneet dokumentit, perustelee niiden säilytyksen sekä käyttää dokumentteja tarvittaessa toiminnan perustelun apuna • testaa laitteiden toimintakuntoa käytössä olevien testien avulla työohjeiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa laatuvaatimuksilla • puuttuu aktiivisesti havaitsemiinsa puhdistamis- ja desinfiointilaatupoikkeamiin ja tiedottaa niistä eteenpäin • tunnistaa ja raportoi mahdolliset laatupoikkeamat ja laitteiden huoltotarpeen • esittää parannus- ja kehittämis ehdotuksia laatupoikkeamien välttämiseksi • hyödyntää tietoa työympäristössä toteutettavasta omavalvonnasta.

Opiskelija toteuttaa työssään kestävän kehityksen periaatteita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti puhdistamis- ja desinfiointikoneiden käytössä • käsittelee välineitä huolto-ohjeiden mukaisesti • tunnistaa erityiskäsittelyä vaativat välineet • käsittelee, lajittelee ja hävittää yhdessä työntekijän kanssa työssään syntyviä jätteitä ja kemikaaleja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii omatoimisesti ekologisia kestävän kehityksen periaatteita noudattaen puhdistamis- ja desinfiointikoneiden käytössä • ottaa huomioon energiataloudelliset ratkaisut • tunnistaa omatoimisesti erityiskäsittelyä vaativat välineet • käsittelee välineitä varoen ja huolto-ohjeiden mukaisesti • käsittelee, lajittelee ja hävittää työssään syntyviä jätteitä ja kemikaaleja työpaikan jätteiden käsittelyohjeiden mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii itsenäisesti ekologisia ja ekonomisia kestävän kehityksen periaatteita noudattaen puhdistamis- ja desinfiointikoneiden käytössä • ottaa monipuolisesti työssään huomioon energiataloudelliset ratkaisut • käsittelee erityiskäsittelyä vaativia välineitä ja perustelee toimintansa • perustelee toimintaansa kustannustehokkaan ja tuloksellisen toiminnan näkökulmista • arvioi jätteiden aiheuttamia riskejä.

Opiskelija edistää henkilökohtaista terveyttä ja työhyvinvointia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii vuorovaikutteisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä • tekee yhteistyössä vastuullaan olevat tehtävät • toimii ergonomisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii yhteistyökykyisesti, vuorovaikutteisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työyhteisön jäsenenä • tekee omatoimisesti työyhteisössä vastuullaan olevat tehtävät • toimii ergonomisesti apuvälineitä käyttäen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisön ja ryhmän jäsenenä • toimii työtehtävissä turvallisesti ja luotettavasti muuttuvissa tilanteissa • toimii ergonomisesti oikein ja perustelee toimintansa.

Opiskelija toimii välinehuollon ammattieettisten periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii puhdistamis- ja desinfiointitehtäviä ohjaavien arvojen ja periaatteiden mukaisesti • suoriutuu tehtävistä sovitussa aikataulussa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ammattieettisesti välineiden huollon puhdistamis- ja desinfiointitehtävien palvelutilanteissa noudattaen annettuja ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja • toimii omatoimisesti ja vastuullisesti hyvän puhdistamis- ja desinfiointituloksen saavuttamiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee ratkaisunsa välineiden huollon arvojen, aikataulutuksen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti myös vaihtelevissa puhdistamis- ja desinfiointitehtävissä • toimii itsenäisesti, vastuullisesti ja luotettavasti perustellen hyvän puhdistamis- ja desinfiointituloksen ja työprosessin toimivuuden saavuttamiseksi.

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään • ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa • tekee annetut tehtävät • arvioi omaa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä tunnistaa omia työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna työssä ja itsensä kehittämisessä • työskentelee omatoimisesti ja suunnitelmallisesti • arvioi omaa työtään ja työympäristön toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä arvioi työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • hakee aktiivisesti palautetta, suhtautuu rakentavasti ja joustavasti saamaansa palautteeseen sekä korjaa aktiivisesti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • suunnittelee itsenäisesti toimintaansa, asettaa asioita tärkeysjärjestykseen sekä tekee itsenäisesti ja sujuvasti työtehtävät perustellen toimintaansa • arvioi monipuolisesti omaa työtään ja työympäristön toimivuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon ympäristössä puhdistamisen ja desinfioinnin työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa

vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.13. Välineiden sterilointi, 25 osp (105556)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella välineiden sterilointiin liittyviä työtehtäviä
- toimia steriloinnin toimintaympäristössä ja noudattaa aseptiikkaa
- noudattaa sterilointia koskevia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- hyödyntää työssään tietoa fysikaalisista ja kemiallisista sterilointimenetelmistä
- vastaanottaa tuotteet ja valita niille soveltuvan sterilointimenetelmän ja -ohjelman
- kuormata tuotteet höyrysterilointiin ja käyttää höyryautoklaavia
- toteuttaa sterilointiprosessin
- valvoa höyrysterilointia
- testata höyryautoklaavin päivittäistä käyttökuntoa
- tarkistaa sterilointiprosessin tuloksen
- lajitella ja varastoida steriloidut tuotteet ja toimittaa ne asiakkaalle
- arvioida sterilointiprosessin laatua
- toimia yhteistyössä ja vuorovaikutustilanteissa
- noudattaa työssään ammattietiikkaa
- toimia työssään edistämällä työturvallisuutta
- arvioida omaa toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee välineiden sterilointiin liittyviä työtehtäviä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtehtävät yhdessä työntekijän kanssa niiden tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksessä • toimii steriloinnin toimintaympäristölle asetettuja vaatimuksia noudattaen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtehtävät omatoimisesti niiden tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksessä • toimii vastuullisesti noudattaen steriloinnin toimintaympäristölle asetettuja vaatimuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee työtehtävät itsenäisesti huomioiden niiden tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksen, taloudellisuuden, välineiden huoltoprosessin ja siihen käytettävän ajan • toimii vastuullisesti noudattaen steriloinnin toimintaympäristölle asetettuja vaatimuksia ja perustelee toimintansa.

Opiskelija toimii steriloinnin toimintaympäristössä ja noudattaa aseptiikkaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii yhteistyössä työntekijän kanssa steriloinnin toimintaympäristössä asetettuja vaatimuksia noudattaen • noudattaa käsihygieniää ja käsittelee tuotteita aseptisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii omatoimisesti steriloinnin toimintaympäristössä asetettuja vaatimuksia noudattaen • noudattaa käsihygieniää, käsittelee tuotteita aseptisesti ja perustelee toimintansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii itsenäisesti ja vastuullisesti steriloinnin toimintaympäristössä asetettuja vaatimuksia noudattaen • noudattaa käsihygieniää, käsittelee tuotteita aseptisesti, ohjaa muita ja perustelee toimintansa.

Opiskelija noudattaa sterilointia koskevia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työssään sterilointia ohjaavia säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita • tuntee yleisimmät steriiliyteen liittyvät symbolit ja steriiliyden määritelmät ja steriloinnin perusteet • hyödyntää työssään tietoa validoidusta mallikuormasta • käyttää steriloinnin yleisimpiä ammattikäsitteitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää työssään aktiivisesti tietoa sterilointia ohjaavista säädöksistä, määräyksistä, suosituksista ja ohjeista • tuntee steriiliyteen liittyvät symbolit ja steriiliyden määritelmät ja steriloinnin perusteet • hyödyntää omatoimisesti työssään tietoa validoidusta mallikuormasta • käyttää steriloinnin ammattikäsitteitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja sterilointia ohjaavilla säädöksillä, määräyksillä, suosituksilla ja ohjeilla • hyödyntää itsenäisesti työssään tietoa validoidusta mallikuormasta • perustelee kattavasti ja luotettavasti steriloinnin toimintaympäristöön liittyviä valintojaan, toimintatapojaan ja ratkaisujaan käyttäen oikeita ammattikäsitteitä, steriiliyteen liittyviä symboleja ja steriiliyden määritelmiä sekä steriloinnin perusteita.

Opiskelija hyödyntää työssään tietoa fysikaalisista ja kemiallisista sterilointimenetelmistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- hyödyntää yhdessä työntekijän kanssa työssään tietoa matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi-, höyry-, kuumailma- ja säteilysterilointimenetelmien käyttöaiheista - esittelee sterilointimenetelmät, sterilointilaitteet, niiden toimintaperiaatteet, prosessit ja käyttötarkoituksen sekä sterilointiprosessin eräkohtaisen valvonnan, valvontatestit ja indikaattorit havaintomateriaalia käyttäen - esittelee sterilointilaitteiden huollon ja käyttöturvallisuuden - valitsee oikean sterilointimenetelmän
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- hyödyntää omatoimisesti työssään tietoa matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi-, höyry-, kuumailma- ja säteilysterilointimenetelmien käyttöaiheista - esittelee sterilointimenetelmät, sterilointilaitteet, niiden toimintaperiaatteet, prosessit ja käyttötarkoituksen sekä sterilointiprosessin eräkohtaisen valvonnan, valvontatestit ja indikaattorit - esittelee omatoimisesti ja kattavasti sterilointilaitteiden huollon ja käyttöturvallisuuden - valitsee oikean sterilointimenetelmän ja perustelee ymmärrettävästi valinnan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- hyödyntää itsenäisesti ja monipuolisesti työssään tietoa matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi-, höyry-, kuumailma- ja säteilysterilointimenetelmien käyttöaiheista - esittelee kattavasti sterilointimenetelmät, sterilointilaitteet, niiden toimintaperiaatteet, prosessit ja käyttötarkoituksen sekä sterilointiprosessin eräkohtaisen valvonnan, valvontatestit ja indikaattorit - esittelee itsenäisesti ja perustellen sterilointilaitteiden huollon ja käyttöturvallisuuden - valitsee oikean sterilointimenetelmän ja perustelee valinnan ottaen perusteluissa huomioon välinehuoltoprosessin toimivuuden, taloudellisuuden ja kokonaisajan käytön.

Opiskelija vastaanottaa tuotteet ja valitsee niille soveltuvan sterilointimenetelmän ja -ohjelman.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- vastaanottaa ja lajittelee yhdessä työntekijän kanssa steriloitavat välineet asiakkaan tilaus- ja toimitusprosessin mukaisesti - valitsee yhteistyössä työntekijän kanssa tuotteille soveltuvan fysikaalisen tai kemiallisen sterilointimenetelmän ja -ohjelman noudattaen valmistajan tuotteille antamia sterilointiohjeita - tarkistaa steriloitavien tuotteiden moitteettomuuden - tunnistaa yhdessä työntekijän kanssa tuotteet käytössä olevalla tunnistamistekniikalla ja varmistaa tuotteiden jäljitettävyyden
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- vastaanottaa ja lajittelee omatoimisesti steriloitavat välineet asiakkaan tilaus- ja toimitusprosessin mukaisesti - valitsee omatoimisesti eri materiaaleista valmistetuille tuotteille soveltuvan fysikaalisen tai kemiallisen sterilointimenetelmän ja -ohjelman noudattaen valmistajan tuotteille antamia sterilointiohjeita - tarkistaa omatoimisesti steriloitavien tuotteiden moitteettomuuden - tunnistaa tuotteet käytössä olevalla tunnistamistekniikalla ja varmistaa tuotteiden jäljitettävyyden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- vastaanottaa ja lajittelee steriloitavat välineet itsenäisesti ja huolellisesti asiakkaan tilaus-toimitusprosessin mukaisesti - valitsee perustellusti eri materiaaleista valmistetuille tuotteille soveltuvan fysikaalisen tai kemiallisen sterilointimenetelmän ja -ohjelman noudattaen valmistajan tuotteille antamia sterilointiohjeita ja perustellen valintojaan mikro-organismien tuhoutumisen näkökulmasta - tarkistaa steriloitavan tuotteen moitteettomuuden ja raportoi vastuullisesti mahdollisista laatueroista - toimii itsenäisesti virheellisten tuotteiden käsittelyssä ohjeiden mukaisesti - tunnistaa tuotteet käytössä olevalla tunnistamistekniikalla ja varmistaa tuotteiden jäljitettävyyden perustellen toimintaansa.

Opiskelija kuormaa tuotteet höyrysterilointiin ja käyttää höyryautoklaavia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettelee yhdessä työntekijän kanssa steriloitavat tuotteet sterilointikoreihin ja tekee sterilointikuorman validoitujen mallikuormien tai ohjeiden mukaisesti - toimii vaihtelevasti työsuojelu- ja ergonomiaoheiden noudattamisessa - steriloi yhdessä työntekijän kanssa pakattuja ja/tai pakkaamattomia tuotteita työohjeiden mukaisesti - hyväksyy yhdessä työntekijän kanssa eräajon ja kirjaa eräkohtaiset sterilointiajot ja niiden tulokset - työskentelee kestävän kehityksen mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettelee steriloitavat tuotteet sterilointikoreihin ja tekee omatoimisesti sterilointikuorman validoitujen mallikuormien tai ohjeiden mukaisesti - noudattaa työsuojelu- ja ergonomiaoheita ja toimii niiden mukaan - steriloi oma-aloitteisesti yhdessä työntekijän kanssa pakattuja ja/tai pakkaamattomia tuotteita - hyväksyy omatoimisesti eräajon ja kirjaa eräkohtaiset sterilointiajot ja niiden tulokset - työskentelee havainnoiden ja tuoden esille työssään kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettelee steriloitavat tuotteet sterilointikoreihin ja tekee sterilointikuorman validoitujen mallikuormien tai ohjeiden mukaisesti ja perustelee toimintansa - noudattaa työsuojelu- ja ergonomiaoheita perustellen toimintaansa - steriloi yhdessä työntekijän kanssa kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti pakattuja ja/tai pakkaamattomia tuotteita ja perustelee toimintansa - hyväksyy itsenäisesti eräajon ja kirjaa eräkohtaiset sterilointiajot ja niiden tulokset perustellen toimintaansa autoklaavin käyttöön liittyvillä ohjeilla - tekee työhön liittyviä ratkaisuja ottaen huomioon sterilointiprosessiin liittyvät ympäristöystävälliset, energiatehokkaat ja taloudelliset toimintaperiaatteet.

Opiskelija toteuttaa sterilointiprosessin.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa yhdessä työntekijän kanssa höyryautoklaavin käyttöohjeita • toteuttaa steriloinnin yhdessä työntekijän kanssa • esittelee pienen sekä suuren höyryautoklaavin rakenteen, mittauslaitteet ja toimintaperiaatteen sekä höyrysterilointiprosessin vaiheet, veden merkityksen steriloinnin lopputulokseen ja puhtaan höyryn muodostumiseen • esittelee ilmanpoistokyvyn ja höyryn tunkeutumisen testaamisen • dokumentoi välineiden sterilointiprosessin ohjeiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa höyryautoklaavin käyttöohjeita • toteuttaa steriloinnin suunnitelmallisesti yhdessä työntekijän kanssa • esittelee pienen sekä suuren höyryautoklaavin rakenteen, mittauslaitteet ja toimintaperiaatteen sekä höyrysterilointiprosessin vaiheet ja arvioi veden merkityksen steriloinnin lopputulokseen ja puhtaan höyryn muodostumiseen • esittelee ilmanpoistokyvyn ja höyryn tunkeutumisen testaamisen vaikutukset steriloinnin lopputulokseen • dokumentoi välineiden sterilointiprosessin ohjeiden mukaisesti ja tallentaa steriloinnissa syntyneet dokumentit • dokumentoi välineiden sterilointiprosessin ohjeiden mukaisesti sekä hyödyntää dokumentteja työn suunnittelussa ja toteutuksessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa perustellen höyryautoklaavin käyttöohjeita • toteuttaa steriloinnin suunnitelmallisesti yhdessä työntekijän kanssa toimintaansa perustellen • esittelee pienen sekä suuren höyryautoklaavin rakenteen, mittauslaitteet ja toimintaperiaatteen sekä höyrysterilointiprosessin vaiheet ja perustelee veden laadun merkityksen steriloinnin lopputulokseen ja puhtaan höyryn muodostumiseen • esittelee perustellen ilmanpoistokyvyn ja höyryn tunkeutumisen testaamisen vaikutukset steriloinnin lopputulokseen • dokumentoi välineiden sterilointiprosessin ja perustelee toimintaansa jäljitettävyyteen ja potilasturvallisuuteen.

Opiskelija valvoo höyrysterilointia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• valvoo yhdessä työntekijän kanssa sterilointiprosessin eräkohtaista ajoa ja hyväksyy ajon • hyödyntää eräajon tarkkailussa ja hyväksynnässä fysikaalisia mittareita ja sterilointiprosessin graafista kirjausta • noudattaa yhdessä työntekijän kanssa toimintaohjeita sterilointilaitteiden hälytyksessä ja raportoi hälytyksestä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valvoo ja tarkkailee omatoimisesti sterilointiprosessin aikana eräkohtaista ajoa ja hyväksyy ajon • hyödyntää omatoimisesti eräajon tarkkailussa ja hyväksynnässä fysikaalisia mittareita ja sterilointiprosessin graafista kirjausta • noudattaa yhdessä työntekijän kanssa toimintaohjeita sterilointilaitteiden hälytyksessä ja raportoi hälytyksen syystä • tulkitsee toimenpide- ja hälytysarvoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valvoo, tarkkailee ja hyväksyy itsenäisesti sterilointiprosessien eräkohtaisia ajoja perustellen ratkaisujaan • hyödyntää eräajon tarkkailussa ja hyväksynnässä perustellusti laitteiden fysikaalisia mittareita ja sterilointiprosessin graafista kirjausta • toimii yhdessä työntekijän kanssa toimintaohjeiden mukaisesti sterilointilaitteiden hälytystilanteissa sekä raportoi vastuullisesti hälytyksen syystä ja perustelee toimintansa • tulkitsee toimenpide- ja hälytysarvoja ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla.

Opiskelija testaa höyryautoklaavin päivittäistä käyttökuntoa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tarkastaa yhdessä työntekijän kanssa höyryautoklaavin kammion puhtauden - seuraa sterilointiprosessin kulkua tulkitsemalla höyryautoklaavin fysikaalisia mittareita ja piirtureita - tekee yhdessä työntekijän kanssa höyryautoklaavin työpaikkakohtaiset päivittäiset testit, dokumentoi ja säilyttää tulokset - käyttää indikaattoreita indikaattoriluokitusten, suositusten ja ohjeiden mukaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tarkastaa omatoimisesti höyryautoklaavin kammion puhtauden - seuraa omatoimisesti sterilointiprosessin kulkua tulkitsemalla höyryautoklaavin fysikaalisia mittareita ja piirtureita - tekee työntekijän valvonnassa höyryautoklaaville työpaikkakohtaiset päivittäiset testit, dokumentoi ja säilyttää tulokset - käyttää omatoimisesti indikaattoreita indikaattoriluokitusten, suositusten ja ohjeiden mukaan - perustelee ennakoivan huollon merkityksen käyttökunnan varmistamiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tarkastaa itsenäisesti päivittäin höyryautoklaavin kammion puhtauden ja perustelee toiminnan tarpeellisuuden - seuraa sterilointiprosessin kulkua tulkitsemalla höyryautoklaavin fysikaalisia mittareita ja piirtureita sekä raportoi havainnoistaan - huolehtii aktiivisesti työparina höyryautoklaavin suorituskykyä ja sterilointitehokkuutta testaavien testien päivittäisistä toteutuksista työpaikan ohjeiden mukaisesti, dokumentoi ja säilyttää tulokset - perustelee indikaattoreiden valinnan indikaattoriluokituksilla, suosituksilla ja ohjeilla - perustelee höyryautoklaavin vuoto- eli tiiviystestin sekä ennakoivan huollon merkityksen höyryautoklaavin käyttökunnan varmistamiseksi.

Opiskelija tarkistaa sterilointiprosessin tuloksen.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• purkaa yhdessä työntekijän kanssa sterilointikuorman • tarkistaa yhdessä työntekijän kanssa steriloidut tuotteet ja pakkaukset • hylkää yhdessä työntekijän kanssa tarvittaessa steriloidun tuotteen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• purkaa omatoimisesti sterilointikuorman • tarkistaa ja arvioi omatoimisesti steriloidut tuotteet ja pakkaukset • hylkää tarvittaessa steriloidun tuotteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• purkaa itsenäisesti sterilointikuorman, tarkistaa steriloidut tuotteet ja pakkaukset sekä perustelee toimintansa • hyväksyy steriloidun tuotteen käyttöön vapauttamiskriteereiden mukaisesti • hylkää tarvittaessa steriloidun tuotteen perustellen hylkäyksen.

Opiskelija lajittelee ja varastoi steriloidut tuotteet ja toimittaa ne asiakkaalle.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• lajittelee ja varastoi yhdessä työntekijän kanssa steriloidut tuotteet mahdollistaen sterilointituloksen säilyvyyden varastoinnin ja kuljetuksen aikana • säilyttää steriloituja tuotteita huomioiden steriloitujen tuotteiden säilytysolosuhteet • toimittaa yhdessä työntekijän kanssa steriloituja tuotteita asiakkaille
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• lajittelee ja varastoi steriloidut tuotteet omatoimisesti mahdollistaen sterilointituloksen säilyvyyden varastoinnin ja kuljetuksen aikana • säilyttää steriloituja tuotteita säilytysolosuhteiden mukaisesti ja perustelee säilytysolosuhdevaatimukset • toimittaa omatoimisesti aikataulujen mukaan steriloidut tuotteet asiakkaille
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• lajittelee ja varastoi steriloidut tuotteet itsenäisesti asiakkaalle toimitusta varten ja perustelee toimintansa • arvioi steriloitujen tuotteiden säilytysolosuhteita ja ottaa huomioon steriloitujen tuotteiden säilytysolosuhdevaatimukset • toimittaa itsenäisesti steriloidut tuotteet asiakkaille ja perustelee aikataulujen merkityksen.

Opiskelija arvioi sterilointiprosessin laatua.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii yhdessä työntekijän kanssa sterilointipalvelujen tuottamisessa laadukkaasti ja laatujärjestelmän mukaisesti • hyödyntää työssään tietoa validoinnin periaatteista ja merkityksestä • ottaa työssään huomioon taloudellisen toiminnan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii aloitteellisesti yhdessä työntekijän kanssa sterilointipalvelujen tuottamisessa laadukkaasti ja laatujärjestelmän mukaisesti • hyödyntää omatoimisesti työssään tietoa validoinnin periaatteista ja merkityksestä • toimii ja arvioi taloudellisen toiminnan ja laadun merkityksen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii aloitteellisesti yhdessä työntekijän kanssa ja perustelee valitsemiaan työmenetelmiä ja ratkaisujaan sterilointiprosessin laatujärjestelmän mukaisesti • hyödyntää itsenäisesti ja perustellen työssään tietoa validoinnin periaatteista ja merkityksestä • ottaa työssään huomioon tuotantoprosessin, siihen kuluva ajan, tuotteiden laatuvaatimukset ja asiakkaan huoltotilauksen • toimii suunnitelmallisesti, joutuisan tehokkaasti ja taloudellisesti ja perustelee toimintansa.

Opiskelija toimii yhteistyössä ja vuorovaikutustilanteissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeskeisesti moniammatillisen ja mahdollisen monikulttuurisen työyhteisön jäsenenä • toimii yhdessä työntekijän kanssa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii moniammatillisen ja mahdollisen monikulttuurisen työyhteisön jäsenenä yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeskeisesti • toimii asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa luotettavasti ja tasapuolisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii moniammatillisen ja mahdollisen monikulttuurisen työyhteisön muuttuvissa tilanteissa yhteistyökykyisesti, aktiivisesti, vastuullisesti ja asiakaskeskeisesti • toimii asiakaskeskeisesti yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteissa.

Opiskelija noudattaa työssään ammattietiikkaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii sterilointiprosessia ohjaavien arvojen ja periaatteiden mukaisesti työyhteisön jäsenenä ja asiakaspalvelijana
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii sterilointiprosessia ohjaavien arvojen ja periaatteiden mukaisesti työyhteisön jäsenen ja asiakkaiden kanssa steriloinnin palvelutilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee ratkaisunsa sterilointiprosessia ohjaavien arvojen ja periaatteiden mukaisesti • työskentelee työyhteisön jäsenen ja asiakkaiden kanssa välineiden huollon palvelutilanteissa turvallisten, luotettavien, tasapuolisten ja asiakaskeskeisten toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Opiskelija toimii työssään edistämällä työturvallisuutta.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii sterilointiprosessiin liittyviä työturvallisuusmääräyksiä ja –ohjeita noudattaen • noudattaa painelaitelakia ja tiedostaa oman vastuunsa (kuten käyttökoulutus) • huolehtii työympäristön puhtaudesta ja järjestyksestä • käyttää ohjeiden mukaisia suojaimeja, työvälineitä ja työmenetelmiä • noudattaa työhyvinvointi-, työsuojelu- sekä ergonomiaoheja • varmistaa yhdessä työntekijän kanssa työvälineiden turvallisuuden ja välttää terveysvaarat ja -haitat sekä turhat riskit • hälyttää tarvittaessa apua
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii suunnitellusti ja harkitusti sterilointiprosessiin liittyviä työturvallisuusmääräyksiä ja –ohjeita noudattaen • noudattaa painelaitelakia ja ymmärtää sen merkityksen (kuten käyttökoulutus) • huolehtii omatoimisesti työympäristön puhtaudesta ja järjestyksestä • käyttää ohjeiden mukaisia suojaimeja, työvälineitä ja työmenetelmiä sekä perustelee niiden käytön tarpeellisuuden • noudattaa omatoimisesti työhyvinvointi-, työsuojelu- sekä ergonomiaoheja • varmistaa omatoimisesti työvälineiden turvallisuuden ja välttää terveysvaarat ja -haitat sekä turhat riskit • hälyttää tarvittaessa apua ja antaa hätäensiapua
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii suunnitellusti ja harkitusti sterilointiprosessiin liittyviä työturvallisuusmääräyksiä ja –ohjeita noudattaen sekä perustelee niiden mukaista toimintaansa • noudattaa painelaitelakia ja perustelee vastuunsa (kuten käyttökoulutus) • huolehtii työympäristön puhtaudesta ja järjestyksestä itsenäisesti ja aktiivisesti sekä ohjaa tarvittaessa myös muita • käyttää ohjeiden mukaisia suojaimeja, työvälineitä ja työmenetelmiä sekä perustelee niiden käytön tarpeellisuuden ja ohjaa tarvittaessa myös muita niiden käyttöön • noudattaa itsenäisesti ja vastuullisesti työhyvinvointi-, työsuojelu- sekä ergonomiaoheja • varmistaa itsenäisesti työvälineiden turvallisuuden ja välttää terveysvaarat ja -haitat sekä turhat riskit ja arvioi toimintansa turvallisuutta • hälyttää apua ja toimii oikein tavallisimmissa tapaturmatilanteissa • vastaa omalta osaltaan työturvallisuuden kehittämisestä ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisemisestä.

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään • ottaa vastaan palautetta ja korjaa sen mukaan toimintaansa • tekee annetut tehtävät • arvioi omaa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä tunnistaa omia työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • ottaa vastaan palautetta ja käyttää sitä apuna työssä ja itsensä kehittämisessä • työskentelee omatoimisesti ja suunnitelmallisesti • arvioi omaa työtään ja työympäristön toimivuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja ammatillisesta kehittymisestään sekä arvioi työn tekemiseen liittyviä vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan • hakee aktiivisesti palautetta, suhtautuu rakentavasti ja joustavasti saamaansa palautteeseen sekä korjaa aktiivisesti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • suunnittelee itsenäisesti toimintaansa, asettaa asioita tärkeysjärjestykseen sekä tekee itsenäisesti ja sujuvasti työtehtävät perustellen toimintaansa • arvioi monipuolisesti omaa työtään ja työympäristön toimivuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon ympäristössä steriloinnin työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.14. Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp (400014)

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- toimia osana suomalaista yhteiskuntaa
- toimia yhteiskunnan palveluiden käyttäjänä ja kuluttajana
- suunnitella omaa talouttaan ja arvioida siihen liittyviä riskejä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii osana suomalaista yhteiskuntaa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita - tuntee kansalaisen perusoikeuksia ja velvollisuuksia - selvittää joitain yhteiskunnallisen vaikuttamisen tapoja ja toimii aktiivisena kansalaisena
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita - tuntee kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet - tuntee erilaisia yhteiskunnallisen vaikuttamisen tapoja ja toimii aktiivisena kansalaisena
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen ja edistäen - tuntee hyvin kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet - tuntee monipuolisesti erilaisia yhteiskunnallisen vaikuttamisen tapoja ja toimii aktiivisena kansalaisena.

Opiskelija toimii yhteiskunnan palveluiden käyttäjänä ja kuluttajana.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- käyttää tarvitsemiaan yhteiskunnallisia palveluja - toimii vastuullisesti tiedostaen oikeutensa ja velvollisuutena kuluttajana - hankkii tarvitsemaansa tietoa kuluttaja-asioissa osittain ohjattuna
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- käyttää tarvitsemiaan yhteiskunnallisia palveluja tarkoituksenmukaisesti - toimii vastuullisesti tiedostaen oikeutensa ja velvollisuutensa kuluttajana - hankkii tarvitsemaansa tietoa kuluttaja-asioissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii tiedostavana yhteiskunnallisten palveluiden käyttäjänä - toimii vastuullisesti tiedostaen hyvin oikeutensa ja velvollisuutensa kuluttajana - hankkii aktiivisesti tarvitsemaansa tietoa kuluttaja-asioissa.

Opiskelija suunnittelee omaa talouttaan ja arvioi siihen liittyviä riskejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa yhteiskuntaan ja omaan taloudelliseen tilanteeseensa keskeisesti vaikuttavia tekijöitä - seuraa tulojaan ja menojaan - suunnittelee hankintoja ja vertailee erilaisia rahoitusvaihtoehtoja - asettaa henkilökohtaisia taloudellisia tavoitteita - ennakoi talouttaan erilaisissa elämäntilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi omaan taloudelliseen tilanteeseensa keskeisesti vaikuttavia tekijöitä - seuraa tulojaan ja menojaan suunnitelmallisesti - suunnittelee hankintoja ja vertailee erilaisia rahoitusvaihtoehtoja - asettaa henkilökohtaisia taloudellisia tavoitteita sekä seuraa niiden toteutumista - ennakoi talouttaan erilaisissa elämäntilanteissa tunnistuen eri tilanteiden riskitekijöitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi ja ennakoi omaan taloudelliseen tilanteeseensa vaikuttavia tekijöitä - seuraa tulojaan ja menojaan suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti - suunnittelee hankintoja ja vertailee erilaisia rahoitusvaihtoehtoja järjestelmällisesti ja monipuolisesti - asettaa henkilökohtaisia taloudellisia tavoitteita, seuraa niiden toteutumista ja tarvittaessa tarkentaa tavoitteitaan - ennakoi talouttaan erilaisissa elämäntilanteissa, toimii suunnitelmallisesti tavoitteiden saavuttamiseksi ja ottaa huomioon eri tilanteiden riskitekijöitä.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- arvioida alansa merkitystä yhteiskunnassa
- tulkita kansantalouden peruskäsitteitä ja tunnistaa keskeiset toimijat.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija osallistuu yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hakee tietoa joistakin yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja seuraa yhteiskunnallista päätöksentekoa • osallistuu yhteiskunnalliseen toimintaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hakee tietoa yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja seuraa yhteiskunnallista päätöksentekoa • osallistuu yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tähtäävään toimintaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hakee monipuolisesti tietoa yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja seuraa aktiivisesti yhteiskunnallista päätöksentekoa • osallistuu yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tähtäävään toimintaan tavoitteellisesti.

Opiskelija arvioi alansa merkitystä yhteiskunnassa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• seuraa alan yhteiskunnallista keskustelua • arvioi toimialansa merkitystä yhteiskunnassa osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• seuraa ja arvioi alan yhteiskunnallista keskustelua • arvioi toimialansa merkitystä yhteiskunnassa ja tulevaisuuden näkymiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• seuraa ja arvioi alansa yhteiskunnallista keskustelua osallistuen siihen jollakin tavalla • arvioi ja seuraa monipuolisesti toimialansa merkitystä yhteiskunnassa ja tulevaisuuden näkymiä.

Opiskelija tulkitsee kansantalouden peruskäsitteitä ja tunnistaa keskeiset toimijat.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• seuraa taloutta koskevaa uutisointia • selvittää yhteiskunnallisen ja taloudellisen tilanteen heijastumista oman alan työpaikkoihin ja työllisyyteen • kertoo esimerkkejä kansantalouden peruskäsitteistä ja keskeisistä toimijoista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• seuraa taloutta koskevaa uutisointia ja ymmärtää talouden merkityksen yhteiskunnassa • ymmärtää yhteiskunnallisen ja taloudellisen tilanteen heijastumista oman alan työpaikkoihin, työllisyyteen ja tulevaisuuteen • tuntee kansantalouden peruskäsitteet ja tunnistaa keskeiset toimijat
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• seuraa aktiivisesti taloutta koskevaa uutisointia ja ymmärtää talouden merkityksen yhteiskunnassa • ymmärtää yhteiskunnallisen ja taloudellisen tilanteen heijastumista oman alan työpaikkoihin ja työllisyyteen ja pohtii monipuolisesti teemaa • tuntee kansantalouden peruskäsitteet ja keskeiset toimijat ja arvioi niiden merkitystä kansantaloudelle.

Työelämässä toimiminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta ja alan osaamistarpeita
- solmia työsopimuksen työnantajan kanssa
- toimia osana työyhteisöä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta ja alan osaamistarpeita.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta osittain ohjatusti • tuntee työmarkkinajärjestelmän keskeisiä periaatteita • tietää esimerkkejä alansa ammatillisista verkostoista • tunnistaa alansa työtehtävissä tarvittavaa osaamista osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta • tuntee työmarkkinajärjestelmän keskeiset periaatteet • tietää alansa keskeiset ammatilliset verkostot • tunnistaa alansa eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• selvittää monipuolisesti alan työmarkkinoiden tilannetta • tuntee ja ymmärtää työmarkkinajärjestelmän keskeiset periaatteet • tietää alansa ammatilliset verkostot ja osallistuu niiden toimintaan • tunnistaa monipuolisesti eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista.

Opiskelija osaa solmia työsopimuksen työnantajan kanssa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• perehtyy oman alan työehtoihin ja keskeiseen työlainsäädäntöön osittain ohjattuna • tarkistaa työsopimuksen sisällön yhteistyössä asiantuntijan kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perehtyy oman alan työehtoihin ja keskeiseen työlainsäädäntöön • tarkistaa työsopimuksen sisällön käyttäen tarvittaessa asiantuntija-apua
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perehtyy kattavasti oman alan työehtoihin ja keskeiseen työlainsäädäntöön • tarkistaa työsopimuksen sisällön itsenäisesti ja keskustelee työehdoista työnantajan kanssa.

Opiskelija toimii osana työyhteisöä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa annettuja työaikoja ja sovittuja toimintatapoja - noudattaa työssään ulkoasuun ja pukeutumiseen liittyviä ohjeita osittain ohjatusti - käyttää työssään tarkoituksenmukaista suojavaatetusta ja noudattaa työturvallisuusohjeita - työskentelee osana monimuotoista ja -kulttuurista työyhteisöä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa annettuja työaikoja ja sovittuja toimintatapoja sekä toimii joustavasti erilaisissa tilanteissa - noudattaa työssään ulkoasuun ja pukeutumiseen liittyviä ohjeita - käyttää työssään tarkoituksenmukaista suojavaatetusta ja noudattaa työturvallisuusohjeita - työskentelee luontevasti osana monimuotoista ja -kulttuurista työyhteisöä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa annettuja työaikoja ja sovittuja toimintatapoja ja toimii joustavasti erilaisissa ja muuttuvissa tilanteissa - noudattaa työssään ulkoasuun ja pukeutumiseen liittyviä ohjeita ottaen huomioon myös erityistilanteet - käyttää ja huolehtii työssään tarkoituksenmukaisesta suojavaatetuksesta ja noudattaa työturvallisuusohjeita - työskentelee luontevasti osana monimuotoista ja -kulttuurista työyhteisöä edistäen yhteisön hyvinvointia.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- toimia työyhteisön jäsenenä
- toimia erilaisissa työelämän vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa
- selvittää oman alansa työtehtäviä kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii työyhteisön jäsenenä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa oman roolinsa työyhteisön jäsenenä osittain ohjattuna - työskentelee pääsääntöisesti työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - noudattaa sovittuja toimintatapoja ja tunnistaa omien toimintatapojensa kehittämiskohteita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa oman roolinsa työyhteisön jäsenenä - työskentelee työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - noudattaa sovittuja toimintatapoja ja kehittää omia toimintatapojaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa oman ja muiden roolit työyhteisön jäsenenä - työskentelee työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti arvioiden sitä ja esittäen kehittämisideoita - noudattaa sovittuja toimintatapoja ja kehittää aktiivisesti omia toimintatapojaan.

Opiskelija toimii erilaisissa työelämän vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- toimii erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa - kehittää vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen mukaisesti osittain ohjattuna - toimii ryhmätilanteissa oman työtehtävän ja työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - käyttää tarkoituksenmukaista psykologista tietoa oman ja työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toimii rakentavasti erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa - kehittää vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen mukaisesti - toimii erilaisissa ryhmätilanteissa oman työtehtävän ja työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - käyttää tarkoituksenmukaista psykologista tietoa oman ja työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii rakentavasti ja joustavasti erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa ottaen muut huomioon - kehittää aktiivisesti vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen mukaisesti - toimii luontevasti erilaisissa ryhmätilanteissa oman työtehtävän ja työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - käyttää tarkoituksenmukaista psykologista tietoa oman ja työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi ja kehittämiseksi.

Opiskelija selvittää oman alansa työtehtäviä kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- etsii tietoa oman alansa työpaikoista kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla osittain ohjatusti - löytää itselleen soveltuvia työpaikkoja kansallisilta ja kansainvälisiltä työmarkkinoilta osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- etsii itsenäisesti tietoa oman alansa työpaikoista kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla - löytää itselleen soveltuvia työpaikkoja kansallisilta ja kansainvälisiltä työmarkkinoilta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- etsii itsenäisesti ja monipuolisesti tietoa oman alansa työpaikoista kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla - löytää itselleen soveltuvia työpaikkoja kansallisilta ja kansainvälisiltä työmarkkinoilta.

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan
- tehdä tutkintoaan ja uraansa koskevia valintoja
- hankkia tutkinnon suorittamisen aikana tietoa erilaisista jatkokoulutusmahdollisuuksista ja koulutustarjonnasta
- valmistautua tutkinnon suorittamisen aikana työnhakuun ja oman osaamisensa esittelyyn.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• selvittää omia vahvuuksiaan, valmiuksiaan ja kehittämiskohteitaan • tunnistaa kiinnostuksensa kohteita ja omia mahdollisuuksiaan ammattialalla tarviton rohkaisua • seuraa satunnaisesti oman oppimisensa edistymistä ja osaamisensa hankkimista • arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selvittää ja tunnistaa omia vahvuuksiaan, valmiuksiaan ja kehittämiskohteitaan • tunnistaa itsenäisesti kiinnostuksensa kohteita ja omia mahdollisuuksiaan ammattialalla • seuraa oma-aloitteisesti oman oppimisensa edistymistä ja osaamisensa hankkimista tunnistuen mahdollisen tuen tarpeen • arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan säännöllisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• selvittää monipuolisesti ja tunnistaa itsenäisesti omia vahvuuksiaan, valmiuksiaan ja kehittämiskohteitaan • tunnistaa kiinnostuksensa kohteita ja arvioi realistisesti omia mahdollisuuksiaan ammattialalla • ottaa vastuun omasta oppimisestaan ja sen edistämisestä • seuraa sitoutuneesti oman oppimisensa edistymistä ja osaamisensa hankkimista dokumentoimalla ja tunnistuen mahdollisen tuen tarpeen • arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan itsenäisesti sekä tekee tarvittavia muutoksia.

Opiskelija tekee tutkintoaan ja uraansa koskevia valintoja.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• perehtyy itselleen sopiviin uravaihtoehtoihin hyödyntäen tietolähteitä ja sähköisiä ohjauspalveluja • perehtyy oman tutkinnon muodostumiseen, tutkinnossa vaadittaviin suorituksiin ja valinnan mahdollisuuksiin, jotka edistävät omaa työelämäänsä sijoittumista • seuraa tutkinnon suorittamisen edistymistä ohjatusti • tunnistaa ja kokeilee erilaisia oppimisympäristöjä osaamisen hankkimisessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selvittää itselleen sopivia vaihtoehtoja oman urasuunnitelmansa tueksi käyttäen erilaisia tietolähteitä ja sähköisiä ohjauspalveluja • tietää oman tutkinnon muodostumisen, tutkinnossa vaadittavat suoritukset ja valinnan mahdollisuudet, jotka edistävät työelämäänsä sijoittumista ja omaa urasuunnitelmaa • seuraa tutkinnon suorittamisen edistymistä oma-aloitteisesti • käyttää erilaisia oppimisympäristöjä osaamisensa hankkimisessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• selvittää monipuolisesti ja itsenäisesti vaihtoehtoja oman urasuunnitelmansa pohjalta käyttäen aktiivisesti erilaisia tietolähteitä ja sähköisiä ohjauspalveluja • tietää oman tutkinnon muodostumisen, tutkinnossa vaadittavat suoritukset ja valinnan mahdollisuudet tehden itsenäisesti uraansa edistäviä valintoja ja päätöksiä • seuraa tutkinnon suorittamisen edistymistä aktiivisesti ja sitoutuneesti • käyttää ja valitsee omaa ammatillista kehittymistään tukevia oppimisympäristöjä.

Opiskelija hankkii tutkinnon suorittamisen aikana tietoa erilaisista jatkokoulutusmahdollisuuksista ja koulutustarjonnasta.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää jatkokoulutukseen liittyviä tietolähteitä, ohjauspalveluja ja hakujärjestelmiä • hankkii tietoa erilaisista jatkokoulutuksen vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista ja suunnittelee omaa urasuunnitelmaansa • perehtyy jatkokoulutuksen pääsyvaatimuksiin, hakumenettelyyn ja valintakriteereihin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää sujuvasti jatkokoulutukseen ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä tietolähteitä, ohjauspalveluja ja hakujärjestelmiä • hankkii monipuolisesti tietoa itselleen sopivista erilaisista jatkokoulutuksen vaihtoehtoista ja tekee urasuunnitelman • perehtyy monipuolisesti jatkokoulutuksen pääsyvaatimuksiin, hakumenettelyyn ja valintakriteereihin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää itsenäisesti jatkokoulutukseen ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä tietolähteitä, ohjauspalveluja ja hakujärjestelmiä • hankkii aktiivisesti tietoa erilaisista jatkokoulutuksen vaihtoehtoista ja hyödyntää tietoa omassa urasuunnitelmassaan • perehtyy aktiivisesti ja oma-aloitteisesti jatkokoulutuksen pääsyvaatimuksiin, hakumenettelyyn ja valintakriteereihin.

Opiskelija valmistautuu tutkinnon suorittamisen aikana työnhakuun ja oman osaamisensa esittelyyn.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- perehtyy erilaisten työpaikkojen tarjoamiin mahdollisuuksiin, työympäristöihin ja uravaihtoehtoihin - tekee omaa osaamistaan esittelevän tuotoksen työnhakua varten ja harjoittelee osaamisensa esittelyä - hakee työpaikkoja tarviten ajoittain ohjausta hakujärjestelmien ja -menetelmien käytössä - päivittää urasuunnitelmaansa työllistymistä varten
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- perehtyy monipuolisesti erilaisten työpaikkojen tarjoamiin mahdollisuuksiin, työympäristöihin ja kartoittaa itselleen sopivia uravaihtoehtoja - tekee omaa osaamistaan esittelevän tuotoksen työnhakua varten ja esittelee osaamistaan kattavasti - hakee työpaikkoja ja käyttää erilaisia hakujärjestelmiä ja -menetelmiä sujuvasti - päivittää omatoimisesti urasuunnitelmaansa työllistymistä varten
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- selvittää systemaattisesti erilaisten työpaikkojen tarjoamat mahdollisuudet, niiden työympäristöt ja realistiset uravaihtoehdot oman suunnitelman pohjalta - tekee persoonallisen ja myyvän omaa osaamistaan esittelevän tuotoksen työnhakua varten ja esittelee osaamistaan innostavasti ja kattavasti - hakee itsenäisesti työpaikkoja ja hyödyntää erilaisia hakujärjestelmiä ja -menetelmiä monipuolisesti ja sujuvasti - päivittää aktiivisesti ja itsenäisesti urasuunnitelmaansa työllistymistä edistäen.

Valinnaiset osaamistavoitteet

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- toimia yrityksen tavoitteita edistäen
- ideoida liikeidean ja arvioida sen toteuttamismahdollisuuksia.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii yrityksen tavoitteita edistäen.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa yritystoiminnan merkitystä yhteiskunnassa - kuvaa organisaation liiketoimintamallin osittain ohjatusti - toimii taloudellisesti tunnistaen toimintansa merkityksen osana työyhteisöä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kuvaa yritystoiminnan merkityksen yhteiskunnassa - kuvaa organisaation liiketoimintamallin - toimii tehtävissään taloudellisesti ja asiakaslähtöisesti tunnistaen toimintansa merkityksen osana työyhteisöä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kuvaa alansa yritystoiminnan merkitystä yhteiskunnassa ja ennakoii alan tulevia kehitysnäkymiä - kuvaa organisaation liiketoimintamallin itsenäisesti - toimii tehtävissään oma-aloitteisesti, taloudellisesti ja asiakaslähtöisesti tunnistaen työnsä vaikutukset organisaation tulokseen.

Opiskelijaideoi liikeidean ja arvioi sen toteuttamismahdollisuuksia.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ideoi liikeidean osittain ohjatusti - löytää yrityksen perustamista tukevia palveluita ja tietolähteitä - selvittää liikeidean edellyttämiä taloudellisia resursseja - kuvaa liikeidean toteuttamiseksi tarvittavia verkostoja - arvioi valmiuksiaan toimia yrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ideoi liikeidean asiakaslähtöisesti - löytää yrityksen perustamista tukevat keskeiset palvelut ja tietolähteet - arvioi liikeidean edellyttämiä taloudellisia ja toiminnallisia resursseja - kuvaa liikeidean toteuttamiseksi tarvittavia verkostoja - arvioi valmiuksiaan toimia yrittäjänä ja tunnistaa yritystoiminnan riskejä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ideoi liikeidean asiakaslähtöisesti ja arvioi sen toimivuutta - löytää yrityksen perustamista tukevia palveluita ja tietolähteitä hyödyntäen eri kanavia - arvioi liikeidean edellyttämien taloudellisten ja toiminnallisten resurssien saatavuuden - kuvaa liikeidean toteuttamiseksi tarvittavia verkostoja ja arvioi yhteistyömahdollisuuksia - arvioi realistisesti valmiuksiaan toimia yrittäjänä tiedostaen yritystoiminnan riskit.

Valinnaiset osaamistavoittet

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen

Pakolliset osaamistavoittet, 2 osp

Opiskelija osaa

- huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään
- arvioida toimintaympäristönsä ja toimintansa turvallisuutta ja terveellisyyttä
- edistää liikunnan avulla opiskelu- ja työkykyään sekä hyvinvointiaan
- ehkäistä tapaturmien syntymistä ja antaa ensiapua.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija huolehtii terveydestään ja toimintakyvystään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- etsii osittain ohjattuna tietoa ikäluokkansa terveydestä ja mahdollisuuksista oman terveytensä ja toimintakykynsä edistämiseksi - laatii itselleen toteuttamiskelpoisen suunnitelman oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi ottaen siinä huomioon mm. liikunnan, ravitsemuksen, palautumisen, unen, mielen hyvinvoinnin, tupakoimattomuuden (sis. kaikki nikotiiniuotteet) ja päihteettömyyden, seksuaaliterveyden sekä ihmissuhteiden merkityksen päivittäisissä toiminnoissa - edistää osittain ohjattuna terveyttään ja hyvinvointiaan suunnitelman mukaisesti ja arvioi tavoitteidensa toteutumista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- etsii tietoa ikäluokkansa terveydestä ja mahdollisuuksista oman terveytensä ja toimintakykynsä edistämiseksi - laatii itselleen yksilöllisen suunnitelman oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi ottaen siinä monipuolisesti huomioon liikunnan, ravitsemuksen, palautumisen, unen, mielen hyvinvoinnin, tupakoimattomuuden (sis. kaikki nikotiiniuotteet) ja päihteettömyyden, seksuaaliterveyden sekä ihmissuhteiden merkityksen opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämiseksi - edistää terveyttään ja hyvinvointiaan suunnitelman mukaisesti ja arvioi realistisesti oman toimintansa vaikutuksia ja tavoitteidensa toteutumista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- etsii monipuolista tietoa ikäluokkansa terveyseroista ja mahdollisuuksista oman terveytensä ja toimintakykynsä edistämiseksi - laatii itselleen tilannekohtaisesti päivitettävän ja monipuolisen suunnitelman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi ottaen siinä huomioon liikunnan, ravitsemuksen, palautumisen, unen, mielen hyvinvoinnin, tupakoimattomuuden (sis. kaikki nikotiiniuotteet) ja päihteettömyyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksen opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämiseksi - edistää terveyttään ja hyvinvointiaan aktiivisesti ja arvioi realistisesti suunnitelman toteutumista ja tavoitteiden saavuttamista hyödyntäen arvioinnissa myös muilta saamaansa palautetta.

Opiskelija arvioi toimintaympäristönsä ja toimintansa turvallisuutta ja terveellisyyttä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii sovittujen turvallisuutta ja terveyttä edistävien toimintaohjeiden mukaisesti, yhteistyössä muiden kanssa, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • ottaa työssään huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja työkyvyn kehittämisen merkityksen tarvitessa ajoittain ohjausta • selvittää ohjattuna ergonomian vaikutukset työkykyyn
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii sovittujen turvallisuutta ja terveyttä edistävien toimintaohjeiden mukaisesti yhteistyössä muiden kanssa • ottaa työssään huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja edistää työkykyään • selvittää ergonomian vaikutukset työkykyyn
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii sovittujen turvallisuutta ja terveyttä edistävien toimintaohjeiden mukaisesti yhteistyössä muiden kanssa ja arvioi toimintatapojensa kehittämistarpeita • ottaa työssään monipuolisesti huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja edistää työkykyään • selvittää ergonomian vaikutukset työkykyyn erilaisissa työympäristöissä.

Opiskelija edistää liikunnan avulla opiskelu- ja työkykyään sekä hyvinvointiaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hakee tietoa liikkumisen tavallisimmista hyödyistä ja vaatimuksista opiskelu- ja työkyvylle sekä ottaa tiedot joiltain osin huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistävissä suunnitelmassaan • harjoittaa joiltakin osin opiskelu- ja työkyvyn vaatimia fyysisiä ominaisuuksiaan ja ergonomiataitojaan • liikkuu liikuntatilanteissa ylläpitäen opiskelu- ja työkykyään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hakee tietoa liikkumisen hyödyistä ja vaatimuksista terveydelle sekä opiskelu- ja työkyvylle ja ottaa tiedot huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistävissä suunnitelmassaan • kehittää opiskelu- ja työkyvyn vaatimia fyysisiä ominaisuuksiaan ja ergonomiataitojaan • liikkuu monipuolisesti erilaisissa liikuntatilanteissa ylläpitäen opiskelu- ja työkykyään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hakee monipuolisesti tietoa liikkumisen hyödyistä ja vaatimuksista terveydelle sekä opiskelu- ja työkyvylle ja ottaa tiedot huomioon fyysisistä toimintakykyä edistävissä suunnitelmassaan huomioiden myös alakohtaiset vaatimukset opiskelu- ja työkyvyn ylläpitoon • kehittää oma-aloitteisesti ja monipuolisesti opiskelu- ja työkyvyn vaatimia fyysisiä ominaisuuksiaan ja ergonomiataitojaan • liikkuu monipuolisesti ja parhaansa yrittäen kaikissa liikuntatilanteissa edistäen opiskelu- ja työkykyään.

Opiskelija ehkäisee tapaturmien syntymistä ja antaa ensiapua.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ennakoi mahdollisia tapaturmariskejä liikuntatilanteissa - antaa ensiapua tavallisimmissa ensiapua vaativissa tilanteissa, tunnistaa osaamisensa rajat ja hakee lisääpua nopeasti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ehkäisee toiminnallaan liikuntatapaturmien syntymistä - antaa ensiapua ja hakee tilanteen niin vaatiessa lisääpua nopeasti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii huolellisesti ja ehkäisee liikuntatapaturmien syntymistä - antaa ensiapua ja hakee oikea-aikaisesti lisääpua - estää toiminnallaan lisätapaturmien syntymistä.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- ylläpitää ja edistää työkykyään ja hyvinvointiaan liikunnan avulla
- edistää oppilaitosyhteisön ja opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija ylläpitää ja edistää työkykyään ja hyvinvointiaan liikunnan avulla.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- pitää yllä fyysistä toimintakykyään ja osallistuu liikuntatilanteisiin annettujen ohjeiden mukaan ja noudattaa reilun pelin periaatteita - käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja - seuraa kuormittumistaan ja työkykyvaatimuksia suhteessa omaan toimintakykyynsä ohjattuna
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- pitää yllä fyysistä toimintakykyään ja osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti reilun pelin periaatteita noudattaen - soveltaa monipuolisesti liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja - seuraa itsenäisesti kuormittumistaan ja työkykyvaatimuksia suhteessa omaan toimintakykyynsä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- seuraa, arvioi ja pitää yllä fyysistä toimintakykyään sekä osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti edistäen reilun pelin periaatteiden toteutumista - soveltaa monipuolisesti liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja ja liikunnan lajitaitoja - arvioi perustellusti kuormittumistaan ja työkykyvaatimuksia suhteessa omaan toimintakykyynsä.

Opiskelija edistää oppilaitosyhteisön ja opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	toimii opiskelijaryhmän jäsenenä osallisuutta edistävästi ja osallistuu opiskelijoille järjestettyihin liikunta- ja muihin tapahtumiin sekä tilaisuuksiin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	toimii aktiivisesti opiskelijaryhmän jäsenenä hyvinvointia edistävästi sekä suunnittelee ja osallistuu opiskelijoiden järjestämiin liikunta- ja muihin tapahtumiin sekä tilaisuuksiin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	toimii aktiivisesti opiskelijaryhmän jäsenenä sekä suunnittelee ja osallistuu opiskelijoiden järjestämiin liikunta- ja muihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin hyvinvointia ja osallisuutta edistävästi.

Kestävän kehityksen edistäminen

Pakolliset osaamistavoittet, 1 osp

Opiskelija osaa

- toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- ottaa huomioon elinkaariajattelun periaatteet
- pohtia ratkaisuja eettisistä näkökulmista.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija osaa toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tietää kestävän kehityksen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden keskeiset tavoitteet - ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden ja kestävän käytön merkityksen kansallisesti - tunnistaa keskeiset toimintatavat kestävän kehityksen edistämiseen käyttäen apuna asiantuntijoita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tietää kestävän kehityksen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden keskeiset tavoitteet ja näiden vaikutuksen toisiinsa - ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden ja kestävän käytön merkityksen kansallisesti suhteessa globaaliin toimintaympäristöön tuoden esille esimerkkejä näistä - tunnistaa keskeiset toimintatavat kestävän kehityksen edistämiseen itsenäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tietää kestävän kehityksen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden keskeiset tavoitteet ja näiden vaikutuksen toisiinsa kokonaisvaltaisesti - ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden ja kestävän käytön merkityksen kansallisesti suhteessa globaaliin toimintaympäristöön esittäen soveltamiskohteita - tunnistaa keskeiset toimintatavat kestävän kehityksen edistämiseen itsenäisesti ja eri ulottuvuuksien näkökulmasta.

Opiskelija ottaa huomioon elinkaariajattelun periaatteet.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ymmärtää kiertotalouden periaatteen - tunnistaa tuotteen tai palvelun energia- ja materiaalihokkuuden - määrittää jonkin tuotteen elinkaaren yleisellä tasolla
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ymmärtää kiertotalouden periaatteen ja arvioi sen merkitystä - arvioi tuotteen tai palvelun energia- ja materiaalihokkuuden - määrittää jonkin tuotteen elinkaaren itsenäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ymmärtää kiertotalouden periaatteen, arvioi sen merkitystä ja esittää kehittämismahdollisuuksia - arvioi tuotteen tai palvelun energia- ja materiaalihokkuuden esittäen tarvittavia uudistamistarpeita - määrittää jonkin tuotteen elinkaaren ymmärtäen kokonaisvaikutukset.

Opiskelija pohtii ratkaisuja eettisistä näkökulmista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa työhön liittyviä joitakin vaiheita ja tilanteita, joihin sisältyy eettisiä valintoja - pohtii omien ratkaisujen vaikutusta eettisestä näkökulmasta yhdessä muiden kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa työhön liittyviä vaiheita ja tilanteita, joihin sisältyy eettisiä valintoja - pohtii omien ja muiden ratkaisujen vaikutusta eettisestä näkökulmasta itsenäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa monipuolisesti työhön liittyviä vaiheita ja tilanteita, joihin sisältyy eettisiä valintoja - pohtii ja analysoi omien ja muiden ratkaisujen vaikutusta erilaisten eettisten näkökulmien mukaisesti.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- arvioida kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät työssään tai alallaan
- suunnitella kestävä kehityksen edistämiseen liittyviä toimintatapoja
- toimia kestävä kehityksen edistäjänä työssään tai alallaan
- arvioida kestävä kehityksen edistämisen onnistumista työssään tai alallaan.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija arvioi kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät työssään tai alallaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• perehtyy työpaikan tai alan toimintaan siten, että osaa arvioida sitä kestävän kehityksen jostakin näkökulmasta (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen tai kulttuurinen) työyhteisön jäsenten kanssa yhdessä • arvioi keskeiset työpaikan tai alan kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät ohjeiden mukaisesti • valitsee yhdessä työyhteisön jäsenten kanssa, mitä kestävän kehityksen näkökulmaa erityisesti tulisi kehittää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perehtyy työpaikan tai alan toimintaan siten, että osaa arvioida sitä kestävän kehityksen eri näkökulmista (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen) itsenäisesti • arvioi keskeiset työpaikan tai alan kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät • valitsee, mitä kestävän kehityksen näkökulmaa erityisesti tulisi kehittää tehden joitakin aloitteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perehtyy työpaikan tai alan toimintaan siten, että osaa arvioida sitä kestävän kehityksen eri näkökulmista (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen) kattavasti • arvioi työpaikan tai alan kestävään kehityksen vaikuttavat tekijät kokonaisvaltaisesti • valitsee, mitä kestävän kehityksen näkökulmaa erityisesti tulisi kehittää perustellen ratkaisunsa ja tehden tarvittavia aloitteita.

Opiskelija suunnittelee kestävän kehityksen edistämiseen liittyviä toimintatapoja.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• määrittelee tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen ja ongelmien ratkaisemiseen yhteistyössä työyhteisön jäsenten kanssa • valitsee kestävää kehitystä edistävät keinot ja toimintatavat ohjeiden mukaisesti • aikatauluttaa tehtävät ja määrittää resurssit yhteistyössä muiden kanssa • osallistuu tarvittavan yhteistyön määrittämiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• määrittelee tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen ja ongelmien ratkaisemiseen itsenäisesti • valitsee kestävää kehitystä edistävät keinot ja toimintatavat • aikatauluttaa tehtävät ja määrittää resurssit • suunnittelee tarvittavan yhteistyön
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• määrittelee selkeät ja konkreettiset tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen ja ongelmien ratkaisemiseen • valitsee kestävää kehitystä edistävät keinot ja toimintatavat realistisesti • aikatauluttaa tehtävät ja määrittää resurssit realistisesti • suunnittelee yhteistyön muodot ja osallistamistavat.

Opiskelija toimii kestävän kehityksen edistäjänä työssään tai alallaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toteuttaa suunnitelmaa työyhteisön jäsenten kanssa • toimii itse kestävän kehityksen periaatteita noudattaen • osallistuu yhteistyöhön muiden kanssa pyrkien muiden motivoimiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toteuttaa suunnitelmaa • toimii itse kestävän kehityksen periaatteita noudattaen välittäen muille tietoa toimintatapojen muutostarpeista • kannustaa ja motivoi muita osallistumaan ennalta määritellyllä menetelmällä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toteuttaa suunnitelmaa tehden siihen tarvittavat muutokset tilanteen edellyttäessä • toimii itse kestävän kehityksen periaatteita noudattaen, välittää muille tietoa toimintatapojen muutostarpeista ja esittää aktiivisesti muutosehdotuksia • kannustaa ja motivoi muita osallistumaan tilanteeseen sopivia menetelmiä käyttäen.

Opiskelija arvioi kestävän kehityksen edistämisen onnistumista työssään tai alallaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi, miten toimintatavat tai tuotokset ovat muuttuneet prosessin aikana käyttäen apuna tarvittavaa tukea • esittää kehittämistarpeita ja jatkosuunnitelman kestävän kehityksen edistämiseksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi, miten toimintatavat tai tuotokset ovat muuttuneet prosessin aikana, ja vertaa niitä entiseen • esittää selkeät kehittämistarpeet ja jatkosuunnitelman kestävän kehityksen edistämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi, miten toimintatavat tai tuotokset ovat muuttuneet prosessin aikana, ja vertaa niitä entiseen ja arvioi prosessin onnistumista • esittää selkeät ja kehittämistarpeet ja perustellun jatkosuunnitelman kestävän kehityksen edistämiseksi.

2.15. Yrityksessä toimiminen, 15 osp (400009)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella yrityksen liiketoimintaa
- rakentaa liiketoimintaa edistäviä yhteistyöverkostoja
- harjoittaa yritystoimintaa
- arvioida ja kehittää yrityksen toimintaa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee yrityksen liiketoimintaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hankkii yrityksen liiketoiminnan eri osa-alueiden suunnittelussa tarvittavaa tietoa • hyödyntää tietoa yritystoimintaa tukevista palveluista • asettaa yritykselle strategisia tavoitteita • tunnistaa yritystoimintaan liittyviä riskejä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• täsmentää yritykselle strategiset tavoitteet ja niille asiakaslähtöisen toimenpidesuunnitelman • laatii budjetit ja rahoitussuunnitelman tiedostaen yrittäjän aseman • tunnistaa yritystoimintaan liittyvät keskeiset riskit
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• täsmentää ennakoivasti ja perustellen yritykselle strategiset tavoitteet ja niille asiakaslähtöisen suunnitelman ja toteuttaa suunnitelmaa tavoitteiden saavuttamiseksi • laatii budjetit ja rahoitussuunnitelman itsenäisesti tiedostaen yrittäjän aseman • tunnistaa ja arvioi yritystoimintaan liittyvät riskit.

Opiskelija rakentaa liiketoimintaa edistäviä yhteistyöverkostoja.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• täsmentää toiminnan kannalta keskeisiä yhteistyökumppaneita • suunnittelee yhteistyötä keskeisten kumppaneiden kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii yksin tai ryhmän jäsenenä keskeisen yhteistyökumppanin • sopii yhteistyön muodosta hankkimansa yhteistyökumppanin kanssa • solmii tarvittaessa yhteistyösopimuksen vastuut ja velvollisuudet huomioiden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii yksin tai ryhmän jäsenenä yhteistyökumppaneita ja sopii yhteistyön muodoista • solmii yhteistyösopimuksia vastuut ja velvollisuudet huomioiden.

Opiskelija harjoittaa yritystoimintaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• harjoittaa yritystoimintaa yksin tai osana yhteisöä • hoitaa sovittua liiketoiminnan osa-aluetta • ratkaisee asiakaslähtöisesti yrityksen toimintaan liittyviä ongelmatilanteita, mutta tarvitsee jonkin verran tukea • toimii toimialan lainsäädännön mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• harjoittaa yritystoimintaa yksin tai osana yhteisöä • hoitaa itsenäisesti sovittua liiketoiminnan osa-aluetta • ratkaisee asiakaslähtöisesti yrityksen toimintaan liittyviä ongelmatilanteita • toimii toimialan lainsäädännön mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• harjoittaa yritystoimintaa yksin tai osana yhteisöä • hoitaa itsenäisesti eri liiketoiminnan osa-alueita osoittaen toiminnassa joustavuutta ja hyvää ajankäytön hallintaa • ratkaisee asiakaslähtöisesti yrityksen toimintaan liittyviä ongelmatilanteita varmistaen asiakastyytyväisyyden • toimii toimialan lainsäädännön mukaisesti.

Opiskelija arvioi ja kehittää yrityksen toimintaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa toimintaansa yrityksessä osana kokonaisuutta • arvioi yksin tai ryhmän jäsenenä yrityksen toimintaa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi toimintaansa ja asettaa toiminnalleen tavoitteita yrityksen strategisten tavoitteiden mukaisesti • tekee yksin tai ryhmän jäsenenä ehdotuksia yrityksen toiminnan kehittämiseksi huomioiden asiakkaiden ja sidosryhmien odotukset sekä laatu- ja kustannustavoitteet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi toimintaansa yrityksessä suhteessa yrityksen strategiaan tavoitteisiin • tekee aktiivisesti perusteltuja ehdotuksia, valintoja ja päätöksiä yritystoiminnan kehittämiseksi strategisten tavoitteiden suuntaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä harjoittamalla yritystoimintaa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.16. Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp (400008)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida omia vahvuuksia ja osaamistaan
- etsiä ja ideoida liiketoimintamahdollisuuksia
- kehittää liikeidean ja laatia sille liiketoimintasuunnitelman
- verkostoitua sidosryhmien kanssa
- laatia yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat.

Arviointi

Opiskelija arvioi omia vahvuuksiaan ja osaamistaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kartoittaa omia vahvuuksiaan toimia yrittäjänä • tuo esiin oman osaamisensa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kartoittaa omat vahvuutensa toimia yrittäjänä • esittelee yritystoiminnassa tarvittavan osaamisensa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tuo esiin omat vahvuutensa ja niiden hyödyntämismahdollisuudet yrittäjänä toimittaessa • arvioi omaa osaamistaan ja kehittymistarpeitaan.

Opiskelija etsii ja etsii liiketoimintamahdollisuuksia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kartoittaa omien vahvuksiensa pohjalta, millaisia liiketoimintamahdollisuuksia on löydettävissä • kartoittaa valitsemallaan alalla toimivia yrityksiä ja asiakkaita tarviton ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kartoittaa valitsemallaan alalla toimivia yrityksiä ja asiakkaita • arvioi kartoituksen pohjalta liiketoimintamahdollisuuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi itsenäisesti, millaisia innovatiivisia liiketoimintamahdollisuuksia markkinoilta on löydettävissä • esittelee yhden tai useamman yritysideoita tai liiketoimintamahdollisuuden.

Opiskelija kehittää liikeidean ja laatii sille liiketoimintasuunnitelman.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• selvittää markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä • kehittää toteuttamiskelpoisen liikeidean • esittää suunnitelman yrityksen toiminnoista, mutta tarvitsee jonkin verran ohjausta • selvittää yritystoiminnan käynnistämisen vaatimaa rahantarvetta • ottaa suunnittelussa huomioon toimialan lainsäädännön
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selvittää ja ennakoii markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä • esittää liikeidean pohjalta suunnitelman eri toimintojen hallinnoinnista ja resursoinnista • laskee yritystoimintaan liittyviä kustannuksia ja suunnittelee rahoitusta • ottaa suunnittelussa huomioon toimialan lainsäädännön
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ennakoii ja analysoi markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä • esittää liikeidean pohjalta realistisen ja perustellun suunnitelman eri toimintojen hallinnoinnista ja resursoinnista • laatii budjetit ja rahoitusuunnitelman • tekee yrityksen riskienhallinta-analyysin ja turvallisuusuunnitelman • ottaa suunnittelussa huomioon toimialan lainsäädännön.

Opiskelija verkostoituu sidosryhmien kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa yritystoimintaansa liittyviä sidosryhmiä - esittelee yrityksen toimintamallin jollekin sidosryhmälle
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- valitsee oman toimintansa kannalta keskeisiä sidosryhmiä - esittelee havainnollisesti ja myyvästi yrityksen toimintamallin jollekin keskeiselle sidosryhmälle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tekee aloitteellista yhteistyötä valittujen sidosryhmien kanssa - esittää havainnollisesti ja perustellen yrityksen toimintamallin valituille sidosryhmille.

Opiskelija laatii yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- valitsee ohjattuna yritykselle yritysmuodon - laatii ohjattuna yrityksen perustamisasiakirjat
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- valitsee sopivan yritysmuodon - selvittää yrityksen keskeiset perustamisasiakirjat ja laatii ne
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- valitsee itsenäisesti ja perustellen yritysmuodon - laatii itsenäisesti yrityksen perustamisasiakirjat ja muut tarvittavat sopimusasiakirjat.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä laatimalla yksin tai ryhmän kanssa liiketoimintasuunnitelman kehittämälleen liikeidealle. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

3. Arviointiasteikko

T2 = Opiskelijan osaamisen taso ylittää selkeästi T1-tason, mutta ei yllä H3-tasolle.

H4 = Opiskelijan osaamisen taso ylittää selkeästi H3-tason, mutta ei yllä K5-tasolle.